

BURJUVAZİNİN SALDIRISI VE ONA SAĞLANAN OLANAK

Burjuvazi kendi açısından doğrusu iyi hesapladı, iyi vurdu.

Çoktandır işverenler «sendika enflasyonu»ndan, «sendikalararası rekabet»ten, bunların yolaçtıkları «aşırı talepler» yarışmasından yakınıp duruyordu. Bir yandan MHP si, MSP si, kendi kontrollerinde sendikalar kurmaya koyuldular. (AP'nin buna ihtiyacı yoktu, Türk-İş zaten ellerinin altındaydı) Öte yandan komandolar, ülkü'cüler ve yandaşları sendika toplantılarını, merkezlerini, işyerlerini bastılar, işçileri kurşunladılar, yaraladılar, öldürdüler. İş kanununun insafsız 17. maddesi daha da insafsızca işletildi, işten atılanların sayısı binleri aştı.

Bu operasyonlar süre dursun, son günlerde sahneye yeni bir oyun konuldu. Konuldu çünkü, yapılanlar işçi sınıfının sendikal hareketinin belini kırmaya yetmiyordu, ve burjuvazi sabırsızdı, çabuk netice alınmalıydı. Bu kez, işçileri sendikalardan ve sendikacıardan soğutma, kopartma operasyonu tezgahlandı. Önce Türk - İş'in başı Halil Tunç'un 600 bin lira kıdem tazminatı aldığı ortaya atıldı, ama bunun gürültüsü pek fazla olmadı, çabuk dindi veya dindirildi. Türk - İş ne de olsa «has evlat»tı, sendikaları hepten yok etmek mümkün olamadığına göre bir gözdağı verip bırakmak yeterli olabilirdi. He-men ardından DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'e saldırıya geçildi. Bu defa tek bir haber patlatmakla yetinilmedi. Yüksek tirajlı bir gazetede günlerdir süren, daha da süreceği anlaşılan bir kampanya açıldı.

Bir kaç nedenle: Yukarıda işaret ettiğimiz nedene ek olarak, DİSK Türk - İş gibi «has evlat» değildi, tam tersine 15 - 16 Haziran olaylarını unutamayan ve son Eylül direnişleriyle de öfkesi büsbütün kabaran burjuvazi DİSK'in hesabını görmek kararındaydı. Gerçi bu hesap görülmeye başlanmıştı, DİSK'i DİSK yapan niteliği eritiliyor; örgüt yapısı CHP'leştiriliyor; sosyalist sendikacıları, temsilcileri, işçileri dışlamak için elden gelen arkaya konulmuyordu. Ama burjuvazinin MC yanlısı kesimi DİSK'in CHP'leşmesine de karşıydı, CHP yanlısı kesimi ve CHP'li sendikacılar ise Türkler'in Genel Başkan-

lıktan alaşağı edilmesinden yakınacak değillerdi. Onun yerini kendilerinden birinin almasını elbette yeğlerlerdi.

DİSK'i CHP'leştirme, sosyalistlerden ve sosyalizme yatkın olanlardan temizleme; bunu başarmak için, anti - demokratik tüzük hükümleri ve organ kararlarıyla dahi yetinmeyip hepten hukuk anlayışına, mantık ve insafa aykırı yöntemler uygulama politikası ve Eylül ayındaki genel yas «eylemi» DİSK'in bünyesini zayıflattı, dıştan saldırılara açık, bu çeşit saldırıların olumsuz etkiler yaratacağı hale getirdi. Ne önceden mizansenli hazırlanmış toplantılar, kongreler, ne sınıf sendikacılığı üzerine büyük laflar gerçek durumu perdelemeye yetmez. Burjuvazi DİSK'e yüklenmek için bu fırsatı kaçırmadı.

Bugün DİSK'te, DİSK'e bağlı bazı sendikalarda yaratılan durumu CHP'lilerle TİP'ilerin mücadelesi biçiminde tanımlamak yalan değilse eğer, yanlıştır. Başta Kemal Türkler olmak üzere DİSK üst yönetimi, CHP'lilerle elele vererek ve TİP'e hasım akıl hocalarının ve DİSK dışındaki bazı örgütlerin yardımıyla, uzun yıllardır sendikalarının başında olmuş ve çok başarılı, dürüst yöneticilik yapmış olan TİP üyesi sendikacıları, temsilcileri yerlerinden atmak için her yolu yöntemi mübah gören bir çaba içindedirler. Söz konusu sendikacıların «sendikayı ele geçirmek» gibi bir eylemleri olamaz, çünkü TİP'in kuruluşunun çok öncesinden beri onlar sendikalarının başında bulunuyorlardı. Kaldı ki, Türkiye İşçi Partilileri DİSK'te kalmak ve DİSK'i kendi kuruluş ilkeleri çizgisinde tutmak mücadelesi vermektelerdir, Türkiye İşçi Partisi üyeleri politik bir örgüt olan parti ile kitle örgütü olan sendika arasındaki farkı çok iyi bilirler. Kitle örgütüne, sendikaya, politik partinin görevlerini yüklemeye kalkmak onların kesinlikle karşı çıktıkları bir tutumdur. Bilimsel sosyalizmde böyle bir tutumun anarko - sendikalizm sapması olarak nitelendiğini de bilirler. «DİSK çizgisi» diye tutturup DİSK sanki bir partiyimsi gibi davrananlar böyle bir sapmanın ta içindedirler.

Kemal Türkler'i de burjuvazi zayıf yaından vurmuştur. Mal beyanında bulunmak aslında hiçbir şeyi değıştirmez; beyan edilen

malların hepsi yasalara ve usulüne uygun olarak elde edilmiş olsa da fazla bir şey değışmez. Sözü edilen inşaatla ilişkisini önce reddedip sonra kabul edişini ve beyan edilen mallara ilişkin olarak sorulabilecek soruları bir yana bırakabiliriz. Asıl önemli olan bunlar değildir. Sorunun özü başka. O da, mal mülk, maddi çıkar konusunda bir sosyalistin, bir devrimcinin tutum ve davranışı sorunudur. Sosyalizm bir lokma bir hırka felsefesi değildir. Yoksullukta bir erdem de yoktur. Ama daire üzerine daire, dükkân, arsa yığmak ve büyük inşaatla girişip daire ticaretine yönelmek, kısacası mal mülkü, maddi çıkarı hedef almak ve buna yönelmek bir sosyalistin, bir devrimcinin, adı Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu olan bir örgütün başında sınıf mücadelesi verdiğini iddia eden bir kişinin davranışı olamaz. Hele işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketinde profesyonel kadro elemanı olarak çalışanlar bu mücadeleyi yürütebilmelerini mümkün kılacak kadar bir geçim düzeyiyle yetinmek durumundadırlar.

Bugün Türkiye'de bir «sendika aristokrasisi» oluştuğu açıktır. Yüksek ücretler saptandığı bir yana, çeşitli adlar altında yapılan ek ödemelerle, «harcırah»larla fillen ele geçen miktarlar daha da yükseltilmektedir. «Bal tutan parmağını yalar» kuralı profesyonel sendikacılıkta doludizgin uygulama bulmaktadır. Oysa sendika yönetiminin başında ve çeşitli kademelerinde bulunanların ellerine geçen miktarlar gerçek işçilerin (işçi olmayıp ta işçi statüsünde gösterilen yüksek ücretli bürokrat ve tetnokratlar hariç) aldıkları en yüksek ücretle sınırlı —hiç değilse onunla orantılı— olmalıdır. Bu sadece, işçilerin güvenini, saygısını kazanmak bakımından değil, maddi çıkarın egemen bir rol oynadığı yaşıntıdan ve o yaşıntının yarattığı zihniyetten, zaafardan, sapmalardan, arınmak, uzak kalmak için de şarttır. Bugün, bir Dinçer Doğu, sendika genel başkanlığından tekrar fabrika-da üretme dönemiş, iş başı yapabilişse bu, gerçek bir sosyalist kişiliğe sahip olduğu ve bunun için de genel başkanlık «nimetleri»nden yararlanma yoluna gitmediği, yaşıntısını değıştirmedeğidir.

GENEL MERKEZ SEMİNERLERİ

BİRİNCİ MERKEZ SEMİNERİ YAPILDI

Partimiz Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu tarafından düzenlenen merkez seminerlerinin birincisi başarıyla tamamlandı. Yirmi ilden 50'ye yakın katılımla gerçekleştirilen seminerler yedi gün sürdü. Hemen hemen bütün il ve ilçe yönetici durumunda olan arkadaşlarımızın seminerin devam ettiği süre boyunca 14 değişik konuyu incelemek ve tartışmak fırsatını buldular. Açık konuşmaları Başkanlık Kurulu üyeleri ile Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu üye ve görevlileri tarafından yapılan seminerler son derece canlı bir hava içinde sürdürüldü. Partimizin karşı karşıya bulunduğu temel ideolojik ve pratik sorunların incelenme ve tartışılması yüksek bir bilinç düzeyini ve kararlılığı ortaya koydu.

Birinci Merkez Seminerinin en başarılı yanı partimizin gitgide daha büyük bir hızla ideolojik çalışmaya ilde örgütlenme, propaganda ve ajitasyon çalışmalarını birleştirebilen militanlara sahip olma olduğunu ortaya çıkarmasıdır. Seminere konuşmacı ve tartışmacı olarak çağırılanların çok büyük bir bölümünün en güç koşullar altında örgütlenme, propaganda ve ajitasyon çalışmalarını yöneten ve yürüten kişiler olmasına rağmen, seminerde ulaşılan yüksek ideolojik düzey yarınları daha da büyük bir güvenle bakmamıza yolaçmaktadır. Seminere katılanlar Türkiye İşçi Partisinin teorik çalışmaya ilde pratik çalışmanın birleştirilmesi yolunda atmakta olduğu adımları somutlulara birer gösterge oldular. Teorik - pratik birliğin bütün parti çapında en derin bir biçimde gerçekleştirilmesinin önemi ortaya koyduklar.

Birinci Merkez Semineri bundan sonra yapılacak merkez seminerleri için, bölgesel seminerler için büyük dersler sağladı. Seminerde yapılan konuşma ve tartışmalar yakında yayınlanacak eğitim broşürleri ve teorik dergimiz için zengin bir kaynak oldu. Yurdun dört bir yanından gelen parti üye ve yöneticilerinin tanışıp konuşmalarına olanak verdi. Eğitim çalışmaları alanındaki birikmiş görevlerden birini yerine getirdi, ileridekileri ışık tuttu.

Parti'nin ideolojik ve politik tutumunun örgüt birimlerinde günlük yaşama girip parti eyleminde klavuz rolü oynayabilmesi için, partinin dolaylı yayınları, Çark Başak, Teorik dergi Yurt ve Dünya, broşürler vb. yeterli değildir. Bunları tamamlayacak, işlevlerine kavuşturacak bir başka eğitim aracına daha gereksinime ortaya çıkmaktadır. İşte bunlardan biri Merkez Seminerleri'dir.

Yaygın kanı, Genel Merkez Seminerlerini yüksek seviyede ideolojik sorunların tartışıldığı yer olarak değerlendirilmesine dayanmaktadır. Bu doğrudur. Ancak bu tanım, merkez seminerlerinin amacının açıklanması için yeterli değildir.

Önce, parti içi eğitimi amacı ya da amaçları açısından değil, bir süreç olarak ve karşılıklı yönleriyle ele almak gerekmektedir. Yani Partinin tartıştığı ideolojik sorunlar ve bunların boyutları partinin gelişkinliğine uygun olarak iradelenir. O halde, parti içi ideolojik çalışmaların yürütülmesi partinin örgüt ve eylem olarak gelişme doğrultusunda ve onunla atbaşı gidecektir. Bu bir zorunluktur. Çünkü parti, örgüt ve eylem gücüne ve buna bağlı olarak ideolojik yetkinliğine ve politik olgunluğuna uygun olarak, karşılaştığı sorunların çözülmesi, ya da bunlara yönelik kitlelerin politik bilincinin geliştirilmesi gibi bir görevle karşı karşıyadır.

Bu bakımdan merkez seminerlerinde tartışılan konuların seçimi ve konuların tartışılma boyutları partinin somut durumuna sıkı sıkıya bağlı olacaktır. Bu somut duruma bağlı ideolojik çalışmanın çerçevesini belirlediği gibi, genel merkez seminerlerinin diğer bir işlevini de ortaya çıkarmaktadır. O da partinin taktik sorunlarının enine boyuna ele alınması ve yerel örgütlerin tavrına yansımalarıdır.

Partinin aldığı önemli bir eylem kararının hayata geçirilebilmesi için alınması gereken önlemler ve bu kararın nedenleri ile tüm öteki ideolojik ve politik boyutları merkez seminerlerinde başlayarak parti birimlerinde oluşturulabilir ya da böyle bir yolla kararın parti birimlerine ulaştırılabilmesinde Merkez seminerleri esaslı bir araç olabilir.

O halde partinin gelişkinliğine uygun olarak tartışılacak ideolojik sorunların yanı sıra, partinin taktik sorunlarının da özümle-nebilmesi bütün parti birimlerinin, kitleleri bu doğrultuda yönlendirilebilmesi için merkez seminerleri esaslı bir araç görevi yapacaktır.

İşte bu işleyiş içinde, merkez seminerleri hem içerik ve hem de biçim yönünden birbirlerine göre farklılıklar gösteren ancak par-

tinin sorunlarının açılması üyelerin ideolojik seviyelerinin yükseltilmesi temelde bir eğitim organı olarak çalışmasına devam edecektir.

Parti eylemi geliştikçe, yurtdışı ve dünyada gelişen devrimci mücadelenin süreçlerini daha derinden kavradıkça, sadece ideolojik doğrultusu kökleşmeyecek aynı zamanda örgütsel gücü de artacak ve toplumu daha derinden kavrayan bir yapıya kavuşacaktır. Bu süreç içinde Merkez seminerlerinin de işlevi parti yapısına ve eylemine bağlı olarak yeni boyutlar alacaktır.

İşte böyle bir anlayıştan kalkarak genel merkez seminerleri düşünülmüş ve ilki 16 Ekim Cumartesi günü başlayan ve 22 Ekim Cuma gününe kadar devam eden ilk merkez semineri yapılmıştır.

Partimizin çeşitli il örgütlerinden gelen yöneticiler ve üyeler Dünya ve Türkiye sosyalist hareketinin önde gelen sorunlarını 15 ayrı başlık altında birlikte tartışarak değerlendirdiler.

Bu suretle Parti içi eğitim çalışmalarında, çeşitli eğitim araçlarının yanı sıra Genel Merkez Seminerleri de parti yaşamına girmiş oldu.

Bu ilk Genel Merkez Semineri'nde tartışılan konular şunlar:

- Ideolojik çalışmaya parti çalışmalarının kalbidir,
- Yunuşama Politikası (Detant) ve etkileri,
- Uluslararası işçi hareketindeki son gelişmeler,
- Çin'de Mao'cu hareketin gelişmesi ve bu sapmanın temel olguları,
- Ulusal kurtuluş savaşları, gelişmesi ve sonuçları,
- Büyük sermayeye karşı mücadele,
- Bilimsel sosyalizm ve sosyal demokrasi,
- CHP ve partimiz,
- Türkiye'de köylü sorunu, ve köyütüler içinde çalışmada parti eyleminin karşılaştığı sorunlar,
- Türkiye'de sendikalar hareket ve somut sorunlarımız,
- Parti eyleminin karşılaştığı çeşitli politik akımlar ve bunlara karşı tavrimiz,
- Gençlik sorunu,
- Partimiz eyleminde propaganda ve ajitasyon,
- Çalışma ekipleri,
- Seminer çalışmalarının değerlendirilmesi ve yeni seminerler için öneriler.

DISK'İN YIPRATILMASINA MÜSADE EDİLMECEKTİR

21 Ekim'de toplanan Başkanlık Kurulu'nun burjuva basınında DISK aleyhine girişilen aleyhte kampanya konusundaki görüşleri :

"Son günlerde bir gazetede DISK genel başkanı Kemal Türkler'in mal varlığı ve kazanç sağlama yolundaki girişimlerine ilişkin olarak şahsını hedef almış görülen bir kampanya sürdürülmekte ve bu, giderek diğer yayın organlarına sıçrayarak genişleme eğilimi göstermektedir. İleri sürülen iddiaların doğru olup olmadıkları bir yana, aynı gazetedeki zaman zaman çıkan yazılar ve yorumlar da bunlar ila edilmiş olduğuna göre, çok önceden bilindiği gibidir. Durum böyle olduğuna göre, tam bu sırada bir kampanya halinde kamuoyuna yansıtılmasının nedenleri ve varılmak istenen sonuçların neler olabileceği üzerinde dikkatle durmak gerekir.

Üst yönetim olarak ne kadar sağa kaymış ve kuruluş ilkerlerinde uzaklaşmış olsa dahi DISK, işçi sınıfı faaliyetini yaratmış olduğu imajı ve sendikal kuruluş olarak çekim merkezi durumunu korumaktadır. Buna tahammül edemeyen burjuvazinin MC'ye dönük kesimi ise ilk fırsat ve imkanda saldırıya geçerek DISK'in şahsında işçi sınıfının ilerici sendikal hareketine bir darbe vurmak istemektedir. Diğer yandan DISK üst yönetiminin sosyalist sendika yöneticilerini ve sendikaları kuruluşuna dışına atarak, sosyalist işçileri fabrika temsilcilerinden ve hatta

işyerlerinden uzaklaştırmak çabaları ve DISK'i kuruluş ilkerlerinden saptırıp sosyal demokratlaştırmak girişimleri ve nihayet son deniş dolayısıyla işçi sınıfının kitle ile örgüt arasında asıl bağını teşkil eden binlerce militan, yiğit üyesinden bir bölümünün fabrikalardan uzaklaştırılmış olması; örgüt bünyesini bugün burjuvazinin bu tip saldırılarına açık bir hale getirmiş bulunmaktadırlar.

Ancak işçi sınıfımızın bugün DISK'de so-mutlaşan ilerici sendikal hareketinin böyle kampanyalara geriletilemeyeceği ne kadar açık ise, bütün bu olaylar dizisi, TIP'ilerin, sosyalistlerin, demokratik, ilerici sağlam unsurların DISK'i kuruluş ilkeri çizgisinde tutmak ve geliştirmek, sendikaların ve DISK'in en alt birimlerinden en üst yönetimine kadar tüm görevlere sağlam, bilinci, güvenilir unsurları getirmek ve oralarla tutmak için verdikleri mücadeleden de ne kadar haklı oldukları bir kez daha açık olarak kanıtlanmaktadır. Tüm ilerici, sosyalist işçiler, temsilciler, yöneticiler ve bugün için hangi partiyeye yakınlık duyarsa dursun DISK'i benimsemiş tüm işçiler şimdi, her zamandan çok, sendikalarına ve DISK'e sahip çıkmak ve örgütlerini içten ve dıştan yozlaştırmaya, yıpratmaya çalışanlara karşı kararlı ve güçlü bir mücadele vermek durumundadırlar. DISK'in ne yipratılıp dağıtılmasına, ne de çizgisinden saptırılıp sosyal demokratlaştırılmasına müsaade edilmemelidir, edilmeyecektir."

DOĞU'DA FAŞİST TIRMANIŞ

MC öncülüğündeki genel faşist tirmanış MC partilerinin yaptıkları işbölümüyle sürdürüldü. Doğu ilimizde faşist tirmanışın uygulayıcısı MSP, MSP vurucu güç olarak MHP'li komandoları kullandı. Baskılar işçiler üzerinde ve kırsal alanda yeni boyutlar kazandı. DGM yasa tasarısı ile bağlantılı teorik, Van'da etkili bir biçimde yürütüldü. Özellikle politik örgütlenmenin gerekliliğini kavrayan işçilerle yönelik baskılar artıyor. Yapı işçilerinde işçilerin dolapları arıyor. Bu arada Çark - Başak okudukları gerekçesiyle iki işçi mahkemeye götürüldüler.

Burjuvazi doğunun geri kalmış, küçü-küçük bir ilçesi Bismil'de de işçi sınıfının politik örgütü TIP'nin örgütlenmesinden ne kadar korktuğunu gösterdi. TIP'ilerin evi arandı. Emniyet amiri TIP'ilerin evlerindeki Çark - Başak gazetesine, Yürüyüş Dergisi'ne el koydu. Partilerin gözetilene alındı. Emniyet amiri bununla da yetinmedi. DGM'ye gitmesi için bir dosya hazırladı ve devrimcilerle hayat hakkı tanımayacağını belirtti.

Doğuda partiyi hedef alan olaylardan biri de Diyarbakır il üyemiz İsmail Tuncel'in öldürülüşü, Diyarbakır'da Sümerbank'a bağlı Şayak fabrikasında çalışan İsmail Tuncel, Bayram tatili için gittiği Elazığ'da 24.8.1976 günü faşistlerce açılan yayılım ateşi sonucu öldürüldü.

Cinayetle ilgili olarak Elazığ'a gidip araştırmalar yapan Parti görevlileri olayın planlı bir cinayet olduğunu saptamışlardır.

Olaydan sonra gazetecilere bir açıklama yapan Elazığ Yalısı Fahrettin Duran olayın toplumsal bir yanı olmadığını söylemiştir. Ayrıca, valinin şu sözleri de ilginçtir.

"Bu güne kadar solcuların elleri havaya kalkmamıştı. Bundan sonra sağcılarının yumrukları havaya kalkacaktır."

KONGRELER DÖNEMİ BAŞLIYOR

Yaz ayları örgütlenme kampanyamızın dolaylı bir sonucu olarak örneğin Mayıs 1977'de yapılacak bir erken seçime dahi katılma olanağının elde edilmiş bulunması, Büyük Kongre'mizin en geç Şubat ayında toplanmasıyla gerçeklik kazanacaktır. Ayrıca seçime katılınsa veya katılmaması, kitlelerin her zamandan çok politik sorunlarla ilgilendiği bir seçim yılı olan 1977'de bir an önce bütün organların seçilmiş olarak iş başında bulunması ve dışa dönük çalışmaların ağırlık kazanabilmesi açısından yerel kongrelerimizin 1977 Ocak ayının ilk yarısı sonuna kadar tamamlanması bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmış bulunmaktadır. Buna göz önüne alan Merkez Yönetim Kurulu'muz, 9/11 Ekim tarihlerinde Ankara'da yapıldığı som toplantısında, yerel kongrelerin «Kongre Dönemi» olarak, Kasım başından 17 Ocak 1977 Pazartesi sabahına kadar olan süreyi saptadı. İşte ve iş örgütlenmiş belirtilen tarihler arasında kongrelerini tamamlamış olacaklardır.

Genellikle kongrelerin, tutulacak bir salonda Parti dışından davetlilerle de açık olarak yapılması, toplantıya katılacak Merkez kurulları görevlilerinin yapacakları konuşmalarla Parti görüşlerini açıklamaları, böylece kongrelerin aynı zamanda yörede dışa dönük bir propaganda ve ajitasyon çalışması görevini de görmesi arzu edilir ve beklenir. Ancak bugünkü durumda, kongre döneminin çok kısa süreli olması zorunluluğu, aynı anda ilkenin değişik yörelerinde birçok yerel kongrenin birden yapılmasını gerektirdiğinden bu kongrelerin tümüne birden heyetler halinde katılma olanağı bulunamayacaktır. Bundan da önemli olarak, yaz ayları örgütlenme kampanyamızın yol açtığı büyük harcamalar ve yeni kurulan birçok yerel örgüt-

müzün kuruluş döneminde lokallerini düzenlemek için yüklenildiği ek masraflar sonucu, hem yerel örgütlerimizin, hem de Genel Merkez'imizin mali olanakları daralması durumunda. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı, ancak pek az kongremizin büyük masraflı bir kapalı salon toplantısı biçiminde tertiplenebilmesi olasılığı bulunmaktadır. Bu olasılığın iyi biçimde değerlendirilebilmesi için ancak bazı örgütlerimiz, Genel Merkezin özel direktifine böyle kongreler düzenleyebilecekleri, diğerleri yerel olanakları değerlendireceklerdir.

Kongreler için ayrı bir gündem maddesi saptanıp tebliğine bu dönem için gerek duymayan Merkez Yönetim Kurulu, ancak yönetim kurulu raporlarında çalışma ekipleri çalışmalarını ve sonuçlarının değerlendirilmesi, yayın çalışmalarını ve yöredeki işçi ve emekçi kitlelerin yerel sorunlarının mutlakla yer alması gerektiğine işaret etmiş bulunmaktadır.

Kongre hazırlıkları, kongre öncesi ve sonrasında yönetim kurullarına yapılacak işler konusunda ayrıntılı bir genelgele Genel Sekreterlikçe hazırlanarak Örgüt'e gönderilmiştir.

BÖLGE TEMSİLCİLERİ TOPLANIYOR

Başkanlık Kurulumuz, 30 Ekim Cumartesi günü Adana'da, 31 Ekim Pazar günü de İzmir'de olmak üzere üçüncü ve dördüncü Bölge Temsilcileri Toplantılarının yapılmasını kararlaştırmış bulunmaktadır.

Adana İl Merkezinde yapılacak toplantıya bütün ilçelerinde örgütlenmiş bulunan Gaziantep, Hatay ve İçel ilimizde il Adana ilimiz katılmaktadır. İzmir toplantısında ise bütün ilçelerinde örgütü bulunan Denizli, İzmir, Manisa, Muğla ve Uşak ilimizde ise

Antalya ilimizin temsilcileri biraraya geliyorlar.

Genel Sekreter Sarğın'ın yönetiminde sürdürülecek toplantılarda Merkez Örgüt Bürosu Sekreteri Can Açıkgöz arkadaşımız da hazır bulunarak özellikle kongrelerle ilgili açıklamalar yapacak, temsilcilerin sorunlarını cevaplandıracaktır.

Dergimiz baskıya verildiği sırada her iki toplantının da bütün hazırlıkları tamamlanmış bulunuyordu.

YEREL ÖRGÜT BİLDİRİLERİ VE PARTİ PROPAGANDASI

Bilimsel sosyalist dünya görüşü, Parti Programımızın ve çeşitli toplumsal olaylar karşısındaki tavrımızın başlıca rehberidir.

Bu bilimsel temel üzerinde, merkezi ve yerel düzeyde yapılan Parti propagandamız her zaman somut olaylara dayalı ve somut hedefler gösterici nitelikte, olmalıdır ve olmaktadır. Burjuvazinin elinde yoğun bir kitle iletişim araçları sistemi bulunmaktadır. TRT'inden basına, okul kitabından resimli romanına, filmine, şarkısına dek burjuva ideolojisinin örtülü ve açık propagandası yaşamın her alanında, beşikten mezara sürüyor. Burjuvazinin bu ideolojik saldırısı karşısında, işçi sınıfı ideolojisini, onun çözümlerini, kitlelere ulaştırmak için Partimizin henüz gerekenden çok kısıtlı olan olanaklarını, kaynaklarını, azami bir biçimde, sonuna kadar kullanmak durumundayız.

Bu açıdan Parti bildirileri, Basın Bültenleri, Parti Afişleri ve diğer sözlü, yazılı ve görsel ajitasyon - propaganda araçları, dolaylı ve doğrudan Parti yayınlarımızın yanı sıra, görüşlerimizin kitlelere ulaşması açısından hayati bir işlevi yerine getiriyorlar. Yerel örgütlerimizin bu tür bildirileri, şimdiye kadar birçok kez Çark Başak'da yer aldı. Bu sayımızda da, Tarsus İlçe Örgütümüzün, Konya Ereğlisi İlçe Örgütümüzün, Menemen İlçe Örgütümüzün, İzmir Merkez İlçe Örgütümüzün bu nitelikte bildirilerinden özetler veriyoruz.

Yerelilerdeki iki sendika şube kongresini, bu kongrelerde sosyalistlerin doğru tavrını, burjuvaizmin emrindeki sarı sendikacıların ve onların safında ister istemez yer alan çeşitli «sağ» ve «sol» sapmacı tavır sahiplerinin bu kongrelerdeki oyunlarını açığa çıkararak, bu konuda çevredeki tüm ilericiler, sosyalist güçleri uyaran Tarsus İlçemizin bildirisinin başlığı **Siyasi Madrabazlara ve Her Türden Sahtekârlara Karşı Uyanık Olalım**.

Konya Ereğlisi İlçe Örgütümüzün bildirisinin başlığı «İşçiler, Köylüler, Tüm Emekçiler» DGM'lere karşı verilen mücadelelerin önemine değinen bildiri, «Faşizm İsterisine tutulmuş olanların kararlık emellerine set çekilmesi, ülkemizin esenliğe çıkması, bu hedefler etrafında birlikte, **BİLİMSEL SOSYALİZMİN** ışığında örgütü mücadele etmekle mümkündür.

YAŞASIN BAĞIMSIZLIK - DEMOKRASİ - SOSYALİZMÜ MÜCADELEMİZ, YAŞASIN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ, diye sona ermektedir.

Menemen İlçe Örgütümüzün bildirisi Ali-Şa rafinerisinde «Genel Yas» süresince başlatılan ve sürdürülen işçi kıyımını ele alıyor, çevre halkını bu işlerle dayanışmaya çağırıyor. Bildirinin son bölümü şöyle:

OYUN AKÇIKTIR...

İşçiler dışarıda tutularak direniş kırılmasın, işçinin birlikteliği parçalanmasın çalışılmaktadır. Hesap bütün işçilerin işten çıkarılması, direnmenin kırılmasından sonra öncü işçilerin, temsilcilerinin dışarıda bırakılması amacıyla dayanmaktadır. İsvetirne doldurulmuş sahte işçiler, faşist militanlar yüzlerce işçiyi baskı altında tutacak, dayakla, silah zoruyla sermayenin boyunduruğuna sokmayı sağlayacaklardır.

ÇARKBAŞAK HAKKINDA AÇILAN DAVALAR

Çark Başak'da yayınlanan yazılardan ötürü yapılan adli koğuşturmaların sayısı artmaya başlamıştır. Önce Çark Başak'ın 1 Mayıs Özel sayısında yayınlanan marş sözlerinden dolayı bir dava açılmıştır. Sorumlu Yazı İşleri Müdürümüz, Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu Sekreteri Nurdan Orpen'in sanık olarak yargılandığı bu dava, iki adet 142/1-6, bir adet 142/4-6, bir adet 312 iddiası ile İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmektedir.

Bu davada iddianameye esas olan ve Profesör Doktor Sahir Erman tarafından düzenlenen bulunan «Birlikçi (!) rapor» bir ibret belgesi durumunda olduğundan (imlası da dahil) aynen yayınıyoruz.

İstanbul C. Savcılığı
Basın Bürosuna

Dosya No: 1976/2069

BİRLİKÇİ RAPORU

Erdek C. Savcılığının 1976/955 sayılı talimatı dairesinde tetkikat yapmak üzere birliktişçi seçilim üzerine gerekli incelemeyi yaptım.

1 — «Hayat denen Kavga» başlıklı işir.

Bu şiirde işçi sınıfının dil ve din farkı bilmediği, kuzul yıldızın gerçekten doğacağı, başta leninizm bayrağı olarak son kanlı kavgaya hazırlandığı, bu günü vurup yurunu kuraçağı ve sınıfları kaldıraçağı ifade edilmek suretiyle, ihtilal yolu ile işçi sınıfının tahakkümünü tesis etmesi lehinde propaganda yapıldığından ve bu çeşit propaganda komisizim propagandası teşkil ettiğinden T.C.K. 142/1 e aykırılık görülmüştür.

2 — «Vanseros» (İspanyolca kazana-çağuz demektir.) başlıklı işir.

Bu şiirde Şil'deki komünist partisi olan Unidad Popular'ın yaşaması ve Şil'deki komünistlerin yaptıkları iş savastan galip çıkacakları ifade edilmek suretiyle Şil'deki komünist hareket övüldüğü cihetle TCK 142/4 maddeye aykırılık görülmüştür.

Keyfiyet davraya aç olunur. 14.6.1976

Birliktişçi
Prof. Dr. Sahir Erman
İmza

Aşlının ayındır.
15.7.1976

Gene Çark Başak'ın 16 Nisan tarihli 5. sayısında yayınlanan «MC Sorumluluğu» başlıklı yazıda ötürü ise Hükümetin Manevi şahsiyeti tahkir edildiği iddiası ile açılan dava ile İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmektedir. Nurdan Orpen'in sanık olduğu bu 159. maddeden açılan davadan ayrı olarak savcılıkta ifade alınan bir TCK 159 maddesi ile gene Genel Başkan Behice Boran ve Nurdan Orpen hakkında savcılığa çağırılan bir TCK 312 iddiası henüz ilk tahkikat safhasındadır.

PARTİ VE SENDİKALAR : DÜN VE BUGÜN

Bugün işçi sınıfının sendikal hareketi geçmiş yıllardan daha güçlü. Güçlü oluşu ise sosyalistlerin sendikaların çeşitli kademelelerinde etkinliklerinden geliyor. Burjuvazinin sendikal hareket içindeki girişimleri, özellikle ilericiler sendikal hareketi yöneltilen doğrudan ve dolaylı saldırılar bu gelişmenin somut göstergesi. Sınıf mücadelesinin daha keskinleşmesi bir yandan burjuvazinin saldırılarını artırırken diğer yandan da «sosyalistlik» maskesinin ardındaki yüzleri açığa çıkarıyor. Belirtileri gördük, bilinen hususlar, daha geniş kitlelerin anlayış kabul edebilecekleri gerçekler haline geliyor.

Türk - İş barajını çetin mücadeleler ve gerek aşan işçilerin toplandığı DİSK'in bugün içinde bulunduğu durumda rolü olan üst yöneticilerin durumu bunun bir örneği.

Bunların bir kısmı dün Türkiye İşçi Partisi üyesi idiler. Ama 1961 - 1971 dönemi Türkiye İşçi Partisi sendikacıların büyük bir çoğunlukla hukukun sınırları içinde, gerçekte partili olmadıkları, dolayısıyla da sosyalist olmadıkları, dün ile bugün karşılaştırıldığında açıklıkla görülecektir.

1961 - 1971 döneminde TIP farklı etkinliklerdeki ve niteliklerdeki grupları 4. Büyük Kongreye kadar yönetim kademelerinde bulunduru. Önemli ölçüde etkinlikli sahip gruplardan biri, sendika yöneticilerinden oluşuyordu. Yönetim kurulmasına alınan kararlar, eğer bu gruplardan biri tarafından kabul

edilmiyorsa, o kararın gerçekleri, bu grupların etkinlik sağladığı kesimlerde hayata geçirilemiyordu. Böylece de, alınan kararlarda, demokratik merkezîyetçilik ilkesinin temel ilkelerinden biri olan, azınlığın çoğunluğa uyması, şeklen olmasa bile fiilen uygulanması olanağı bulamıyordu. Herşey rağmen TIP o dönemde kazınamayacağı sayıya işçiyi Partiyeye kazandırmayı başarabilirdi. Ancak TIP'in yapılandırılan gelen önemli bir eksiklik te, daha alt kademelelerde bir kısım sendika yöneticilerinin Partiyeye üye olma nedenlerinin sendikal kariyer oluşturma, sendika üst yöneticilerinin daha aşağıdan kontrol edilmesini engelledi. TIP'in kendi içinde örgütülü olmaması, Partiyeye üye olan işçilerin, üyelik gereklerini yerine getirmesine, bu yerlerin demellenmesine ve bulundukları sendikaların yönetim kademelerine turanmak için birlikteliklerinin sağlanmasına olanak vermiyordu. Diğer bir deyişle, işyerleri düzeyinde Partinin «çalışma ekipleri» kurması gerekiyordu. Bu kurulmadıkça, işyerlerinde daha fazla çalışma beklemeye ve onları belirli hedeflere yönlendirmek olanaksızdı. TIP'in o günkü nitel gelişimi ise, böyle bir örgütlenmeyi başlatmaktan henüz uzaktı.

Diğer taraftan sosyalist oldukları için değil, sendikal kariyerlerini korumak veya sendika içinde kariyer sahibi olmak için, Partiyeye üye olan bir kısım daha alt kademelede yöneticiler, Parti yöneticisi sendikacıların, Parti içi hesaplarına alet oluyorlardı. Bunların partili olmaları veya Partili görünmeleri, sendika içindeki konularının bir çeşit garantisi oluyordu. Bu objektif durumda, Partinin iyeleri üzerinde etkinlik sağlanmasına engel oluyordu.

TIP yeniden kurulurken geçmiş dönem aksaklıklarını ve yanlışlıklarını ciddi bir değerlendirme tabii tuttu. Parti ile demokratik kitle örgütlerinin ilişkileri, Parti ile sendikalar arasındaki ilişkilerin ve Parti ile üyeleri arasındaki ilişkilerin hangi ilkelere dayalı olması gerektiğini, uzun bir çalışma, değerlendirme ve hazırlıktan sonra saptadı. Saptanan bu ilkelere gerçekten «evet» diyenlerle yola çıkıldı. Kararı olarak bu ilkelere ters düşenlerle daha başlangıçtan itibaren mücadele etti. Böylece yeni TIP, daha başlangıçta ve dayanıklı bir iskeletli kurmuş oluyordu. Geriye, geçmiş dönemin eksikliklerini giderecek iç örgütlenmeyi gerçekleştirerek, bu iskeleti iyice perçinlemek kalyordu.

ÖZÜR

Bazı teknik olanaksızlıklar nedeniyle 17. sayımız olağanüstü geçince, 17. ve 18. sayıları birarada çıkarmayı uygun gördük. Böyle bir durumun tekrar etmeyeceğini umarak özür dileriz.

16. sayımızdaki «3. İl Temsilcileri Toplantısı» yazısında verilen Ankara İl Merkezinin telefon numarasının doğru su 29 37 43'dür. Düzeltiriz.

Parti organlarına iletildi. Çalışma ekiplerinin kuruluşu, çoğaltılması ve etkinliklerini arttırmaları, her Partili üyenin mutlak bir görev olması, giderek «24 saat partili» olma anlayışını getirdi. Bu durum, TIP'ı, ilk defa tüm üyeleri ve sempatizanları gözünde, belirgin olarak burjuva partilerinden ayrı bir parti olduğunu kanıtladı. Öte yandan «çalışma ekipleri» üyelerini eskiden olduğu gibi kendi başlarına ve gelişigüzel mevzilenme ve mücadale etme yerine, daha düzenli ve nereye varacaklarını önceden tartışıp kararlararak saptadıkları somut hedeflere birlikte yönelişlerini getirdi. Bu, somutta, hem birlikte davranışın önemi, hem de girilecek bir mücadelesinin seyir ve sonuçlarının önceden düşünülmesi gerekliliğini vurguladı. Yine bu örgütlü çalışma Partinin iyeleri hakkında tüzüdüne belirtilen ilkelere doğrultusunda söz ve karar sahibi olma ve tek tek her üyesini denetleme ve yönlendirme gibi çok önemli ve kaçınılmaz bir anlayışı hızla teoriden pratiğe aktardı.

TIP yeniden kurulurken, geçmiş dönemde TIP'lı olan sosyal demokrat sendikacıların, bu yeni kuruluşu girdikler gibi, daha kulurmuş hazırlıkları sırasında, Partileşme hareketinin önüne engel üstüne engel koydular. Bunun, Parti açısından, birisi olumlu, diğeri olumsuz iki sonucu oldu.

Önce, tepedeki, sosyal demokrat olan eski TIP'lı yöneticiler, daha alt kademe yöneticilerinin ve sosyal işçi temsilcilerinin TIP'e üye olmalarını, ne pahasına olursa olsun önlemek uğraşı içine girdiler. Bu durum gerçekten sosyalist olmayan veya sendikal kariyerlerini inandırdıkları politik hareketlere terçik edenlerin partili olmalarını engelledi. O güne kadar sosyalist olmadıkları kariyer yapan bir kısım sendika yöneticisi, yani eski TIP'lı olanlar, çeşitli «sol» gerekçelerle bir yandan sosyalist hareketten uzak durdular, öte yandan da 24 saat «TIP'i nazik yıpratabiliriz» hesabı içersine girdiler.

Diğer yandan ise, tepedeki sendika yöneticilerinin tüm baskı ve tehditlerine rağmen, bir çok militan işçi, işçi temsilcileri ve sendika yöneticileri, daha başlangıçta TIP hareketinin içine girdiler. Tepedeki yöneticilere rağmen, TIP'e üye olanlar objektif olarak Partinin daha sağlıklı oluşunu sağladı. Çünkü Partili olanlar, artık gerçekten sosyalist oldukları için, Partili oluyorlardı. Partili olanlar için, ne sendikal kariyer ve ne de işgüvenliği Partiden önce geliyordu.

TIP, şimdi işçi sınıfıyla artık hem sosyal demokrat sendika yöneticileriyle, hem de burjuvaziyel boğuşa boğuşa bağ kurmakta, kurduğu bağları perçinlemekte ve her geçen gün koparılmasız hale getirmektedir.

TIP şimdi, hiçbir üyesine «imtiyazlı üye» olma ayrıcalığını kazanma olanağı vermemekte, bu tür belirtileri daha doğmadan yok edebilme gücüne kavuşmuş olmaktadır.

Partinin, kitle örgütleri, sendikalar ile olan ilişkileri, bunlara yaklaşımını bilimsel sosyalist ilkelere dayanmaktadır. Partilerin tasfiyeye eğilimlerle mücadele edenlerken de bu ilkelere titizlikle sarılmaktadırlar. «Kazanmak için her şey mübah» görüşünü Türkiye İşçi Partilerinde der eder ve şimdi böyle davranılan başarılı oldukları sanılsa da bunların geçici başarıları, yenilgiyi getiren başarılar oldukları görülecektir.

BİRBUÇUK YILDA VARILAN DÜZEYİN SOMUT GÖSTERGESİ

ÜÇÜNCÜ İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI

İLK OTURUM :

Çark Başak'ın önceki sayısında bildirildiği üzere 9/10 Kasım Cumartesi - Pazar günleri Ankara Çağdaş Sahne'de yapılan üçüncü İl Temsilcileri Toplantısı Partimizin birbuçuk yılda vardığı düzeyin somut bir göstergesi oldu. Yaz ayları örgütlenme kampanyamızdan sonra yapılan bu ilk toplantının aramızda yeni katılan yerel yönetici arkadaşlarımız bakımından ayrı bir önemi vardı ve bunu göz önüne alan Merkez Yönetim Kurulu, ilk İl Temsilcileri Toplantısı'nda olduğu gibi, bu üçüncüde de bütün yerel örgütlerden, il veya ilçe olsun, yönetim kurulu temsilcileri arkadaşlarımızı, Merkez Büroları üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri ve Kurucularla birlikte bu toplantıya çağırması bulunuyordu.

Toplantının başlama saatinden çok önce yüzlerce temsilci arkadaşlar birlikte partili konuk arkadaşlarımız ve Parti dışından konuklar toplantının yapılacağı tiyatro salonunu ve girişini tıklım tıklım doldurmuşlardı.

Toplantı, kürsüye gelen Genel Sekreter Nihat Sargın'ın kısa konuşmasıyla açıldı. Sargın, partilileri ve konukları Merkez organları adına selamlayarak «hoş geldiniz» dedikten sonra şunları söyledi :

«Biraz sonra Genel Başkan Behice Boran arkadaşımızın Türkiye ve dünya sorunları üzerinde, bu sorunları irdeleyen ve bu konular üzerinde Parti görüşünü açıklayan konuşmasını hep birlikte izleyeceğiz. Toplantımızın birinci oturumu bu konuşma ile sona erecek. Yarın gece bu salonda saat 9.30'da, hem tüküz uyarınca temsilci durumunda bulunan arkadaşlarımız, hem de, gene tüzüğün verdiği olanakla bu toplantı için ismen çağrılı bulunan arkadaşlarımız birlikte, gündemimizdeki meseleleri görüşeceğiz. Bu akşam ise, ev sahibi Ankara ilimizin düzenlediği «Parti Gecesi» nde, gece sayın konuklar ve partili arkadaşlar olarak bir araya geleceğiz.

Hatırlıyacaksınız; ilk defa İl Temsilcileri Toplantısı Ankara'da yapılmıştı; o zaman da Ankara ilimiz böyle bir gece düzenlemişti. Daha sonra bu, diğer bölge toplantıları ve Parti'nin birinci kuruluş yıldönümü ve ikinci İl Temsilcileri Toplantısı sırasında da devam etti. Böylece Partimizde, bu toplantılar vesilesiyle ve bu toplantıların aynı zamanda bir bayram kıvanc ve coşkusu içinde kutlanması olanak veren gecelerin düzenlenmesi gibi güzel bir gelenek yavaş yavaş oluşmaktadı.

Bir bayram kıvanc ve coşkusu içinde dedim; gerçekten de bu toplantılar böyle bir değerlendirmeye hak kazanmaktadır. İlk İl Temsilcileri Toplantısı'nı hatırlıyalım: Geçen Kasım ayında, Partimizin kuruluşundan an-

caak altı ay sonra yapılmıştı; ve o gün orada, o büyük coşku içinde Partimizin vardığı aşamayı kutlamıştık. Azımsanmayacak bir aşamayı bu. Altı ay içinde Partimiz, sadece örgüt bakımından ele alsak bile, 14 il yönetim kurulu ve 24 ilçe yönetim kurulu olarak 18 il çevresinde örgütlenmiş, ayrıca birçok il ve ilçede de Parti temsilciliği kurulmuştu, örgütlenmenin ilk basamağı, ilk aşaması olarak.

Aradan bir yıla yakın zaman geçti. Bugün, yaz ayları örgütlenme kampanyamızdan sonra, bütün yerel yönetici arkadaşlar olarak yeniden ilk defa bir araya geliyoruz ve bugün burada 19'u tam teşekküllü olmak üzere, yani bütün ilçelerinde örgütlenmiş olmak üzere, 33 il çevresinde, ki bu iller ülkemizin nüfusunun üçte ikisinde fazlasının yaşadığı, sanayi bakımından ileri veya sanayileşme dönemine adım atma durumunda olan, nüfusu yoğun olduğu illerdir; bu 33 il çevresinde 19'u tam teşekküllü 224 yerel örgütü bir araya getirmiş bulunuyoruz. (Alkışlar) İşte aradan geçen bir yılın örgütlenme konusunda Partimize kazandırdığı.

Sadece örgüt için mi bu böyle? İlk toplantımızdan, gece ilk İl Temsilcileri Toplantısı'ndan örnek vereyim: O sırada üye ve aday üye toplam sayımız aşağı yukarı 500 civarındaydı ve gerek temsilci olarak, gerek toplantının intizam ve güvenliğini sağlamada görevli olarak, hemen bütün üye ve aday üye arkadaşlarımız Dilşad salonunda bir araya gelmişti. Bugün üye olsun, aday üye olsun, toplam sayıları ifade etmek için yüzler rakamı yetmiyor artık, binlerle konuşuyoruz. Parti'nin doğrudan ve dolaylı yayınırları, küçük bir kitaplığı dolduracak sayıya ulaştı.

Gösterdiğimiz bu küçük örneklerde olduğu gibi, hemen her yerde, parti çalışmalarının her düzeyinde bu böyle. Onun için bu toplantılar, Parti'nin vardığı aşamamın, döndüğü dönemeçlerin ifadesi, somut birer göstergesi olmakta ve böylece hep birlikte bir bayram sevinci ve coşkusu içinde kutlanılmaya gerçekten hak kazanmaktadır. Bu anlamıyla hepimizin bayramı kutlu olsun. (Alkışlar).»

Daha sonra Sargın, Genel Başkan Boran'ın kürsüye çıktığı. İçten sevgi gösterileri arasında kürsüye gelen Boran'ın üç saate yakın süren konuşması büyük bir dikkat ve ilgi ile izlendi ve yer yer alkışlar ve sloganlarla kesildi.

Genel Başkanımızın konuşmasının dünya nın durumu ve Türkiye'nin dış politika sorunlarını irdeleyen bir bölümü diğer sütnlarımızda bulunmaktadır. Konuşmanın tam metni ise bastırılmakta olup, Parti yayınları arasında çıkacaktır.

PARTİ GECESI : PARTİLİ SANAT VE DEVRİMCİ COŞKU

Birinci İl Temsilcileri toplantısına katılan arkadaşlarımız toplantı gecesi Ankara İl Örgütü'nün hazırladığı koruyu, halk oyunlarını izlemişlerdi. Kasım 1975'teki ilk toplantıdan bu yana, Ankara il örgütümüzün üyelerinin oluşturdukları koro ve halk oyunları ekipleri düzenli ve disiplinli bir çalışmayla her toplantıda daha ileriye gitmiş olduklarını gösteriyorlardı. Bursa'da yaptığımız Bölge Temsilcileri toplantısı, Gaziantep'teki 2. Bölge Temsilcileri Toplantısı ve 1 Mayıs'ta Partimizin kuruluş yıldönümü ve 1 Mayıs İşçi Bayramını izleyenler, Partili çalışma tarzının sanatsal faaliyetlerde ne denli verim, gelişme sağladığını gördüler. Saydığımız bu gecelerde diğer partili sanatçı arkadaşlarımız da amatör ekleplerin yanısıra yer aldılar, ürünlerini bize sundular.

9 Ekim akşamı toplantıya katılan temsilciler, konuk partililer ve diğer konuklar Çağdaş Sahne salonunda partili arkadaşlarımızın hazırladıkları geceyi izlediler. Coşku ve heyecanın sardığı seyirciler, sahnedeki arkadaşlarımızla birlikte türküler, marşlar söylediler, halaylar çektiler. «Sosyalist Türkiye», «Faşizme Geçit Yok», «Silahımız Partimiz» sloganları sık sık salonu dolduranlarca hep birlikte tekrarlандı. Gecenin ilk olarak Partili bir genç kız arkadaşımız, kendi yazıp bestelediği, Partimiz, onun mücadelesini anlatan türkülerini saz eşliğinde söyledi.

Bunun ardında, Ankara İl Örgütüne bağlı elliyi aşkın arkadaşımızın hazırladığı Anti-faşist gösteri geldi. Şil'deki, Bulgaristan'daki, Almanya'daki faşizm uygulamalarını, emekçi halkın ve sosyalistlerin direnişlerini marşlar söyleyerek, oyunlar oynayarak, slayt ve efektler kullanarak hazırladıkları düzenlemeye seyirciler sundular.

Son olarak sahneye Diyarbakır İl Örgütümüzün hazırladığı halk oyunları ekibi çık-

tı. Partili ve sempatizan arkadaşlardan oluşan bu ekip, müziğinin ve oyununun yüksek düzeyi ve heyecan verici havasıyla tüm salonu coşturdu. Seyirciler, Parti yöneticilerimiz sahneye çıkıp Diyarbakır ekibiyle beraber halaylar çektiler.

Gecenin son erdğinde, her toplantıda, her Parti gecesinde daha ileriye, güzele varışı somut olarak görmüş olan partililer ve seyirciler, kolay unutamayacakları coşkun ve sıcak bir devrimci gösterinin heyecanı ile salondan ayrılıyorlardı.

İKİNCİ OTURUM :

Pazar sabahı başlayan ikinci oturum Genel Sekreter Sargın'ın başkanlığında sürdü-rüldü. Önce Merkez Örgüt Büro su sekreteri Can Açıköz arkadaşımız, «Kongre dönemi» ve yerel kongreler ile ilgili olarak Merkez Yönetim Kurulu'nun kararlarını açıklayan konuşmasını yaptı. Merkez Haberalma, Propaganda ve Basın Büro su sekreteri arkadaşımız Nurdan Orpen ise Haberalma konusunda yerel örgütlere düşen görevler, yayın çalışmaları ve Çark Başak'ın başkanlığına 3 bin baskı ve 8 sayfa ile yayın hayatına atıldığını, bugün ise devamlı olarak 12 sayfa, gerektiğinde daha da fazla sayfa olarak çıktığını, baskı sayısının ise artan talep karşısında devamlı arttırıldığını, son sayısının 13 bin basıldığını anlattı. Kürsüye gelen son Başkanlık Kurulu üyesi, Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Büro su sekreteri Yavuz Anal arkadaşımız ise ideolojik çalışmanın ve Parti içi eğitimin önemini belirten konuşmasını yaptı. (Bu konuşmayı içeren bir yazı diğer sayfalarda yayınlanmaktadır.)

Başkanlık Kurulu üyelerinin açıklamalarından sonra temsilci arkadaşlar söz alarak «Parti'nin yurt çapında etkinliğini arttıracak ve Örgütünü genişletecek yönde» dilek ve önerilerini belirler gündem maddesi üzerinde görüşlerini içerdiler.

Temsilcisi olduğu yerel örgütte görüşler daha önce yazılı bir rapor haline getirilmiş olsun olmasın, her temsilci arkadaşımızın deşindiği ve önerilerini sunduğu konular, gerek yerel, gerekse genel konular olarak Parti'nin karşılaştığı birçok sorunu ortaya koyuyor, arkadaşlarımız kendi deneyimlerini, bulduğu çözümleri diğer yöneticilere aktarıyor, üst kurullara önerilerini sunuyordu. Aşağıda bu konuşmaların bir bölümünün özetleri yer almaktadır.

İşte bir ilçe örgütümüzün, yazılı raporundan özet :

PARTİMİZ BURJUVAZİNİN DOĞRUDAN YADA DOLAYLI SALDIRILARINI BOŞA ÇIKARTACAKTIR

«Konuya ilişkin önerilerde bulunabilmek için, önce hareketin bugünkü yeri ve konumu üzerinde bir görüş oluşturmanın gerekli olduğunu düşündük. Önerilerin, bu değerlendirme sonucunda ortaya çıkabileceğini kanısınaya vardık. Yönetim Kurulu, bu konuda ortaklaşa şu özet görüşe varmıştır :

Gerçekten de kuruluşundan bu yana Partimiz önemli bir gelişme göstermiştir. Bu önemli gelişmenin göstergeleri arasında; Türkiye ölçeğinde kurulan örgütler, üye ve aday üyelerimizin sinifsal bileşiminde işçi ve emekçi sınıfların ağırlığı, üye sayımız, demokratik

rit. Partili ve sempatizan arkadaşlardan oluşan bu ekip, müziğinin ve oyununun yüksek düzeyi ve heyecan verici havasıyla tüm salonu coşturdu. Seyirciler, Parti yöneticilerimiz sahneye çıkıp Diyarbakır ekibiyle beraber halaylar çektiler.

Ancak daha önemli olan, bu etkinlik ve yayılmanın nelele rağmen sağlanmış olduğudur. Çünkü, kanımızca Türkiye İşçi Partisi hareketinin karşısına başlangıçta, kuruluş aşamasında, düşüncülerinden daha ileri boyutlarda, daha karmaşık engeller çıkmıştır, çıkarılmıştır. Bu engeller üzerinde durulması, hem gelinen noktanın kavranmasında yararlı olacak, hem de bundan sonrasında ilişkin somut önerilerin oluşturulmasına katkıda bulunacaktır.

Kanımızca, Türkiye İşçi Partisinin kuruluş aşamasında, partinin CHP dışı sol kamu oyunu, özellikle sol aydınları toparlama gücü tartışılmış olarak değerlendirildi. Belki de bir anlamda, 1965 döneminin yeniden yaşanacağı düşünüldü. Kanımızca, bir süreç içerisinde ve uzun dönemde gerçekleştirilecek olan CHP ve göşim dışı unsurların Parti etrafında toplanması olayı, Partinin kuruluşu ile bir anda gerçekleştirilecek sanıldı.

Bu umutların doğmasında, CHP unsurunun yeterince göz önüne alınmaması, sosyalist hareketin karşısına yeni unsurların çıkarılabileceğinin yeterince değerlendirilmemesi, 12 Mart döneminin bir birikime birlikte bir kolaylık ve kayıtsızlık da yaratıldığı bir ölçüde gözden kaçırılması ve bunun gibi faktörler rol oynadı.

Sonuçta, bugün gelinen noktaya, yukarıda sayılan faktörlerin; Partimiz aleyhinde, Partimizi tecrite kararlı bir biçimde ortaklaşa çalıştığı koşullar altında gelindi. Bu açıdan, bugün gelinen noktaya yalnızca bir başarı olarak değil, gerçekten büyük bir başarı olarak bakmak gerekir.

Bu gelinen noktaya rağmen, Türkiye İşçi Partisinin bir tecrit çemberi içerisinde hapsettirmeye çalışıldığı açıktır. Özel olarak bir birinden ayrı görünen grupların, partilerin, kümelenmelerinin nesnel olarak hep birlikte aynı tecrit çemberinin daralmasına katkıda bulunulduğu da açıktır.

Bu genel saptama sonucunda ortaya şu sonuçlar çıkmaktadır :

— Gerek «toparlayıcı olma» unsurunun tartışılması, gerekse Türkiye İşçi Partisinin karşısına çıkarılan unsurlar karşısında tedbirli olma zorunluluğu, geçirilen döneme, yapılması gerekenlerden çok yapılması gerekenlerin izerinde hassasiyetle durulduğu bir dönem damgasını vurmıştır.

— Türkiye İşçi Partisi geldiği bugünkü noktadan sonra, mutlaka ileriye doğru bir sıvrama yapmak durumundadır. Kanımızca çevremizdeki tecrit çemberine karşı mücadele; tüm partililer olarak bulunduğumuz

her yerde daha etkin, daha yoğun kısaca daha aktif bir mücadeleye geçmek aşamasına gelmiştir.

Önümüzdeki dönemin görevlerini a) Partici için ve b) Parti dışına yönelik olarak iki grupta toplayabiliriz.

a) Parti içi çalışmalar

Parti içi çalışmalardan en önemlisi olarak karşımıza eğitim sorunu çıkmaktadır. Eğitim sorununa ilişkin olarak, somut bazı gözlemleri hatırlatmak yararlı olacaktır.

Gündümüzün en belirgin gözlemi, birçok parti üyesinin siyasi değerlendirmeleri, siyasi olayların izlenmesi ve irdelenmesi, kısacası günlük siyasi gelişmelerin muhasebesi açısından hemen her şeyi partinin yayın organlarından, eğitim semyerlerinden, periyodik açıklamalardan beklemekte oluşudur. Günlük siyasi gelişmeler karşısında «yöneticiler politik değerlendirmeleri yapar, buna göre üye söylenelerine yarar» biçiminde, kişisel inşaatı yapıtılan, anında sosyalistçe yorum yaparak tavrı alınmasını engelleyen bir anlayış sosyalist partilerde aşılması gereken bir anlayıştır.

Bununla birlikte yürüyen, birbirine ilişkin bir başka anlayış daha vardır, açıklama gereken. Bu da üyelerin kişisel eğitimlerinde «ben ilgi duyduğum konuda okurum, o konuda kendimi eğitirim» anlayışıdır. Bunun sonucunda örneğin parti organlarında yer alan ekonomi yazıları bazılarınca gerekli ilgiyi görmemektedir. Burada şu anlayışı yerleştirmek gerekir: Parti üyelerinin tek tek kişisel yetenekleri, ilgi alanları olabilir; bu alanlarda bazı üyeler diğerlerine kıyasla daha ileri olabilirler. Ancak bu, kesinlikle diğer alanlarda hiç ilgilenme anlamı taşımamalıdır. Üye, «iktisatçı olmak» için değil, sonuçlar çıkarıp politik harekete uygulamak için ekonomi yazılarını okur; «işçi muhabiri» olmak için değil, işçi snıfı mücadelesinin boyutlarını öz olarak kavrayabilmek için işçi haberi okur; «kuraat» için değil, günlük gelişmeleri değerlendirip kendi sosyalist süzgecinden geçirmek için günlük gazeteleri okur.

Kısacası, partisinin periyodik açıklamalarını, partisinin yayın organlarında yazılanları, kendi kişisel ve günlük değerlendirmeleriyle bütünleştirebilen bir partili, iyi eğitimmiş bir partilidir.

Uygulanacak eğitim çalışmalarında bu noktalar dikkat edilmesi gerekir. Gerek, planlanan merkezi eğitim çalışmalarında, gerek yerel örgütlerin, gerekse çalışma elçilerinin uygulamaya çalışmaları eğitim çalışmalarında bu noktalar göz önüne alınmalıdır.

Güncel konuların açıklanmasında, güncel politik gelişmelerin değerlendirilmesine ilişkin

kin eğitim çalışmalarını, en az temel eğitim kadar ağırlıklı olmalı, daha doğrusu bu ikisi birbirini bütünlendirmelidir.

— Eğitim, üyelerimizin çeşitli yeteneklerini ortaya çıkarabilecek ve onları geliştirebilecek nitelikte olmalıdır. Özellikle bu dönemde üyelerimizin politik açığa vurular, ajitatorluk konularında yetenekleri eğitilmeli ve geliştirilmelidir.

— Partinin yayın organlarında, temel eğitim yazılar ve teorik yazılar kadar, güncel politik gelişmelerin değerlendirilmesine de yer verilmelidir.

— Çalışma ekipleri genel eğitim çalışmalarının bir parçası olarak gazete okumak faaliyetini aralıksız sürdürmelidir, bu faaliyetin daha verimli bir şekilde yürütülebilmesi için çalışılmalıdır.

Eğitim çalışmalarını bugün partimiz açısından ek bir öneme daha sahiptir. Yaz aylarında sürdürülen örgütlenme çalışmaları sonucunda, yeni genç unsurlar Partimize kazanılmıştır. Gerek Genel Merkez, gerekse yörel yönetim organları, Partimize kazanılan yeni unsurların eğitimi sorunu ayrı bir açıdan ele almalı, bu konuda gerektiğinde il örgütleri görevlendirilmelidir.

b) Parti dışı çalışmalar

1) İşçiler arasında çalışma :

Partimizin belirli bir sıçrama aşamasına gelip dayandığından daha önce söz etmiştik. Bu sıçrama, herşeyden önce, işçi sınıfı içindeki, sendikalaradaki çalışmalara bağlı olacak, bu çalışmalara dayanarak gerçekleştirilecektir.

Bugün, Türkiye İşçi Partisinin en büyük sorunu, çevresinde yaratılmaya çalışılan teccir çemberinin en önemli halkası budur. Türkiye İşçi Partisine yönelen en büyük saldırı, partiyi işçi kesiminden ve sendikalardan soyutlama yönünde gelişmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Partinin bu alandaki mücadelesinde de, Partinin gücü oranında daha aktif bir politika izlenmelidir. Bir yandan eldeki mevziler savunulurken işçi sınıfının sendikal birliğinin ileri boyutlara ulaştırılmak için mücadele etmek, öte yandan tutarlı, kalıcı, etkin ve geniş sendikal birliğin ancak sosyalistlerin önderliğinde ve sorumluluklarında gerçekleştirilebileceğini vurgulamak gerekir. Bu konuda aşğıdaki girişimlerin gerekli olduğu kanısındayız.

— Sendikal hareketimiz, bizim çıkarılan güçlerin, karşımıza çıkarılan kişileri niteliklerini, dayandıkları temelleri, nesnel olarak harekete indirdikleri darbeleri, tek tek bu güçlerin kimliklerine göre açık yada ihtiyatlı bir biçimde sergilemek zamanı gelmiştir. Ve bu işlemin **Parti tarafından** yapılması zamanı da gelmiştir. Genel Başkanımızın dün yaptığı konuşma, bu açıdan son derece yararlı olmuştur. Son gelişmeler önümüzdeki dönemde sendikal harekete lehimize bir durumun doğabileceği işaretini vermektedir. Parti, bu nesnel gelişmeden aktif bir biçimde yararlanmalıdır. Ağırbaşlıktan, ciddiyetten ve sorumluluğumuzdan ödün vermeden aktif davranmak mümkündür.

— Parti yayın ve broşürlerinde, sendikal harekete ilişkin teorik ve güncel açıklamalar daha büyük ağırlık kazanmalıdır. Örneğin ekonomizm ve sendikalizm gibi konuların **Türkiye'den güncel örneklerle somut olarak** tartışılarak parti yayınlarında ve broşürlerinde ele alınması yararlı olacaktır.

— İşçi Partililer fabrikalarda olsun, buldukları temsilciliklerde olsun **parti çalışmalarını**, aralıksız sürdürmelidirler. Parti çalışmalarının, «sendikal bütünlük» ile gelişir bir

yani olmadığı unutulmamalı ve sürekli vurgulanmalıdır.

— İşçilere yönelik, Partinin çeşitli görüşlerini açıklayıcı broşürlerin yayınlanmasına geçilmelidir. Bu broşürler kısa, basit ve özlü; sınıf mücadelesi ve parti konularında ilk elden gerekli bilgileri sağlayıcı nitelikte olmalıdır.

ii) Köylü kesimi :

Köylülük meselesi, parti dışı unsurların spekülasyonlarına olanak tanıyacak ölçüde Partimiz tarafından yeterince ele alınmaması bir konudur. Bunun dışında, kırsal bölgelerdeki parti örgütlerinin kurulması bu meseleyi bir başka açıdan daha gündeme getirmektedir. Bu nedenlerle de en azından içinde bulunduğumuz aşamada bu konuya acillikle gidilmeli, köylülük konusundaki görüşlerimizi yansıtıcı broşürler yayınlanmalı; Partinin çıkan ve çıkacak yayın organlarında bu mesele ayrıntılı bir biçimde ele alınmalıdır.

Bunun dışında, merkezî organlar, partililerin kırsal kesimlerdeki çalışmalarına ve bu kesimlerdeki faaliyetlere yol gösterecek temel ilkeleri saptamalıdır.

Çalışma ekipleri :

Parti örgütlenmesinin temel taşları olan çalışma ekipleri konusunda bir yıla yakın deneyim sahip bulunmaktayız. Partimizin işçi ve emekçi sınıflar arasında kök salmasında, öncül işçilerin Parti safılarında toplanmasında, Parti üyelerinin kolektif çalışma, kolektif mücadele alışkanlığı kazanmasında önemi ve yararı pratikte de ortaya çıkmıştır.

Türkiye İşçi sınıfı üzerinde oynanlar oynanmak istendiği sendikalizm - ekonomizm kaviesi altında sosyalist hareketin işçi sınıfından teccir edilmesini planlarını uygulamaya konulduğu günlerde, çalışma ekiplerinin önemi her zamankinden daha fazla artmıştır. Elbette işçi sınıfımız bu tertipleri tetaklak edecektir. Ancak, Partimizin işçi sınıfı ile bağları geliştikçe bu süreç hızlanacaktır. Çalışma ekipleri, en bilinci, en militan ve en kararlı işçi önderlerini ortaya çıkaracak ve Partimize bu unsurları kazandıracaktır. Nitekim bir yıllık deneyimimiz bunun böyle olduğunu kanıtlamıştır.

Çalışma ekiplerini kurarken, sorunun önemini kavramak, ta basından doğru bir anlayışa yola çıkmak zorundayız. Ama bu durum gereğinden fazla abartılmamalıdır. Bir yandan üye ve aday üyelerimizin çalıştığı iş yerleri, oturduğu mahalleler esasına dayalı çalışma ekipleri oluşturulurken, öte yandan üye ve aday üyelerimizin olmadığı işyerlerinde ve emekçi mahallelerinde, dışarıdan a alanlara yönelik çalışma ekipleri kurarak üye kazanmaya çalışmalıyız. Yönelik çalışma ekipleri bazen uzun bir çalışmayla başarılı olmaktadır. İstisnai bir durum olmakla beraber başarısız olan yerler de olmuştur. İşleyen istisna ekiplerinin çalışmalarını sürdürmesini istemek isabetli değildir. Böyle çalışma ekipleri varsa, başka alanlarda çalışmaya sevk edilmelidir.

Çalışma ekibi demek, üyelerinin en az haftada bir araya gelip toplantılar yapması demek değildir. Bundan anlaşılması gereken canlı, dinamik ve sürekli bir çalışmadır. Çalışma ekiplerinden, kitleler içinde çalışan, onları Parti görüş ve düşüncesini doğrultusunda yönlendiren, kitlelerin özlem ve taleplerini tesbit eden parti çalışma birimleri anlaşılmalıdır.

Çalışma ekipleri propaganda, örgütlenme ve eğitim birimleri olmakla birlikte aynı zamanda birer araştırma birimleridir. Görev alanı olan işyeri ya da mahallenin sorunlarını bilme, bunlara doğru çözümler önerme zorundadır. Parti çalışması «üst düzeyde» fikirleri ileri sürmek anlamına gelmez, o işyeri ve mahallenin güncel, ayrıntılı, somut sorunlarından kalkarak yol göstermekten geçer. Örneğin bir işyerinde duş ve sabun sorununda hareketle işçilere kapitalizmi ve sosyalizmi anlatmak mümkündür. Böyle bir çalışma ilçemizde yapılmıştır. Çalışma ekiplerinde sosyalizmin temel konularında bilgi edinilmesi, sıkıcı kitap okuma biçiminde olmamalı, eylem içinde eyleme yönelik bir anlayışla ele alınmalıdır. Ayrıca gazete tekibi, günlük siyasi gelişmelerin ortak izlenisi yararlı olacaktır. İlçe çapında 15 günde bir düzenlenilen «Çark Başak eğitimleri», çalışma ekipleri eğitim sorumlularına yol gösterici olmaktadır.

Sonuç: 1961 - 1971 TİP döneminde sosyalist hareketin karşısına çıkarılan ve geçici de olsa bir etkinlik kazanan küçük bur-

juva sosyalizmi, bugün başka kilitlerde yene ortaya sürülmektedir. Hepsinin ortak niteliği, «diklerinede tutarlı, sınıksız birleşmiş işçilerin sosyalist partisine» düşman olmak, «partizislik», «örgütsüzlük» anlayışıyla sosyalist hareketin karşısına dikilmeektir. Sınıflı toplum şu konusu olduğunda sınıf mücadelesi, gelişiminin zorunlu bir sonucu olarak politik bir mücadeleye dönüşecektir. «Sınıfların politik mücadelesinin en anlamı, en kapsamlı ve özgül ifadesi partilerin mücadelesidir», «partizislik» anlayışı da en azından partiyi ve parti mücadelesini küçümsemektir; objektif olarak burjuvazinin desteklenmesi, burjuvazinin ekonomik, politik, ideolojik egemenliğinin sürdürülmesine yardımcı olmaktır. Zira partizislik anlayışı bir burjuva anlayışdır; sosyalistler sürekli olarak bu anlayışla mücadele ederler, iki yüzü ifadesini işçi sınıfına gösterirler. Bugünün modası haline gelen partizis sosyalistlik ve devrimciliği anlayışı Partinin ve partililerin mücadelesiyle mahkûm edilecektir.

Partimiz burjuvazinin doğrudan, ya da dolaylı her saldırısını birlik ve beraberliği ile boşa çıkaracaktır. Burjuvazinin birliği menfaat birliğidir. Bizim birliğimiz güvene, inanca dayanan bilinci birliktir. Bu dönemde Parti safılarını bölemeyeceğini, birliğini parçalayamayacağını çok iyi bilen burjuvazi şimdi, Partiyi kitlelerden soyutlayabilmek için binbir türlü oyun içinde, Bu oyunları da bir bütün olarak birlikte aşacağız. Partimize olan inancımızı, güvenimizi, bağlılığımızı, mücadelede kararlılığımızı dost düşman bir kez daha görecek.

Yaşasın işçi sınıfının ulusal ve uluslararası birliği. Yaşasın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi. Yaşasın Partimiz.»

Kırsal kesimden bir ilçe yöneticisi arkadaşımızın içten anlatımına dile getirdiği görüşleri :

BAŞAK'A GEREKEN ÖNEM VERİLMELİ

«Selamlarım arkadaşlar, söylemek istediğim belki daha evvel söylenir diye söz alamamıştım. Değildiği gerçektir ama, biraz daha açabilmek için huzuruza geldim. Kırsal alandam, köylü yanı. Yapılan konuşmalarda köye pek değinilmeli, yani Başak'tan pek bahsedilmeli. Hep Çark üzerinde durduk. Şimdi bu köylüme ne söyleyeceğiz? Gerek Çark Başak'ta, gerek Parti programının pratik formu bölümlerinde pratik olarak neler anlatacağız, açık belli değil. Dolaylı yayınlarda olsun, diğer yayınlarda olsun, bunlar bize fazla birşey vermemekte. Ben bir ilçe başkanı olarak şu sorularla karşı karşıya kalıyorum. Halk Partisini bölüyor musunuz? Yani ondan ayrı hangi tarafınız var ki ortaya çıkıyorsunuz? diye soruyorlar. Bunlar karşısında ne yapmamız lazım. Bize yöntem verilmelidir. Köylümüzü, NATO, CEMTO, Ortak Pazar fazla ilgilendiriyor diyemem. Tabii kendi yöremden bahsediyorum arkadaşlar, DGM, Danıştay da böyle. Bunlardan başka şeyler; meselâ tarlaları daha kolay, daha verimli bir şekilde nasıl işleyecek; ürünlerini nasıl değerlendirebilecek; nasıl yetistirecek; gereksinimlerini kazınlamadan nasıl temin edecek? Bu hususlar daha çok ilgilendiriyor. Şimdi şöyle özel bir durum var ilçemizde. İlçemiz, il merkezine 100 km. mesafededir. Olanak bu-

lan kimseler merkeze gelir, işlerini ayarlar. Meselâ toptancı mağazasını açıp işlerine bakmaktadır. Buna mukabil ilçe 8 - 10 dönüm toprak vardır; 80 - 100 bin değil. Fakat bu ölçü, bu toprak yörede bir aileyeyetlidir. Bu topraklardan da vazgeçememektedir bu adam; icara dahi vermemektedir, ortakçı aramaktadır. Ortakçı bulursa vermekte, bulmazsa boş bırakmaktadır; zentlinliğe bakmamaktadır. Hatırlatayım, bu tip insanlar aynı zamanda ötekil burjuva partilerinin yönetim kurullarındadırlar da, kongre günleri planda küldür gelmekte, gerekli çalışmaları yapmaktadırlar ve partilerine yön vermektedirler. Halk partisi de dahil. Şimdi ben köylü arkadaşlara, geçimden topraktan sağladığı halde toprağı yetiştirmeyen arkadaşlara, arkadaşlar, isimlerini de vererek, bu kimselerin isimlerini de vererek, bu adamların topraklarının kaderini, oturacağıız biz tayin edeceğimiz diyebilmi miyiz?

Bu ve benzeri konularda üst kademelelerin bize yardımcı olmaları gerekir. Bunları istemekteyiz kısaca. Hepsinizi saygıyla selamlarım. (alkışlar)»

Bir il raporundan küçük bir pasaj:

«Partimizin doğrudan ve dolaylı yayınları dağıtımı ve satımı örgütümüzün daha etkin hale gelmesinde önemli bir etkenidir. Parti yayınları önemli bir eğitim aracıdır. Yeni kurulan örgütlerimizde bu dağıtım ve satım mümkün olduğu kadar yaygın hale getirilmelidir. Tüm parti üyelerimiz bu yayınlarla albine olmalıdır. Ayrıca her il çapında o il ve ilçelerdeki tüm meslek örgütlerine, sendikalara ve mahallî örgütlere ve öğrenci örgütlerine bu gazete ve dergiler gönderilmelidir. Türkiye'de en ufak ilde mevcut bulunan tüm bu tür kuruluşlara yanlış görüşü savunan yayımlar devamlı gönderilmektedir. Hem bu yanlışları biz oraya gitmesek daha vurgulamak için ve Partimiz hakkında doğru bilgilerin ulaştırılması için bu gereklidir. Bu dağıtım iller tarafından yapılması daha yararlı olacaktır.

Yeni kurulan ilçe ve diğer örgütlerin daha aktif hale gelebilmesi için il çapında «İlçe Temsilciler Toplantıları» tüzük gereği zamanında yapılmalıdır. Bu toplantıların, yeni örgütlerin daha aktif hale gelmesinde önemli yeri vardır. İlçe ile il arasındaki yakın ve gerekli işbirliğinin zorunlu olduğunun yeni kurulan ilçeler tarafından daha doğru biçimde anlaşılmasına yararlı olmaktadır. İl ve ilçeler arasındaki ve dolayısıyla iller ile Genel Merkez arasındaki doğru bir işleyişin yaratılması zorunludur. Bu toplantılarda il ve ilçelere bağlı birçok sorun çözüme kavuşturulacaktır.»

M. Eğitim Bürosu üyesi bir arkadaşımızın saptadığı gerçek ve bu konuda verdiği örneklerden güncel bir tanesi :

TİP HAREKETİNİN BAŞARISI KIVANÇ VERİYOR

«Arkadaşlarım; ben kısaca demokratik mücadele ile sosyalist mücadele arasındaki ilişkiler üzerinde durmak için söz aldım. Yalnız buna değinmeden önce, sabahki ve şimdiki oturumlarda üzerinde durulan bir noktada da görüşlerimi söylemek istiyorum. Yavuz Ünal arkadaşın başlayarak, arkadaşlarımız hep Partimizin önümüzdeki yıllarda ideolo-

lojik ve politik mücadeleye yapması gereken çok işler olduğunu söyledim. Ben bunlara, hepsine olduğu gibi katılıyorum. Yalnız bu katılmayla birlikte bir noktadan da altını çizmek yarar var. Bugün içinde bulunduğumuz aşamayı, yani hep yapılacak işleri belirtirken, bir de almış olduğumuz mesafeyi görmek büyük yarar var. Kişisel kanım şu ki, TİP hareketi 1975 yılında tekrar kurulduktan sonra, bugün 1976 yılında Türkiye'de ideolojik mücadele açısından, ideolojik mücadele platformunda son derece büyük adımlar atıldı, büyük başarılar elde etmiştir. Buna ilişkinle inaniyorum. İçtenlikle inandırdığımız şeylerken, buna bir iki örnek te vereyim. Ama örneğin vermeden önce şöyle son 20 - 25 yıla baktığımız zaman, Türkiye sosyalist hareketi çeşitli nedenlerle daima savunmada olmuştur. Daima bir yandan burjuvazinin saldırısı altında, bir yandan demokrat denilen kimseler tarafından, cuntaçlık veya başka eğilimler altındaki sosyalizmin korkak düşmanları diyebileceğimiz bir takım kimseler tarafından, eğer izin veriseniz uygun deyimliyle Türkiye sosyalist hareketi ve önderleri «samar oğlanı» haline getirilmiştir. Hareket özellikle 1960 da devamlı olarak bunların saldırısıyla, ideolojik saldırısıyla karşı karşıya kalmış ve devamlı olarak da bir ölçüde savunma durumunda olmuştur. TİP hareketi, Türkiye sosyalist hareketi 1975 yılında tekrar doğduğu zaman durum değişmiştir; nesnel nedenlerden dolayı değişmiştir. Türkiye işçi sınıfındaki yılların birikimi ve bu birikimin nicelikten niteliğe dönüşmesi neticesinde değişmiştir. Bir örnek vererek bu söylediklerimi açıklamaya çalışayım. O da şudur: Bu demokrat basında, demokrat yazarlarla ilgili olarak en son, Salı günü yöneltilen bir eleştiride, ismi söylenmeden, Partimizin herkesi ideolojik ipotek altına almaya çalıştığı söylenmiştir. Arkadaşlar, bu kelimeye katılmam. Ama bu kelime, bu deyiş şudur: TİP hareketinin ideolojik olarak, yapılıpacak birçok iş, politik mücadelede birçok görevleri, birçok mücadelesi olmasına rağmen, bugün bile Türkiye'de 1976 yılında demokratlar ve demokrat olmayan herkes kendi görüşünü, ağırlığını hissettirdiğini, benim görebildiğim kadar, bundan daha açık belirtisi olmaz. Bugün Türkiye'de herkes kavradığı örgüt gücü ne olursa olsun, bundan sonraki problemleri ne olursa olsun, bir durum almadan evvel, acaba bir durum aldığımız zaman Türkiye İşçi Partisi hareketi, Türkiye sosyalist hareketi buna ne der, ne demez diye düşünmek mecburiyetine geçmiştir. Bu büyük bir başarıdır. Bu basarıyı tut-

İlhamız, hepimizin bundan kıvanç duyması lazım, ben kişisel olarak bundan kıvanç duyuyorum...

Bir köylü arkadaşın görüşleri :

KÖYLÜLÜĞE DE AĞIRLIK VERİLSİN

"Değerli arkadaşlarım, benim konuşmanın tüm arkadaşlarımızın konuşmalarından biraz ayrıcalığı var; Ancak İzmir İli Kararuben temsilcisi arkadaşımızın konuşmasını devamı olacak. Ben köylüyüm, köyde oturuyorum. İlçe yönetim kurulu üyesi olarak görev yapıyorum. Göşistler ve Maocular bizim TIP'e üye olmamız, TIP'de örgütlenip çalışmalarını köylüye şu şekilde tanıtıyorlar. Bunlar demirici değiller. CHP'yi bölüyorlar; CHP'yi iktidara getirmeyecekler, şeklinde konuşuyorlar. Biz sosyalizmi kurmak istiyoruz. Sosyalizm bir yaşamın canlılığını ölümlü ne kadar gerçekse o kadar gerçek. Dünyada sosyalizm mutlaka gelecektir. Yalnız ülkelerden aralıklı olarak belirli zamanlarda gelecektir. Bazi ülkelerde 5 yıl önce, bazı ülkelerde ondan 25 yıl sonra gelecektir; ama mutlaka gelecektir. Bu bizim inandığımız gerçektir. Yalnız bizim köylülerimiz, sosyalizm nedir, bunu bilmiyorlar. Yani bizim köylü olarak karşılaştığımız güçlükler var. CHP sosyalizmi getirecek mi, getirmeyecek mi? Bunu bilmiyorlar. TIP de köylüleri hiçbir zaman ele almıyor diyorlar. Mesela ben köyün içinde giderken yağlı bir amcanın bira, benim köy içindeki kişiliğime saygı duymayacağı, TIP'e üye olduktan sonra benim puanımı düşürmesi; bana diyor ki, senin puanımı ben kırdım diyor. Çok üzülürüm ben sana karşı bir hata mı yaptım acaba diye sorduğum zaman, siz TIP'e üye olmuşsunuz, CHP'yi bölüyorsunuz diyor. Arkadaşlarımız bazıları, köydeki arkadaşlarımızın bazıları TIP'in ne olduğunu bilmeden, gelip mesela bana diyor ki, ne yapıyorsunuz, ne haber TIP'li diyor. Yani TIP de diyemiyor, TIP'li diyor. TIP'in manasını da ne olduğunu bilmiyor. Nerede olursanız olsun işçiler köylülere nazaran bir arada toplu bulunuyorlar; devamlı bir çatı altında oluyorlar. İşyerlerinde grevlerden, toplu sözleşmelerden, sosyalizmden bahsediyorlar; bunlar köylülere nazaran daha aydın bir kesim oluyor. Ancak biraz da köylülere ağırlık verilmesini istiyor ben. Saygılarımla, (alkışlar)."

İlk kurulan ve çalışma ekipleri uygulamasına da en önce başlayan ilçemizin bu konudaki gözlem ve değerlendirmeleri :

İLK İLÇENİN DEĞERLENDİRMELERİ

İlçemiz, ülkenin en önemli sanayi bölgelerinden biridir. Bu önem, hem işçi sınıfının önemli bir nicel ağırlığını taşımasından, hem de işçi hareketlerinin yoğunluğundan doğmaktadır. Burada noktalamada yarar vardır ki, sözünü ettiğimiz bu hareketler güncel ekonomik içerikten politik taleplere doğru hızla aktarılmıştır.

Bu akış işçi sınıfının siyasi bilinçlenmesinin en açık göstergesidir. Açık ki, işçi sınıfının siyasi hareketi, onun partisi öncülüğünde ve denetiminde olmazsa, sosyalizmin kurulması, yani bu hareketin nihai hedefi gerçekleşmez. Bu nedenle de Partimizin işçi sınıfı içinde örgütlenmesi, bu örgütlenmenin kalıcı olması ve aktivite kazanması temel koşuldur. Soruna partimiz, çalışma ekipleri uygulamasıyla temelli çözüm getirmiştir.

İşçi sınıfı içinde örgütlenme, bir yandan sınıfın ekonomik ve politik hareketinin içinde yer alıp aktif çalışmaya, diğer yandan sabırlı ve kararlı olmaya bağlıdır. Partimizin gelişmesinden burjuvazinin duyduğu tedirginlik açık. Buna rağmen Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı içinde gün geçtikçe serpilip gelişmektedir.

Partimize gelen işçi arkadaşlar, daha üye işçilerin doldururken, diğer kesimlerden, özellikle "küçük burjuva" kesiminden gelen arkadaşlardan daha önemli bir karar verdiklerinde bazısı onlara eş veya yakın bilinç düzeyinde bulunuyorlar. Daha önemli bir karar veriyorlar; zira sömürü çarkının doğrudan içinden geliyorlar. Bu noktada, bu arkadaşların parti çalışmalarına aktif olarak katılmaları ve iyi bir partili olarak yetismeleri sabırlı, kararlı bir uğraşı gerektiriyor. Bu uğraş, işçi sınıfı içindeki gelişmenin vazgeçilmez bir koşuldur. Bu koşulu gerçekleştirmek için çalışmaların gerçekleştirilmesi, yani çalışma ekiplerinin aktivite kazanması, çalışma ekipleri içinde yer almayan ya da istikrarlı bir çalışma gösteremeyen işçi içindeki işçi arkadaşların iyi bir partili olarak gelişmeleri çok yaşayabilmektir. Sorun böyle olunca çalışma ekipleri temelini en iyi şekilde

de ele alıp buna yönelik çalışmalarını hızlandırmak kaçınılmaz olmaktadır.

Yukarıda kısaca belirttiğimiz gibi ilçemizin işçi sınıfı hareketi yönünden ağırlıklı olması sonucu partimizin örgütlenmesinde ilçemiz ilk örgütlenen ilçe teşkilatı olmuştur. Yine ilçemiz ilk çalışma ekiplerini oluşturmuş, bu alanda ilk pratiği yapıp belli deneyler elde eden ilçedir. Bu deneylerimizi üç ana başlıkta toplayabiliriz:

- 1) Ekiplerin oluşması
  - 2) Ekip içi eğitim
  - 3) Ekiplerin dışı dönük çalışmaları.
- Ekiplerin oluşturulması ve ekip çalışmalarının hayatın pratiğinde geçirilmesi yeni kurulan ve gelişmekte olan partimizde, dolayısıyla ilçemizde belli sorunlarla karşılaştı. Çalışma ekipleri genelinde belirtildiği gibi ekipler:

- 1) İşyeri ekipleri
- 2) Oturma ekipleri olarak belirlenmektedir.

Örgütlenmenin yeni olması, ayrıca işyerine yönelik çalışma ekiplerinin kurulmasından da zorunlu kılıştı. Bir işyerinde ekip kurmak için gerekli sayıda üyemizin bulunmadığı hallerde buradaki çalışmaya sağlamak için oluşturulan ekiplerdir bunlar. Bu ekiplerin temel hedefi, hedef alınan işyerinde bir çalışma ekibini oluşturulmasıdır. Ne var ki, üye bileşiminizin partimizin örgütlenmesinin yeni olmasından dolayı dağılımı yani çeşitli fabrikalardan bir ya da, iki üyemizin bulunmasından ötürü, belli zorluklar da beraberinde getirmiştir.

Bazı hallerde işyerlerine yönelik çalışma ekibi içinde bulunan arkadaşlar hem kendi fabrikasında, hem de içinde bulundukları ekibin hedef aldığı işyerinde çalışmak zorunda kalmışlardır. Bu durum çalışma ekibinin aktivitesini azaltmış hatta, bazı hallerde çalışma ekipleri içinde sık, sık değişiklik yapmayı gerektirmiştir.

Aynı sorun oturma yerleri çalışma ekipleri için de söz konusudur. Ayrıca bu ekiplerin oluşturulan arkadaşların oturma bölgelerindeki çalışmaları da tam olarak açıklık kazanmadığından zorluklar yaratmıştır. Zira bu ekipleri oluşturan arkadaşlar bazan geniş bir alan içine serpilmekte yani oturma yeri olarak birbirlerine mesafeli olmakta, bu da birlikte çalışma olanaklarını daraltmaktadır. Örneğin bir oturma yeri çalışma ekibi içindeki arkadaşlar birbirleriyle görüşebilmek için arca binmek zorundadırlar. Sonuçta ekip dışı yönelik çalışmasında bir bütünlük sağlayamamaktadır. Deneyler öze, genellede belirtildiği gibi, bu ekiplerin özellikle işçilerin toplu oldukları yerlerde örneğin sosyal konularda, gecekondular mahalle birimlerinde kurulmalarında yarar olduğunu göstermiştir. Çalışma ekiplerinin oluşturulmasındaki bu zorluklar, üstüne basarak söylediğimiz gibi örgütlenmenin daha başında olmamızdan doğmaktadır.

Bu durum üye bileşiminin geniş bir alanda dağıtık olmasını getirmekte, sonuçta ise çalışmalarını zorlaştırmaktadır. Ne var ki, özellikle yönelik çalışma ekiplerinin başarıları sonucu, üye kazandığımız işyerleri ve mahallelerde son derece verimli olmaktadır. Ve zorlukların yenilmesi gene kurulu çalışma ekiplerinin çalışmasına bağlıdır.

Saptadığımız ikinci sorun çalışma ekiplerinin kendi iç eğitimleri ve bu eğitimden yemliktir. Tüzüğümüz, her üyenin parti örgütlerinin çalışmalarına aktif olarak katılma-

larını esas koymaktadır. Bu katılım ise üyelerin tek tek bilinç düzeyine ve bunun sonucu olarak da ortak parti bilinçine sahip olmalarına bağlıdır. Bu ortak bilinç düzeyinin sağlanmasının temel taşılar çalışma ekipleridir.

Yukarıda kısaca noktalandığımız gibi, işçi arkadaşların bazı sosyalizmin bilimine derinlemesine vakif olamamakta, fakat bilimi öğrenmeye son derece açık bulunmaktadırlar. İşte karşılıklı zorluklar da ekip içi eğitimin nasıl olacağına ilçemizde tam gerçekleştirememesinden doğmaktadır. Haftada 3 gün bir araya gelen çalışma ekibi, bazan bütün ağırlığını eğitime verdiği halde yeterli verimlilik sağlanamamakta ve eğitim çalışmalarını durandıran, dolayısıyla soyut olmakta, amaçlanan ortak bilinç düzeyini sağlama hedefi başarıyla gerçekleştirilememektedir.

Karşılaşılan üçüncü sorun ise dışı dönük çalışmalarda belirlemektedir. Bu alandaki eksikliğimiz ise çalışma ekiplerinin faaliyetlerinde eğitime ağırlık vermeleri dolayısıyla asıl ekip çalışmalarının aksayabilmesindedir. Bütün bunlar eğitim ile çalışmanın birlikte iç içe olması konusundaki eksikliğimizden oluşur.

Bir diğer sorun ise bölgenin harekelli olmasından ötürü sık sık ekip bileşimlerini değiştirme gereğinden doğmaktadır. Bunlar, çalışma ekiplerinin oluşturulmuş çalışmalarını sağlarken karşılaştığımız sorunlar ve deneyler. Bu arada bir gerçeği vurgulayarak belirtelim ki, deneylerden çıkan sonuçların oluşmuş çalışma pratiğimiz gün geçtikçe çalışmamızın çalışmalarını daha aktif kılmaktadır.

Örneğin, bir işyerinde oluşan çalışma ekibimiz ikinci çalışma ekibini de ortaya çıkarmış 2500 parti büldeistini bu işyerinde dağıtmıştır. Fabrika içindeki tüm işçilerin öncülüğünü yüklenmiştir. Çalışma ekipleri kitlesi içinde partimizin kökleri, duyguları, en ileri gözlemleridir. Burjuvazinin ve onun türevi saptamaları bu ekipler doğrudan karşı karşıyadır. Türkiye İşçi Partisi ve onun üyeleri tüm zorlukları yenecek güdüdür.

Deneylerle zenginleşen mücadelemiz bağimsizlik, demokrasi, sosyalizm yolundaki tüm engelleri aşıp başarıya ulaşacak güce gelmiştir. Yaşasın Partimiz."

Söz alan temsilcilerin konuşmaları tamamlandıktan sonra söz onlara kürsüye gelen Genel Başkan Boran arkadaşımız, kapasitesini konuşmasında temsilci arkadaşlarımızın dilek ve önerileriyle ilgili olarak açıklamalarda bulundu.

Genel Başkanımızın konuşmasının özeti aşağıda yer alıyor :

BİZ TÜRKİYE'NİN POLİTİKASINDA ROL OYNAMAYA NAMZET PARTİYİZ VE BU ROLÜ BUĞÜNDE OYNUYORUZ

"Değerli Partili arkadaşlarımızın yaptığı konuşmalarında değindikleri bazı noktalar, ele aldıkları bazı konular üzerinde bir görüş açıklamaya yapmak zorunluluğunu duydum. Baştan sona gidecek yerde, sondan başa doğru giderek evvela bir arkadaşımızın ele aldığı bir nokta üzerinde durmak istiyorum. Bu arkadaşımız, DİSK yönetimine karşı alınan tavır eleştiriyor. DİSK'İ DİSK üst yönetimi birbiri-nden ayırmak, bu yanlış, çünkü bir örgütün onun yönetimi temsil eder, dedi. Gerçekten de, genellikle ve normal diyebileceğimiz zamanlarda bu böyledir. Hiç şüphesiz

ki, bir örgütü onun yönetimi, onun liderliği temsil eder. Ama örgütlerin hayatında öyle zamanlar olur ki, örgütün üst yönetimiyle kitlesi, veya üst yönetimiyle, o örgütün kurulduğunda beri izlemekte olduğu, ve binaenaleyh izlemesi gereken çizgi birbirine ters düşer. Ve örgüt içinde iç mücadele başlar. Öyle dönemlerde eğer üst yönetim o örgütün izlemekte olduğu, izlemesi gereken çizgi üzerinde ise ve iç mücadelede yönetimde olmayan taraf bir sapa üzerinde ise, o zaman elbet gene de üst yönetimin o örgütü temsil eden heyet veya lider olarak bahsedilebilir. Ama geçiden sapa, örgütü nitelik olarak değiştirmeye doğru götüren taraf, o örgütü resmen ve hukukten temsil etmekte olan liderlik ve yöneticilerse, ona karşı olan, muhalif olan, kitledeki olan eğilim, çizgi, o örgütün gerçek çizgisine ve yönetime muhalif olan taraf, örgütü kendi çizgisinde tutmak mücadelesini veriyorsa, o zaman artık üst yönetimi ve liderliğin örgütü temsil ettiği kabul edilmez; o zaman gerçeği, vaziyeti ortaya koyabilmek, kamuyuna açıklayabilmek, örgütün içinde henüz durumu tam kavrayamayan, -yahu ne oluyoruz- gibi bir tutum içinde olan üyeler durumu anlatılmak için, örgütü üst yönetimi ayırt ederek değerlendirmeler ve tabii olarak yapmak gerekir. Nitekim, bizim kendi partimizde de eski dönemde aynı hal vaki oldu. Bildiğiniz gibi eski TIP'in son döneminde, TIP'in üst yönetim kadrosunda bir bölünme, bir ayrılık oldu. Ve TIP'in o zamana kadar en üst kadrolarını teşkil etmiş olan kişiler iki gruba ayrılarak birbirleriyle mücadeleye geçtiler. Bir tarafta o eski TIP'i resmen temsil eden lideri ve onun etrafındaki kişiler vardı; bir tarafta da üst yönetimde olanlara ve liderliğe karşı mücadeleye veren grup vardı. Ve muhalefetin tezi, liderliğin ve onun yakın arkadaşlarının genel esas çizgisinde saptıkları ve kendilerinin örgütün çizgisini tuttuğu yolundaydı. Biliyorsunuz bu mücadele verdi ve sonunda muhalif grup hâlde çıktı, lider ve onun etrafındaki birkaç kişi yönetimden istifa etmek durumunda kaldılar. Muhalif grup yönetime geçti. Şaban Yıldız arkadaşımız Genel Başkan ve ben de Genel Sekreter oldum. Demek ki böyle durumlar var. Şimdi DİSK aynı durumda. Biz iddia ediyoruz ki, bugün DİSK'in kuruluş ilkeleri doğrultusunda bir politik ve sendikacılık çizgi, bu gün, DİSK'i hukukten ve resmen temsil etmekte olan lideri ve yöneticileri izlemiyor. Bunun için onun 67'de kurulmuş olan ve 10 seneye yakın bir zamandır kitledere DİSK imajı diye bir imaj yerleştirmiş olan DİSK'i temsil etmiyorlar. Hukukten, resmen ediyorlar ama, gerekte etmiyorlar. Ama buna karşılık DİSK'i kendi çizgisinde tutmak isteyen, DİSK'i sendikacılık hareketi olarak işçi sınıfının politik hareketinden koparmak istemeyen, bu

bütünleşmeyi sağlamak için mücadele eden sosyalistler var, veya partili olmamakla beraber, uyamak, gerekleri gören, sosyalizme yakın işçiler var. Bunları da aydınlatmak ve bunların kafasında "ne oluyor, birşeyler dönüyor ortada" gibi sualler varsa, bu suallerini aydınlatmak durumundayız. Bunu aydınlatırken de, bu ayırımı yapmak durumundayız. DİSK liderliği ve onun etrafındaki bünyüğü yöneticiler, 67 de kurulmuş ve yerleşmiş olan DİSK imajını temsil etmiyorlar, DİSK'in kuruluş ilkeleri çizgisinde işleri yürütmüyorlar. DİSK'i çizgisinden saptırarak sosyal - demokratlaştırmak istiyorlar diğer izah etmemiz, ikna etmemiz lazım; ve bunun için de bu ayırımı yapmak lazım.

Diğer bir arkadaşımız gayet haklı olarak Partii'nin şimdiki kadar Çark'a daha ziyade ağırlık verdiğini, Başak'ı ihmal ettiğini söyledi. İhmal emiyoruz, etmeye imkân mı var? Çark, Başak'ı yanyana koyduğumuz zaman bunu lâf olsun diye yapmadık. Yalnız işleri bir sıraya koymak gerekiyor. 50 kişilik bir kurucu heyetle ise başladığımız zaman, çok soruna, her işe yetisebilmişiz imkânı yoktu. Kadrolarımız geliştikçe, teşkilatımız geliştikçe faaliyet alanlarımız da geliyordu. Ve biz ufak bir kadro ile işe başlayınca, bir öncelik sırası yapma gereğini duyduk. Bu da haklı ve mantıktı. Hangi işler öncelik alır; işçi bölgelerinde, sanayi bölgelerinde örgütlenme öncelik alır, diye karar verdik ve bu, işçi sınıfında daha beğendiğimiz, onu daha ziyade tuttuğumuz, köylü halkını ise küçümsemediğimiz için değil, bilimsel sosyalist olduğumuz için değil, Türkiye'deki mücadelemiz, bağimsizlik mücadelesinin, sosyalizm mücadelesinin, ve bunu başarıya ulaştıracak olan hareketin öne sürdüğü, temel güdünün işçi sınıfına olan inancımızdır. Bu bizim işte tegimize tâbi olmayan, bilmin ortaya koyduğu, bizim iradecimiz dışında olan bir gerçektir. Bu işçi sınıfının önünü kestiği bir mücadeleye ilerler ki, yoksul köylülerin, orta köylülerin, kentlerde emeğiyle geçinen, daha doğrusu geçimle sınıktısı içinde olan emekçilerin problemleri, meseleleri çözülecek, onlar da işçi sınıfıyla birlikte, sömürüden, yoksulluktan kurtulacaktır.

Bir diğer nedeni, köylülüğe gitmenin en iyi yolu işçilerden geçer de ondan. İşçilerin ağırlıkta ve yönetimde olmadığı bir parti, programında ne derse desin, bildirilerinde ne derse desin, küçük burjuvaların partisi olmaya mahkumdur. Küçük burjuvaların elindeki partinin ise, köylülere erişebilmesi, onların sorunlarına gerekten çözüm getirebilmesi imkânı yoktur. Köylü işçi elele. Köylüye gitmenin yolu işçiden geçer. Bu nedenle de, evvela işçilerin yoğun olduğu merkezlerde, işçi sınıfı içinde örgütlenmeye karar verdik. Ancak bu yaz, bir seneden sonradır ki, yüksek organımız karar verdiği üzere, kırsal bölgelerde örgütlenme kararını aldı. O kararı aldığımız zaman, gerek Başkanlık Kurulunda gerekse Merkez Yönetim Kurulu'nda bir olguyu tesbit etmedik, bir şeyi özeleştirilmiştik ve dedik ki, şimdi kırsal bölgelere ağırlıkla, ama onlara götüreceğiz bir örgütleniş bile yok. Kırsal bölgelerin temel sorunlarına, örgütlenmeye giden arkadaşlarımız sorucağı sorulara cevap verecek birer broşürle değil, bile yok. Bunu ilk fırsatta telâfi etmeliyiz dedik. Diğer taraftan köylü sorununu bilimsel tektikinin ve neticilerinin ortaya konmasının gereğine de vararak, bir Ocakta çıkması tasarlanan teorik dergide köylü-

meselisi incelenen, Türkiye'ye ilişkin olarak incelenen bir araştırmanın yapılması da kararlaştırılmıştır. Ve bu araştırma, görev verilen arkadaşımız tarafından halen yapılmaktadır. Ama burada, şimdi kırsal bölgelerde de örgütlenmeye başlanıyor, o bölgelerdeki arkadaşlarımızdan kırsal bölgelerine daha ağırlık bastığı il örgütlerimizden, ilçe örgütlerimizden kendi mahalli problemlerini bize bildirmelerini istiyoruz. Bu arada hemen ayaküstü çok somut iki ilginç olay öğrendim. Bir arkadaşım geldi, bir vergi meselesini sordu. Kendisine Genel Sekreteri görmesini, bunu not ettirmesini ve hukukçu arkadaşlarımız tarafından bunu araştıracağımı söyledim. Bilmiyorum not ettirebildi mi? Üç sene evvel vergiden muaf tutulmuş olan pamuk ürünlerini, şimdi üç sene sonra maliye cezasıyla, üç senelik cezasıyla, yani vergi miktarı birkaç misli fazla olarak tahsil etmek yoluna gidilmiş.

Kırsal bölgeden diğer bir arkadaşımızın söyledikleri, -ki buradan siz de işittiniz- 8 - 10 dönümlük araziye sahip olanlar bunu kiraya da vermeyerek boş bırakmayı tercih ediyorlarmış, halbuki onlar bu araziyi boş bırakırken, elbette ki o köyde ve civarında o toprağı işleyecek olan, o toprağı işleme bevesi, o toprağı geçimi açısından işlemek mecburiyetinde olan topraksız köylüler var. Bu sorun konusunda ne yapacağız diyorlar. Bu sorunları, böyle somut sorunları mutlaka bildirin, biz de ilgili bürolara havale edelim, inceletirelim. Çünkü Genel Merkez, köylülük konusunda, köylü sorunu konusunda yapacağı araştırmalar daha ziyade genel çizgileriyle ve nihayet bölge bölge veya ürün ürün olan farklara göre yapılacaktır. Böyle çok ayrıntılı sorunlara kadar inemez, çünkü bilmiyoruz. Ama bildiğimiz takdirde, bunlar da ele alınabilir. Bu vesileyle diyeceğim ki, gerek kırsal bölgelere ilişkin olarak, gerekse kentlere, kasabalara ilişkin olarak yerli örgütlenmeler, işçilerimiz ve illerimiz, mutlaka ilk iş olarak yörelerini tanımalıdırlar. Biz mutlaka ayrıntılı bilimsel araştırmalar yapabiliriz demiyoruz; ama gene de genel gözlemlerine dayanarak dahi olsa, pekalâ o sorunu yaşayan kişiler olarak, o çevrede tefeci durumu nedir, kredi durumu nedir, alivire satışlar durumu nedir, taban fiyati olarak ilân edilen fiyati köylü nasıl karşılıyor, yeterli midir, yetersiz midir; kentlerde geçekondü durumu nedir; bunlar hakkında en azından genel gözlemleri vardır ve biraz daha düzenli gözlemle, müşahade ile bir hayli ilginç ve olumlu sonuçlar elde edilebilirler. Mahalli örgütlerimiz mutlaka çevrelerini, ilçelerini, illerini tanımalı ve tanıttıkları sonra da bu elde ettikleri bilgiyi, sonuçları kendilerine saklamayın, merkeze bildirmelidirler. Biz bu haber alma konusunu, bir başka vesileyle, yaygın vesileleriyle, haberleşme bürosu sekreterimizle sabahleyin dile getirmişti.

Tekrar ediyorum, köylüleri ihmal etme diye bir mesele yoktur, olamaz. Türkiye'nin bugün bile, ne kadar azaltılsa, gene % 60 - 65 nüfusunu köylü olduğu belirtiliyor resmi rakamlarla - ki gerçekleri belki daha fazladır - böyle bile olsa, yani veriler rakamlar doğru bile olsa, nüfusun % 60 - 65'i köylü olan toplumda, o toplumun sosyalist partisi köylülükü katıyen ihmal edemez. Zaten sosyalizmin kuruluşuna geçileceği zaman, iktidarın, başta köylü ve işçi sınıfı ittifakına dayanacağı çoktan bilimsel bir doğru olarak, bilimsel sosyalist teoride ortaya konmuştur.

Bu haber vermelerine ilişkin olarak başka

bir mesele aklima geliyor. O da genellikle merkez ve yerel örgütler sorunu. Burada merkezden yönlendirilmeden, merkezden direktif vermeden vs.den söz edildi bu toplantıda. Bu edilen sözler doğrudur. Partimizin örgütlenme ilkesini zaten biliyorsunuz, demokratik merkeziyetçilik. İşçi sınıfının, emekçi kitlelerin, sosyalizmi hedef alan partisi bilhassa merkeziyetçi olma durumundadır. İşçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisi sadece programı, politikası, koyduğu ilkeler vs. bakımından diğer burjuva partilerinden farklı olmakla kalmaz; örgütlenme dayanağı, örgütlenme niteliği bakımından da burjuva partilerinden farklıdır. İşçi Partisi böyle burjuva partileri gibi, ilçe ve il teşkilatlarıyla yetinmiyor, bu organların dışında çalışma birimleri olarak, hep bildiğiniz ve sözünü çok ettiğimiz çalışma ekiplerini oluşturuyor. Kitlelerin içine nüfuz edebilmek, oralarda kök salabilmek, oralarda etkin olabilmek için. Öbür partilerin teşkilatları, organları, il ve ilçe organları genellikle seçimden seçime faaliyetlere girerler. Seçimlerin ötesinde partili olmanın pek bir anlamı yoktur, pek bir görevi yoktur. Bizde ise devamlı parti faaliyeti, seçimlere münhasır değildir. Ve devamlılığı öyledir ki, ortaya su sloganı atmışdır: Sadece hergün değil, günün 24 saati bir partili olarak hareket etmek. Onun için merkeziyetçidir ve Parti'nin bir mücadele organı olarak sınıf mücadelesinin aracı olarak etkin olabilmesi, netice alabilmesi için, tek bir irade, tek bir vücutmuş gibi hareket edebilmesi lazımdır. Bundan dolayı merkeziyetçidir. Ama merkeziyetçiliği demokratik merkeziyetçiliktir. Yukarıdan aşağı doğru giden, tek taraflı işleyen bürokratik bir merkeziyetçilik değildir. Bir kısım disiplini değildir, bir askerî emir ve kumanda zinciri gibi değildir kademeler arasındaki bağlantılar ve ilişkiler. Zaten tek bir irade ve tek bir vücutmuş gibi hareket edebilmek için o tek iradenin oluşması lazımdır. Çünkü aslında ortada tek irade yok. Yüzlerce, binlerce kişi var ve irade de aslında bireylerin iradesidir. Kolektif iradeyi tek bir irade olarak oluşturabilmek için, aslında bireylerde olan bu iradeyi birleştirmek, uyumlaştırmak ve bu birleşme neticesi tek bir irade haline getirmek lazımdır. Bu neyle olacak? İşte demokrasi yani burada ortaya çıkıyor. Tartışmayla, eleştiriyarla, konuşmakla olacak. Onun için demokratik merkeziyetçidir. Ve bundan dolayı da çok merkeziyetçi, çok disiplinli olmakla beraber, katıyen bu merkeziyetçilik, kademelerin ve nihayet çalışma ekiplerinin ve onların içindeki birey üyelerin inisiyatiflerini, girişim kabiliyetlerini, yaratıcılık yeteneklerini küstekleyen, söndüren bir merkeziyetçilik olmayacaktır, olmazdır; olursa eğer, bu Parti'yi çok yanlış yollara götürür. Eskiden beri hep birşeyi tekrarlamışdır; bilmiyorum sizlere de tekrarladım mı? Derim ki, en ideal şekil, partinin iyi yürütmesi için en ideal şekil, her birşeyin, her üyenin, en alt kademede olan, hatta hiçbir kademede olmayan, bir ekibin üyesi olan, sıradan diyebileceğimiz bir partili arkadaşın dahi kendisinin genel başkanının gibi bu hareketten sorumlu hissetmesi, o sorumlulukla ve sorumluluğun gerektirdiği girişimleri yaparak çalışmasıdır. Öyle olmak lazımdır. Ama şimdi merkeziyetçi ve disiplinli tarafta geliyor... Girişim şart, yaratıcılık şart; düşünmek, bulmak, öneri getirmek şart, ama kimseye danışmadan, örgütün işleyişine, kurallarına, organlarına riayet etmeden, kendi başına karar verip, kendi başına hareket et-

mek yok. O, işte burjuva bireyciliği. Bizdeki kişisel yaratıcılık, kişisel inisiyatif, kendi başına buyruk, kendi bildiğini okur bir bireycilik demek değil. Devamlı surette, arkadaşlarla irtibatla bulunarak, devamlı surette üyesi bulunduğunuz ekiple, onun bağlandığı organla irtibatlı olarak daima, Parti'nin programını, tüzüğünü, alınan kararlarını akılda tutarak; ne yapılabilir, Parti'nin hareketini bir adım, hatta 4 - 5 parmak daha öteye götürülebilmek için ne yapılabilir? Bunu her üye düşünmeli, bulduklarını getirip önermelidir, bağlı olduğu organa veya birime. Böyle olursa eğer hem merkeziyetçilik, hem tüm üyelerin iradesinin tek irade gibi oluşması mümkün olur, hem de bürokratik bir kalıplaşma, bir donma hali önlenmiş, Parti en son ferdi ne kadar bütün üyeleriyle son derece canlı, yaratıcı, yapıcı bir duruma girmiş olur.

Son olarak diğer fraksiyonlardan gelen eleştiriler konusuna değinen Genel Başkan Boran, Parti dışından, bu eleştirilere ne cevap vermiyorsunuz, diyenlere karşı Parti üyelerini aydınlatarak bizim ciddi meselelerle uğraştığımızı, sosyal demokrasinin, ilerici radikal hareketin meseleleriyle uğraştığımızı, MC ile uğraştığımızı belirtti ve ekledi :

«Kendisine bir takım isimler takarak, kendisini bir şey zanneden grupçuklarla veya sözde partilerle, bir takım hayali örgütlerle zamanımızı, enerjimizi harcamayız, bunu yapmak israftan başka birşey olmaz. Biz sorun kendi içindeki bir takım küçük grupçukların, fraksiyonların yalnızca birbirleriyle uğraşacakları, sözüm ona politikalar içinde hapsoolmak, onların içinde mahpus kalmak ve enerjimizi orada tüketmek istemiyoruz. Biz Türkiye'nin politikasında rol oynamaya namzet olan partiyiz ve bu rolü bugünden oynuyoruz. (Alkışlar) Biz Türkiye'nin politik sahnesine yelken açmış ıleriyoruz, o sahneye yerimiz alıyoruz. Aslında burjuvazinin de çok işine gelir; son denen bütün partiler ve grupçuklar kendi içlerini kapansınlar, birbirleriyle uğraşsınlar, bununla meşgul olsunlar, yani bir bardak suda fırtına koparsınlar, bu burjuvazinin de çok işine gelir. Çok hoşlanır burjuvazi biz bu oyuna girsek; ama biz girmiyoruz. Biz Türkiye'nin gerçek politik, ekonomik, sosyal sorunlarıyla meşgul oluyoruz. Türkiye'ye varolan, bir güçlü olan hareketlerle ve örgütlerle meşgul oluyoruz. Onlarla mücadele ediyoruz ve böyle yapmakta devam edeceğiz. Bununla birlikte, Türkiye'nin sol hareketinde belli başlı olarak ileri sürülen veya izlenmek istenen çizgilerin bilimsel teori açısından, ciddi bir tabihli ve tenkidli herhalde yapılacaktır; «Yurt ve Dünya» adında teorik bir dergi çıkarmak istiyişimizin ve çıkarmak tegebbüskünde bulunuşumuzun bir nedeni de budur. Esas nedeni değil, esas nedeni Türkiye'ye ve dünyaya ait sorunları araştırmak. Ama herhalde orada Türkiye'deki diğer politik çizgilerin de ciddi, ağırbaşlı, bilimsel tenkidleri ve değerlendirmeleri çıkacaktır.

Hepinize iyi günler, çalışmalarınızda başarılar dilerim sevgili kardeşlerim.» (Alkışlar, sosyalist Türkiye sloganı)

KAPİTALİST DÜNYADA BUNALIM VE ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFI HAREKETİ

Genel Başkan Behice Boran'ın 9 Ekim günü 3. İl Temsilcileri Toplantısı'nı açarken yaptığı konuşmanın bazı bölümlerini aşağıda yayınıyoruz. Bu konuşmanın tümü broşür olarak basılmaktadır.

Sonuna yaklaşmakta olan 1976 yılı Türkiye, büyük ekonomik ve politik bunalmalar içinde kapatmak ve 1977'ye ayak basmak durumundadır.

Gerçi Türkiye hemen hemen oldumolusu iktisadi bunalmalar içindeydi. Yalnız Türkiye değil emperyalist - kapitalist dünyaya bağımı olan diğer geri ülkelerin de kaderi devamlı bunalmalar, dar boğazlar içinde bocalamak olarak görünüyor. Bunun temel nedeni yapısaldır. Emperyalist - kapitalist dünyaya bağlı, geri ülke olmanın bir sonucudur bu bunalmalar ve darboğazlar. Çünkü kapitalist, geri de olsa kapitalist ülke oldukları için daima politikalarında egemen sınıfın, burjuvazinin çıkarlarını, hesaplarını kollamak durumundadırlar. Egemen sınıf burjuvazinin hesapları, çıkarları ise, ulusal ekonominin gereksinimleri ve gereklerine aykırı düşür. Bundan dolayı darboğazlar kronik bir halde olur. Türkiye'de ve diğer dışa bağımlı geri ülkelerde. Bu bağlumilksan emperyalist ülkelerin nüfuzları alındıkları ülkelere uygulamaları politikadaki devamlı emperyalist - kapitalist dünyanın 1973'den beri derinleşen bunalmı Türkiye'ye ve «az gelişmiş» veya «geçişmekte olan» diye nitelenen diğer ülkeleri etkilemekte, onların ekonomilerine yansımaktadır. Ama dünya bugün artık sadece emperyalist - kapitalist ülkelerden ibaret değil. Bugün dünyada, dünyanın üçte birinden fazlasını kapsayan bir de sosyalist ülkeler var. Bugün dünyada sosyalizm artık bir dünya sis-

temine dönmüşü bulunuyor. Bunun için dış dünyanın etkilerini gözönünde bulundururken, sosyalist dünyanın varlığını ve etkenliğini hesaba katmak zorunludur; kaldı ki sosyalist dünya nicel olarak üçte birden fazla olmakla beraber, nitel olarak çok daha ağır basmaktadır her zaman konuşmalarımızda belirttiğimiz üzere, dünyanın kapitalizmden sosyalizme geçişinde gittikçe artan ölçüde belirleyici rol oynamaktadır. Şimdi bunun için konuşmaya dünyadaki durumu, bağımı olduğumuz kapitalist - emperyalist dünyadaki ve sosyalist dünyadaki duruma kısaca özetleyerek başlamak istiyorum.

DÜNYADA DURUM

Emperyalist - Kapitalist dünya 1973'den beri derin bir bunalmın içinde bulunuyor. Ve burjuva iktisatçıları arasında bir tartışma konusu bu. 1973'den beri içine girilen bunalmın dönemi, 1970'deki gibi gerçek bir iktisadi kriz mi, yoksa burjuva iktisatçılarınin gerileme, «recession» dedikleri neviden bir olay mı? Ekonomik çizginin aşağıya doğru inisiyati bir de daha eski düzeyine gelececek surette derin bir buhranı mı göstereyor; yoksa geçici bir gerileme mi var; üretimin ve genel olarak ekonomik gelişme eski çizgisine dönene ve hatta onu aşacak mı? Her iki halde de şu muhakkak ki, dünya ekonomisi, kapitalist ekonomisi 1920 senelerinden önce, 20. yüzyılın başlarından beri, içine girmiş olduğu genel krizi sürdürüyor ve bu sürüş gittikçe derinleşerek devam ediyor. Burjuva basınında çıkan haberlerle göre 1973'de girilmiş olan kriz döneminden çıkış başlamıştır, enflasyon ve işsizlik kontrol altına alınmıştır. Ama böyle

görünüyor ki enflasyon, gerçi oralandaki enflasyon oranı bizdekine göre bir hayli düşük görünse de, aslında mesele teşkil edecek kadar bir enflasyon vardır. Amerika'da % 6,5 tan fazla olmayacağı ümit ve tahmin edilmektedir, işsizlik sorununda ise pek söz edilecek istenmemektedir. Amerika'da işsizlik % 7 oranının üstündedir ki, bu endişe veren bir orandır, burjuva iktisatçılarına göre bile. AET ülkelerinde ise işsizliğin gerilemekte olduğu belirtilmekte beraber, hâlâ verilen rakam 5,5 milyon dolayında olduğudur işsizler sayısını. Yalnız kesin olarak bilinen husus, ABD'de ticaret açığı giderilmiş ve bir fazlalık sağlanmış olmalıdır. Amerikan ekonomisinin gidişi hakkında Cumhuriyetçiler daha iyimser, Demokratlar daha kötümser görünmektedir. Amerikan Kongresi'nin bütçe komisyonu başkanının verdiği demece göre Amerikan ekonomisi 1977 bütçesiyle bir sene kadar zaman zarfında bir durgunluğa doğru gidecektir. Zaten hatırlanırsa, daha geçen sene Amerikan ekonomisinin 1977 başlarından yeniden daha büyük bir bunalmaya düşeceği, bir kısmı iktisatçılara haber verilmişti. Avrupa'da bir de hasta ekonomilerden bahsediliyor. 19. yüzyılda Avrupa'nın Osmanlı İmparatorluğuna yakınlığı hasta adam deyimi şimdi İngiltere'ye yakıştırılıyor ve ayrıca İtalya'da da, Fransa'da da hasta ekonomiler olarak söz ediliyor. İngiltere'de iktidarında olan işçi partisinin iktidardayken parti liderinin değiş-tirme durumunda kalışının altında, İtalya'da görülen politik bunalmın ve istikrarsızlığın altında ve Fransa'da D'Estaing'in başbakan değiştirmek mecburiyetinde kalışının altında bu hasta ekonomiler' olgusu yatmaktadır. Fransız ekonomisinin durumu kısaca şudur :

ticaret dengesi önemli açık vermektedir, ücret düşmektedir, enflasyon ise yükselmektedir. Sımdı yeni başbakan Reymond Barre bir kemerleri sıkma politikası getirdi, vergiler konusunda getirmek istediği reformu seçmeler önlediler ve bu kemerleri sıkma politikasına karşı da, iki gün önce biliyorsunuz, Fransa'da başarılı bir genel grev ilan edildi, bir uyarı mahiyetinde olmak üzere. Eğer bu yeni tedbirlerle D'Estaing ekonominin meselelerini hafifletmeyi başaramazsa, 1978 de yapılacak genel seçimlerde sok kanadın, başkanlık seçimlerinde çok ufak farkla kaybedeceği seçimleri kazanması çok kuvvetle beklenbilir.

ITALYAN SEÇİMLERİ VE ÖTESİ

Ama asıl problem teşkil eden ülke İtalya'dır. Biliyorsunuz İtalya'da yakında bir seçim yapılacaktır ve seçimlerden önce İtalya'da Komünist Partisinin iktidara katılması sorunu ciddi şekilde burjuvaziyası basında ve çevrelerde, politika çevrelerinde tartışıldı. Seçimlerden İtalyan Komünist Partisi Parlamento'da 70 daha fazla üyelik kazanarak çıktı, Hristiyan Demokrat Parti ise 3 üyelik kaybederek Ama Komünist Partisinin iktidara katılmasına bilhassa üç güç her müsaade etmedi. Bana öyle geliyor ki, eğer İtalyan burjuvazisine sadece kalsaydı iş, belki de Komünist Partisinin iktidara ortak olmasına heperten karşı çıkmayacaktı. Hatırlanacağı üzere bir-iki yıl önce İtalyan burjuvazisinin büyük tekelci sermayesinin sözcüsü ve temsilcisi durumunda olan Fiat tesisleri başkanı Agnelli Komünist Partisinin iktidara ortak olabileceğini, hatta böyle bir katılımın sorunların çözümü bakımından gerekli olabileceğini söylemişti, ama hemen arkasından Amerika'ya yaptığı bir seyahatten dönüşte de aynı Agnelli 180 derece bir dönüş yaparak aklı değişirdi. Gene biliyorsunuz, seçimlerden biraz önce gerek Amerika, gerekse Federal Almanya •Komünistler iktidara ortak olduğu takdirde İtalya'ya yardımlarını keseceklerini bildirtiler. Üç güçlerin desteğinin alan İtalyan bankaları, mali kuruluşları ve Vatikan, Hristiyan Demokratlara kuvvetlice omuz verdi ve bunun neticesinde demin söylediğimiz seçim neticeleri meydana geldi. Amerika bilhassa açıklıkla, kesinlikle karşı çıktığı için, Komünist Partisi koalisyonu katılmadı ama, zımnı bir anlaşma olduğu da açıktır. İtalyan Komünist Partisi parlamentoda oylamaya katılmamak suretiyle Hristiyan Demokratik Hükümetin kurulmasına yardımcı oldu, ama 8 komisyon başkanlığını, ve senato başkanlığını elde ettikten sonra, İtalya'da Hristiyan Demokrat Partinin Komünist Partisin karşısına alarak, onunla hiç değişile bir dirsek teması kurmadan, işleri yürütülebilmesine imkân yoktur. Partinin başkanı Berlinguer şöyle konuşmuyor: Seçimler bütün demokratik ve halkın tuttuğu partilerin çok vahim olarak nitelendiği genel kriz durumundan çıkılması sağlamak üzere gayretlerini birleştirmelerini, orta sol'un sonunda bir program üzerinde anlaşmalarını önermiştir. Seçimlerden sonra Berlinguer bu çağrısının hâlâ geçerli olduğunu söylemiştir ve halkın tuttuğu demokratik partiler birliğinden söz ederken, bu birlik içinde hem kendi partisini, İtalyan Komünist partisini, hem de Hristiyan Demokrat Partisini saymıştır. Hristiyan demokrasisi içinde kanallar olmakla beraber, bu partinin hâlâ halk kitlelerinde bir dayanağı vardır, bir kökü vardır. Bilhas-

sa orta sınıflardan büyük bir kısmın peşinden sürüklemektedir. Onun için Hristiyan Demokrat Partile bir tarihi uzlaşmayı İKP öngörmüştür. İKP bilhassa Şili'deki örnekten sonra orta tabakaların ve sınıfların önemini çok vurgulamış, bunlar kazanılmadan iktidara kazanılmayacağına ıleri sürmüştür. İKP İtalyan toplumunun uzlaşmaz ve derin bir şekilde ikiye bölünmemesine çalışmaktadır ve bunun için de daha önce Hristiyan Demokratlara «tarihi uzlaşma» denen teklifi yapmış, seçimlerde ve seçimler sonrasında da, az önce kısaca açıkladığımız öneriyi ıleriye sürmüştür. Bütün bunların arkasında ya'ın başlıca endişe faşizmin gelmesini önlemektir. Orta tabakaları da yanına çekerek sol kanatı tekelci burjuvaziyeye karşı birlik bir cephe oluşturmayı ve faşizmin gelmesini önlemeyi amaçladır. Gene bu hesapları İKP iktidara ortak olmuş olsaydı, yeni kamulaştırmalar tekliif etmeyeceğini ve ücretlerin dondurulmasına razı olacağını belirtmişti. İki gün evvel basında çıkan haberlere göre de, İtalya'nın en büyük sendikası hükümetin ücretleri dondurma politikasını bazı şartlarla desteklediğini açıklamıştır. O şartlar da yarımların hızlandırılması ve işsizlere yeni iş olanaklarının açılmasıdır. Bu somut durumda İtalyan partisinin güttüğü politika, anlaşılabilir bir politikadır. Parti iktidara namzet duruma gelmiştir. İktidara hiç değilse ortak olacak bir duruma gelmiştir. Ama İtalya'da —bu konuda Fransa'ya da aynı atfı yapabiliriz— bir silahlı devrim, bir ihtilal ortamı yoktur. Ve bu ortamda, bu partilerin sorunu geniş ittifaklar cephesini oluşturarak ve onlara dayanarak tekelci burjuvaziyi kuşatmak, soyutlamak ve etkisiz hale getirmektir. Aynı hesaplarındaki ki, yani faşizmi önlemek hesabından dolayıdır ki İKP, yine gazetelerden okuduğumuz üzere, NATO'dan çıkmayı da öngörmemektedir. Yani NATO'dan çıkıp çıkmama meselesinin demokratik ve halkın tuttuğu partiler arasında, güçler arasında yeni tartışmalar, yeni bölünmelere meydan vermemesini istemektedir. Ayrıca Berlinguer aynen bunu söylemiştir: «Biz NATO ve Varşova paktları arasındaki güç dengesine dokunmak istemiyoruz.» Çünkü İtalya'da ve Fransa'da onların ve olacak onların mutlaka uluslararası düzeyde de yansımaları olacaktır, buna işaret etmektedir. Ama bunu söyledikten sonra da hemen bunu ilâve ediyor Berlinguer ve diyor ki, «ama biz İtalyan halkının kendi politik, ekonomik ve sosyal konularını kendi özgür iradesiyle tesbit etmesinden, kararlaştırmasından yanayız.» Bunu da savunuyor.

Sımdı dediğim gibi bu politika İtalya'nın somut şartlarında anlaşılabilir bir politikadır. Ama tabii sosyalizm açısından, sosyalizmi hedef almış bir işçi sınıfı partisi açısından böyle bir politikanın bedeli nedir, niteliği nedir? Üzerinde hassasiyetle, önemle durulması gerekir. Böyle bir politikayı yürütürken sosyalizm çizgisinden asla sapılmamasının çok önemli olarak dikkat edilmesi gereken bir nokta olduğu da muhakkaktır. Her halükarda çok uyanık, çok dikkatli ve hareketin gelişmesinin getirdiği durumlara karşılayabilecek, tepkileri yapabilecek durumda olmak şarttır.

Geçen seneki konuşmamda demiştim ki, sistemlerarası mücadeleden, kapitalizmle sosyalizm arasındaki mücadeleden sreek odak noktalarından birisi Güney Avrupa'dır. Bu yargı bugün de geçerliliğini, doğruluğunu korumaktadır. Güney Avrupa'da genel olarak

bir sola kıyasla vardır. İtalyan ve Fransız partilerinin tu umları, o ülkelerdeki durum bunu göstermektedir. Geçen senekinden farklı olarak Portekiz'de bir sağa kayış meydana gelmiştir. Ama sağa kayış bugünkü Portekiz bile Nisan devrimi öncesi Portekiz'e kıyasla daha solda, daha demokratik bir çizgi-de olan bir ülkedir. Soares'in iktidarında Portekiz'in nereye kadar gideceğini kestirmek henüz mümkün değildir. Bir orta sol çizgi üzerinde az çok istikrarlı bir yol tutulacaktır mu, yoksa sağa kayış devam mı edecektir? Bu kayış karşında soldan ne gibi tepki gelecektir? Bunlar cevap beklenen sorulardır. Portekiz'den en son gelen bir haber, devrimden sonra yapılan toprak reformunun geri alınmaya başlandığını gösteriyor. O reformda dağıtılan toprakların eski sahiplerine iade edileceği haberi basında yer alıyor. Buna karşılık İspanya geçen seneve kıyasla daha sola kıyaslı bir devrimdir. İspanya bizim burjuvazinin ve iktidarının gerçekleştirilmesini istediği bir durumu gerçekleştirme çabası içindeydi. Yani işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisine yer vermede, böyle de kiliselemlis tabiriyle «çok partili çoçulu» bir demokrasinin görünümünü gerçekleştirilme. Ama bu pek mümkün olacağı benzemiyor İspanya'da. Daha şimdiden komünist partisine karşı olan, buna müsaade etmek istemeyen kral İspanya hükümeti illegal işçi komitelerinin tanınmak mecburiyetinde kalmıştır. «Demokratik Cunta» denen, içine İspanya Komünist Partisinin de dahil olduğu demokratik cephe birliğinin Madrid'te toplanmasını yasaklaması veya yasaklanamaması, önlenememiştir. İspanya'nın en hassas meselelerinden, —yani İspanyol burjuvazisi ve iktidarı açısından— biri olan Bask milliyetçiliği konusunda 40 yıldan beri ilk defa farklı BASK millî bayrağının dalgalandırılmasına izin vermek mecburiyetinde kalmıştır. Hasi gelişmeler sunu gösteriyor ki, toplumun objektif gelişmeleri ve bu gelişme içinde ilerici demokratik güçlerin ve işçi sınıfının gösterdiği azimli mücadele, en gerici ve kralcı hükümetleri daha ileradelerinin dışında bir takım ödümler vermede, bir takım durumlara kabul etmeye zorlamaktadır.

SOSYALİST DÜNYA : YENİ GELİŞMELER

Kapitalist - emperyalist dünyada bu bunalmalar ve sarsıntılar yer alır ve derinleşirken, sosyalist dünya geleceğe dönük olarak gelişmesine devam ediyor. Şüphesiz sosyalist ülkelerin de sorunları var. Dünya sorunu olmayan insan ve toplum yoktur. Bu gayet tabiidir. Ama sosyalist dünyada sistemi kökünden sarsan, çalkantılara uğratan, gelişmeyi köstekleyen sorunlar yoktur. Gelişmenin yarıttığı doğal denilebilecek sorunlar vardır. Ve bütünıyla dünya sosyalist sistemi, herbiri merkez bir planlama altında ve hepsi birden de bir entegrasyon yönüneli olarak sosyalizmin daha ıleri aşamalarına doğru gitmektedirler, gelişmektedirler. Kapitalist - emperyalist dünyada Avrupa Ekonomik Topluluğu gibi örgütlenmelerle bir entegrasyona gitme, bir bütünleşmeye gitme çabaları zorluklara uğrar, istenilen sonuçları vermezken, dünya sosyalist sistemi, Çin hariç, kendi arasında bir bütünleşmeye, entegrasyona doğru gitmektedir. Bağımsızlık, egemenlik eşit haklar çerçevesi içinde bir entegrasyona, bir bütünleşmeye doğru gitmektedir. Arkada biraktığımız dönemde, yani geçen seneki telimle-

ri toplantısından bu yana, sosyalist dünyada iki tane önemli olay oldu ki, dünya kamuoyunda, batılı basında ve bizim basında üzerinde oldukça duruldu ve tartışıldı.

Bunlardan birisi Avrupa'da 25 komünist ve işçi partisinin yaptıkları toplantıdır. Bu toplantıya birlikte Fransız ve İtalyan Komünist partilerinin yeni benimsedikleri strateji, politik çizgi de bir arada ele alınarak tartışmalar yapıldı, görüşler ıleri sürüldü. Şuna dikkati çekmek isteriz ki, Fransız ve İtalyan Komünist Partilerinin yeni stratejilerinden, sosyalizme geçiş ve kendi ülkelerinde sosyalizmi kurmak için benimsedikleri yöntem ve biçimler tahvil edildi, tartışıldı ve değerlendirilirden mutlaka riyet edilmesi lâzım gelen, gözönünde bulundurulması lâzım gelen bir takım temel kutsalardır. Bir defa hep hatırlıyalım, bilimsel sosyalizmin en temel ilkelereinden birisi ve başlıcası nedir? Şudur değil mi? Toplumsal gelişmede alt yapı, ekonomik yapı son tahhilde üst yapıyı belirler. Şımdı bunu ele alarak olguya baktığımız zaman sunu görüyoruz. İtalya ve Fransa gelişmiş, sanayileşmiş, emperyalizm aşamasında olan ülkelerdir ve ilk defa olarak bu çeşit ülkelerde işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partilerinin iktidara gelmesi söz konusudur. Ve öyle bir ortamda iktidara gelmesi söz konusudur ki, fiilen bir silahlı devrim, bir ihtilal ortamı ve şartları mevcut değildir. Bundan önce sosyalizme geçmiş olan ülkelerden hiçbirinin içinden çıktıkları toplum Fransız ve İtalyan toplumlarındaki gibi değildi. Yani gelişmiş, sanayileşmiş kapitalist ülkeler değildi. Şımdı alt yapıları birbirinden bu kadar farklı olunca, gayet tabiidir ki, İtalya ve Fransa gibi sanayileşmiş, gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalizme geçiş ve sosyalizmin gerçekleştirilmesi şımdıye kadar görülen biçimlerden farklılıklar gösterecektir. Üst yapıdan gelen faktörlerde de farklılık vardır. Bunlar gelişmiş, sanayileşmiş kapitalist toplumlar olduğu için, bunlarda burjuva demokrasisi görebili olarak daha ıleri bir aşamada, Türkiye gibi ülkelerde kıyasla geçen en az yüz eksi senelik zaman zarfında, emeççi kitlelerin, işçi sınıfının verdiği çetin mücadeleler sonucu bu demokratik hak ve özgürlükler kitleler lehine geliştirilmiş ve kitlelere malolmuş durumdadır. Zaten somut toplumlarda sosyalizm uygulaması için ıleri sürülen, başta gelen ilke bu uygulamaları, bir gerçekleştirilmeden önce, içerikte sosyalist, biçimde ulusal olacaktır.

Şımdı öзде sosyalist olabilmelisinin birtakım temel kısıtları, ölçütleri vardır. Biçimde ne kadar farklılıklar olursa olsun, o biçimdeki farklılıklar olursun ve gerçekleştirilirden, temeldeki, özdeki bu kısıtlara riyet edilmek gerekir. Özün birliğini ve evrenselliğini temin eden kısıtlar veya unsurlar şunlardır: Birincisi, işçi sınıfının önderliği, bu önderliğin korunması ve geliştirilmesi. Bu önderliğin hem iktidara gelmeden önce, hem iktidara geldikten sonra korunması ve geliştirilmesidir. İkinci kısıt, işçi sınıfının, başta yoksul köylü olmak üzere, diğer emeççi sınıf ve tabakalarıyla ittifaklı kurması, ama bu ittifaklar birliği içinde, çerçevesi içinde işçi sınıfının önderliğinin korunması, işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan kendi partisinin bağımsız varlığını ve etkinliğini korunması şarttır. Üçüncüsü, iktidara oluktan sonra sağ veya bu biçimde ama mutlaka kapitalizmden sosyalizme geçme adımlarının atılmasıdır, yani üretim araçlarının mülkiyetinin bir prog-

ram ve silsile içinde kamulaştırılmasına gidilmesidir ve ekonominin merkezi bir planlama ile yeniden örgütlenerek kamulaştırılan sektörlerde gereken sosyalist üretim ilişkilerinin oluşturulmasına girilmesidir.

Dördüncü bir nokta, unutmamak gerekir ki, bütün sınıflı toplumlarda mutlaka devlet vardır. Sosyalizme geçiş ve sosyalizmi kurma aşamasında da devlet mevcut olacaktır ve çok önemli ve yararlı görevler yapacaktır. Devletler ise hangi toplumda olursa olsun, ne kadar özgürlükçü ve demokratik olursa olsun, eğer devlet ise mutlaka bir cebir unsuru ihtiva eder. Devletlerin kanunları vardır, kanunlara yaptırımlar, müeyyideler vardır. Kanunlara karşı çikanlar, ihlal edenler cezalandırılır. Bu bir cebir unsuru. Devletin mahkemeleri, hapishaneleri, kolluk kuvvetleri vardır, devletin bu cebir unsuruun gerektiğinde işleyebilmesi için. Ne kadar demokratik, ne kadar özgürlükçü olursa olsun, eğer devlet varsa, mutlaka devletin cebir unsuru vardır. Bunun için, en yasal yoldan seçimlere iktidara geçmeler de ve bütün hukuk kurallarına riyet etmeler de, elbette ki, işçi sınıfının ve emeççi kitlelerin iktidarında da devlet varolacağına göre, kanunların müeyyideleri, yaptırımları olacaktır; yasaların ihlali, başkaldırılmaları karşı ve iktidarın programını uygulayabilmek için elbette devletin araçları —biçimde gerekli değişiklikler yapılarak— kullanılacaktır. Bütün mesele sınıf mücadelesinin ne dercede şiddetli olacaktır. Olusacak iktidarın niteliği sınıf mücadelesinin şiddetine, keskinliğine, burjuva sınıfların direnme, sabotaj gibi girişimlerde bulunup bulunmamasına bağlıdır.

Fransız ve İtalyan partileri şu tezlerle ortaya çıkmaktadırlar: Birincisi tekelci burjuvaziyeye karşı mücadelede kitlelerin bilinci yükselcektir. Şımdiden yükselmektedir. Sosyalizm artık sadece işçi sınıfının ideolojisi olmaktan çıkmakta, işçi sınıfı dışında aydınlar kesiminde, kol ve kafa emeçlisi diğer kitlelerde de tutulmakta ve yayılmaktadır. Bu ittifaklar çerçevesinde verilen mücadelelerde sadece işçi sınıfının değil, onun dışındaki emeççi kitlelerin de politik bilinci yükselmek ve giderek sosyalizmi kabul eden, sosyalizm çizgisine varan bir duruma, bir düzeye gelecektir.

İkinci bir tezleri şudur: Tekelci burjuvazinin böyle geniş ittifaklar kurması ve bu ittifaklarla emeççi kitlelerin giderek daha birleşmesi ve sosyalist çizgiye yakınlaşması sonucunda, tekelci büyük burjuvazinin kuşatılabileceği, tecrit edilebileceği etkisizleştirilebileceğidir. Üçüncü tezleri, iktidara geldikten sonra kilit noktalarından başlayarak kamulaştırmalara geçmek suretiyle tekelci büyük burjuvazinin ekonomik dayanaklarını tasfiye etmek ve giderek tüm ekonomiyi sosyalist üretim ilişkilerine geçirmekdir. İki partinin hareketi bu görüşlere, bu tezlere dayanıyor. Bunların uygulamada ne sonuç vereceğini zaman gösterecektir. İtalya'nın ve Fransa'nın somut şartlarında bunlar anlaşılabilir politikadır ama her halde çok uyanık, çok tetikte ve çok hazırlıklı, gereken tepkileri göstermekte, tedbirleri almakta hazırlıklı olmaları gerekecektir.

İktidarların dayanağı hiçbir zaman tek bir sınıf değildir. Egemen sınıf tek olsa bile, onun etrafında mutlaka bir sınıflar koalisyonu vardır. Burjuva iktidarları için durum böyle; sosyalist iktidarlar için durum haydi haydi böyledir. Sosyalist memleketlerde iktidar,

nüfusun bütün kesimlerini her düzeyde örgütleyerek, bir örgütler sistemine, salkımına oturtarak işleri yürütmektedir. İkinci dünya savaşından sonra sosyalist iktidarı gerçekleştiren olan ülkelerde, halk cumhuriyeti ülkelerinde, iktidarlar çeşitli adlar taşıyan demokratik cepheleer olmaktadır. Bu cepheleer dahil olmuş bulunan politik partiler, burjuvazinin sandığı ve inandırması istediği gibi göstermelik partiler değillerdir. Toplumda önemli işlevleri vardır. Bir, işçi sınıfının kendi partisi vardır, ve o Parti öncüllüğü muhafaza etmektedir; onun yansısı, onu destekleyen örgütler olarak cephe dahil diğer partiler vardır. Siyasi partilerin dışında sendikalar daha çok önemli olarak yer almaktadır, arkasından kitle örgütleri gelmektedir ve bu şekilde bir toplumsal örgütlenmeler sistemine dayanarak iktidarlar işleri etkin şekilde yürütülebilmektedirler.

Şımdı anlaşılıyor ki İtalyan ve Fransız partileri iktidara gelmeden çok önce bu ittifaklar sistemini oluşturmak, örgütlemek ve bunu da cephe ortaklarını tartışma, itiraz ve eleştiriyi özgürlüklerini vererek oluşturmak istemektedirler. Yani iktidara geldikten sonra zorunlu olarak ortaya çıkan, çıkması gereken o örgütlenme salkımını, iktidara gelmeden önce oluşturmak çalışılmamaktadır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, sosyalizmin özine, evrensel ilkelerine ve ölçülerine uymak, bağlı kalmak şartıyla çeşitli toplumlarda da sosyalizme götüreceği yol ve biçimlerdeki çeşitli olanaklar küçümsenmemelidir. Farklar, biçimlerdeki, uygulamalardaki farklar, sosyalist teori ve uygulamaları güçlü olanakları bulunduğunu, ne dercede zengin olduğunu gösterir. Bu da sosyalizmin teorisine ve pratiğine olumlu katkılarıdır, onun gücünü gösteren bir durumdur.

«PROLETER ENTERNASYONALİZMİ.»

25 partinin toplantısına ilgili olarak çok tartışılan bir durum da proleter enternasyonalizm sorunu oldu. Öteden beri batının basınında «tek merkezli», «çok merkezli» tartışmaları yapılmıştır. Eskiden dünya işçi sınıfı hareketi tek merkezliydi, sonra, şimdilerde, çok merkezli hale geldi diye. Kanaatim, kesin kanaatim odur ki, proleter enternasyonalizmi veya sosyalist enternasyonalizmi sorunu neyi kavramı açısından ve merkezlerinin sayısız açısından görmek yanlıştır. Meseleyi yanlış koymaktır. Tek merkezli, çok merkezli, bu biçime ait bir şeydir. Halbuki işçi sınıfı hareketinin, çeşitli toplumlardaki işçi sınıfı hareketlerinin uluslararası nitelikte oluşu, o hareketlerin kendi öz niteliğinden gelmektedir. Biçimsel örgütlenmes olmasa, veya o biçimsel örgütlenmesi su veya bu biçimde olsa da, gene işçi sınıfı hareketi, dünya işçi sınıfı hareketi özünde, içeriğinde enternasyonalizmdir. Örgütlenme biçiminden bağımsız olarak. Neden özünde işçi sınıfı enternasyonalizdir? Şundan dolayı. Tüm toplumların işçi sınıfı sümürlen sınıflardır, sümüriye karşı, sermayenin sömürüsüne karşı mücadele eden sınıflardır. Amaçları hem kendilerini, hem tüm nüfusu, tüm halkı sömürden kurtarmaktır. İşçi sınıfı iktidara geldiği zamandır ki, insan tarihinde ilk defa olarak sömürücü olmayan bir sınıf iktidara gelmiş olmaktadır. Ondan önce toplumsal evrimde, köle toplumundan feodal topluma, feodal toplumdan kapitalist topluma geçişte bir sömürücü sınıf yerini diğer bir sömürücü, egemen sınıf almıştır. Ama işçi sınıfı iktidarı aldığı zaman, insanlık

tarhinde ilk defa sömürücü olmayan bir sınıf iktidarı almaktadır. Kendisi sömürücü olmadığı için ki, tüm sömürülere karşı, sömürünün her çeşidine karşı ve diğer toplumlardaki işçi sınıflarıyla aralarındaki ulusal düzeydeki farklar ne olursa olsun, bu öde birleşmektedirler, sömürücü olmamakta, sömürülen sınıf olmakta, aynı sömürücü sermayeye karşı mücadelemde birleşmektedirler ve bu durumlarından dolayı da aralarında bir çıkar kavgası, temel bir çıkar uyumsuzluğu yoktur. Ulusal farklılıklar temel eşlikler değildir, hareketin uluslararası hedefleri ve çıkarı açısından bağdaştırılabilir, uzlaştırılabilir farklılıklardır.

Şimdi, uluslararası düzeyde, biçimde bir fark meydana gelmiştir. Bu biçimdeki fark ise tarihsel şartlardan, dünya işçi sınıfı hareketinin gelişmiş olmasından doğmaktadır. Bugün artık her ülkede işçi sınıfı hareketi uzunca bir tarihe sahiptir. Bu tarihsel gelişmesinden geniş ve zengin tecrübeler kazanmıştır, kendi toplumunun şartlarını daha iyi öğrenmiştir. Kendi toplumuyla daha sıkı temaslar kurmuş ve kenetlenmiş, kendi toplumdaki hareketi, daha yetenekli olarak yürütebilir bir duruma gelmiştir. Tek merkez, bir karar merkezi yoktur ama, bu uluslararası dayanışma yoktur, ilişkiler yoktur, karar ama olanakları yoktur anlamına gelmiyor. Zaman zaman dünya çapında ve bölgeler çapında konferanslar yapılmakta ve özellikle bu konferanslara hazırlık çalışmalarında çeşitli ülkelerin işçi sınıfının ve hareketinin karşılaştığı sorunlar ortaya konmakta, deneyimler, yeni edinilen bilgiler ortaya dokümanté; bilgi, görüş alışverişleri, meseleler tartışılmakta, karşılıklı eleştiriler yapılmakta ve sonunda anlaşmaya varılan konular tesbit edilerek kamuoyuna ilan edilmektedir. Bunun dışında, bu toplantılar dışında başta basın ve bizim basınımıza pek yansımıyor, onun için haberimiz olmuyor ama, çeşitli ulusların işçi sınıfı hareketi temsilcileri, yöneticileri arasında ve bunlarla işçi sınıfının iktidarında olduğu ülkelerdeki temsilcileri arasında çok sık buluşmalar, görüşmeler yeralmaktadır.

Uluslararası dayanışmanın ise esas olduğu ve sürdüğü konusunda konferansa katılan işçi sınıfı partileri aynı görüşte olmuşlar ve bunu vurgulaya vurgulaya belirtmişlerdir. Öyle görünüyor ki, burjuvazi, boguna elleni oğusturup «enternasyonalizm ortadan kalkıyor» diye sevinmektedir. Sevinmesin burjuvazi. Kendisi nasıl dünya çapında örgütlenip çokuluslu şirketler vasıtasıyla dünyadaki azgelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler üzerinde hegemonya kurmaya çalışıyorsa, bu çalışmalarda daima karşısında, ona karşı etkin mücadele veren uluslararası dayanışma içindeki işçi sınıfı hareketini ve dünya sosyalist sistemini bulacaktır.

ÇİN'DE NELER OLUYOR?

Sosyalist dünyada diğer üzerinde tartışılan ve dikkati çeken konu, Mao'nun ölümü oldu. Mao'nun ölümü üzerinde en çok tartışılan ve ortaya atılan konu, ondan sonra halefi, yani onun yerini alacak olan kimdir, kim olacaktır? Yöneticiler arasında nasıl bir mücadele baş gösterecektir? soruları oldu. Halbuki bizim açımızdan önemli olan, sosyalizm açısından önemli olan, Mao'nun yerini kim alacak, kükler arasında nasıl bir mücadele olacak konusu değildir, veya öncelikle bu konu değildir. Daha ziyade, Çin'in sosyalist dünyası

dan ayrışması, bölünmesi ortadan kalkacaktır, devam mı edecektir, sosyalist dünya yeniden tek bir bütün haline gelecektir midir, gelmeyecek midir sorulur. Bilindiği üzere Çin 1957'lere kadar dünya sosyalist hareketine uygun bir çizide oldu. 1957 den sonra ve 1958 de başlayan «ileriyde doğru büyük atılım» hareketiyle ayrışma başladı. 1957'ye kadar Çin'deki devrimci hareketi doğru çizide tutmuş olan yöneticiler ve kadrolar ve onların dayandıkları işçi sınıfı ve emekçi kitleler kesimleri ortadan kalkmış olamaz, etkinliklerini tümden yitirmiş olamaz. Bunların etkinliklerinin yeniden su yüzüne çıkması başlamak beklenilebilir. Kaldı ki, Çin'in temel politik çizgisi konusunda Çin yöneticileri arasında mücadeleler olduğunun belirtileri, Çin dış dünyaya kapalı tutulmaya çalışılmasına rağmen, ortaya çıkmıştır. Bunun son senelerinde iki önemli belirtisini kısaca hatırlatayım. Birisi daha 9. Parti Kongresi'nde Mao'nun yerini alacak adam olarak, kahraman olarak ilan edilen Lin Piao'nun kısa süre sonra hain ilan edilip bir uçak kazasında uçtuğu düşürece, veya düşürülerek ölmesidir. İkinci bir belirtisi, Çu En Lay'ın ölümünden kısa süre önce, kültür devriminde gözden düşmüş olan Teng'in laidei itibar ettirilerek başbakan yardımcılığına getirilmesi ama kısa süre sonra Çu En Lay ölünce tekrar görevden alınması ve ağır eleştirilere, saldırılara uğramasıdır. Eğer üst yönetim kademelerinde bu derecede görüş ayrılıkları ve bundan doğan bu derecede kesin mücadeleler varsa, hemen su sonucu çıkarabiliriz ki, bu üst kademelerdeki yöneticilerin dayandığı alt kademede kadrolarda, kesimlerde de ayrışma ve mücadeleler vardır. İşçi sınıfı ve halk kitleleri arasında da bunların tabanları vardır. Tabii sosyalist olarak bizim dileğimiz, Çin işçi sınıfının —ki sayılamızca ilerledikçe bu sınıf nicelik ve nitelikçe güçlenmektedir— bu güçlenmekte olan ve daha da güçlenecek olan Çin işçi sınıfının ve bilimsel sosyalist teorisi bilen ve benimsemiş olan yöneticilerinden geçecek Çin'i doğru sosyalist çizgiye oturtması ve Çin'le sosyalist dünya arasındaki bölünmenin ve çatışmanın ortadan kalkmasıdır. Dileğimiz de olacaktır.

tahmin ettiğimiz budur. Yalnız tahminimiz bu kısa sürede, hemen olabilecek birşey değildir, belki bir zaman alabilir, ama bir zaman olsa da gerçek bu birleşmenin, bütünleşmenin olacağı kanısındayım.

TÜRKİYE'NİN DIŞ POLİTİKASI

Böyle bir tablo çizen dünya durumunda Türkiye'nin dış politikası nasıldır? Geçen seneki il temsilciler toplantısında Türkiye'nin dış politikasında temel bir gelişkin olduğunu belirtmiştim. Demişim ki, Türkiye'nin sosyal yapısının azgelişmiş veya gelişmekte olan geri bir toplum yapısı oluşu ve 55 yıl önce bir ulusal kurtuluş savaşı vermiş olması, onun, yani Türkiye'nin, anti - emperyalist, ilerici, sosyalizm doğrultusunda gelişmeye öngörüne ücünül dünya devletleriyle aynı safta yer almasını gerektirirdi. Oysa böyle olmamıştır, böyle değildir. Türk burjuvazisi kendi egemenliğini ayakta tutabilmek için politik bir tercih yaparak emperyalizmle ve 1963'ten sonra bilhassa Batı Avrupa ile bütünleşme, ona başlamış olma yolunu seçmiştir ve bundan dolayı da Türkiye dış politikasında temel bir uyumsuzluk vardır. Şimdi bu toplumsal yapının gerektirdiği dış politikayla, egemen sınıfın gültüğü dış politika arasındaki uyumsuzluk, bir- bir ortaya çıkmaktadır. Bugün Türkiye, safında yer aldığı emperyalist kampın belli başlı üyeleriyle en azından anlaşmazlık, hatta bir ölçüde çatışma halinde. ABD ile durum böyledir, AET ile durum böyledir. NATO'da müttelifimiz olan, yakın komşumuz olan Yunanistanla da durum böyledir. ABD ile yapılan ikili anlaşma hür Amerikan kongresinden geçmemiştir. Seçimlerden sonra da geçeceği kesin değildir. Bu ikili anlaşma Türkiye'nin egemenliğini koruyor, üsler Türk silah kuvvetlerinin üsleri oluyor propagandasına rağmen, aslında, bu ikili anlaşma gene Türkiye topraklarından bir kısmını Amerikalıların yönetimine bırakmaktadır. Yeni gene Amerikalılara «ekstra teritoryal» haklar tanımaktadır. Türkiye'nin ve Türk silah kuvvetlerinin kontrol ve yönetim yetkileri bir hayli yüzyede, görünüşte kalmaktadır. Bütün elde edilmiş güfölen çıkar, bu üsler karşılığında yılda 100 milyon dolar kira elde etmektedir ki Türkiye'nin büyük finansman ihtiyaçları karşısında 100 milyon doların sözü geçmez; ama asıl önemli olan şey, isterse daha büyük meblağlar karşılığında olsun, Türkiye'nin bir karşı toprağının dahi kiralanamayacağı, kiralamaya karşılığında o toprak üzerinde Türkiye'nin egemenlik haklarından vazgeçmeyeceğidir. Esas nokta budur. Ve bu haklardan ödün vermeye kalkmak aynı zamanda mevcut ceza kanunlarımız ışığında da bir suçtur. Biz ikili anlaşmaya karşıyız, tüm bu çeşit ikili anlaşmalara karşıyız. İkili anlaşmaların, NATO ve Amerikan üslerinin tasfiyesinden yana, CEN-TO'dan, NATO'dan, AET'den, Dünya Petrol Ajansından çıkılmasından yanayız. Ülkenin çıkarlarının böyle bir politika gerektirdiği kesindir.

AET İLE İLİŞKİLER VE SERBEST BÖLGELER SORUNU

AET ile olan ilişkiler de ilgililerin itirazına bir «dönüm noktasına» gelmiştir. Tarımca ödümler, geçiş dönemi protokolünün sanayileşmemize ters düşmesi, Aralık ayında Avrupa Topluluğunun işçilerimize serbest do-laşım tanımması gibi konularda AET ile bir an-

laşmazlık, en hafif terimlerle bir uyumsuzluk vardır ve bugün artık burjuvazinin bir kesimi, bilhassa sanayici kesimi, burjuvazinin ideologları, iktisat profesörleri ve hatta son zamanlarda dışişleri bakanı Protokolün, AET ile imzalanması olan protokolün Türkiye'nin sanayileşmesine ters düşüğünü nihayet farketmişler ve bunu söyler olmuşlardır. Hatta sanayicilerden ve iktisat profesörlerinden bir kısmı AET'ye tam üye olmak düşünilmez, bu protokolükünden reddedilmeli, değiştirilmelidir ve AET ile yeni düzenlemelere gidilmelidir dahi demektedirler. Çağlayağılı Protokol sanayileşmemize ters düşmektedir dedikten sonra, bunun nedenini Ankara anlaşmasının yapıldığı 1963 yılından bu yana şartların değişmiş olduğunu bahşlıyor. Oysa neden bu değil. Daha 1963 yılında Ankara anlaşmasının imzalandığı günün ertesinde zamanın Türkiye İşçi Partisi bu anlaşmanın karşısına çıktı. Şimdi ileri sürülen nedenlerle, yani bu anlaşmanın Türkiye'yi daha bağımlı kılacağına, Türkiye'nin ulusal sanayisini geliştirmesine engel olacağına, sanayileşmemizi çöktürteceğini ileri sürerek, bu gerçekleştirile karşı çıktı daha o zaman TIP. Önden sonra da, Mecliste olduğu sürece, dört yıl AET ve Türkiye karma parlamento komisyonuna katıldı TIP ve oradaki temsilcisi vasıtasıyla de aynı görüşleri sürekli tekrarladı. Bu o zamandan biliniyordu. Ama burjuvazi ve iktidarı politik bir tercih yapıyordu, ekonomik tercih değil. Halâ da bu politik tercih devam etmektedir. Burjuvazinin bir kesimi, genellikle sanayi burjuvazisi, AET'ye, Protokole sert bir biçimde karşı çıkmakla beraber, AET ile ilişkileri koparmak ve anlaşmaya fesihlemeye eğiliminde değillerdir. Yapmak istedikleri bir başka düzeyde AET ile bütünleşmek ve bir başka düzeyde bütünleşmeyi AET yetkilerinde de istemektedirler. En azından bir seneden beri AET yetkileri açıkça, hiç böyle dolambaçlı yollara gitmeden, sunu söylemektedirler: adeta kafalarla dank ettirmek istemesine. Şu tarım ödümleri meselesinden vazgeçin. Liberasyon listesi şu oldu, bu oldu demekten vazgeçin. Gümrük indirimleri şu kadar olsun, bu kadar olsun, bundan da vazgeçin. Bu konularda size istediğiniz talepleri hepni verssek bile, sizin için durum değişmez. İhracatınız bir miktar artar başka bir netice elde edilmez. Çünkü sizin, —açıkça söyleyelim— ekonomiz geridir. Sanayininin yapısı geridir, onu bu gerilikten kurtarmak lazımdır. Bu gerilikten kurtarılması için bırakın bizim sermayemizi, AET topluluğu sermayesi, Türkiye'ye gelsin ve kendi ülkelerinde de kadar serbest ve rahat yarımlar yapılabilsinler Türkiye'de de aynı şartlarda yatırımlar yapabilsin. Kurtuluş yolu ancak budur deniyor. AET ile protokole ve bugünkü ilişkilere keskin karşı çıkışlarda bulunan büyük sermaye kesimi, büyük sanayici kesimi de aslında bundan başka bir tutumda değiller. Yabancı sermayenin gelmesini açıkça istiyorlar. Büyük sermayenin kuruluşlarından biri olan Kalkınma Vakfının hazırladığı raporda üç noktada yabancı sermaye isteniyor. Birisi alt yapı kuruluşlarının inşasında yabancı sermaye gelsin deniyor. Yani hava limanları, deniz limanları, barajlar, köprüler yapılması konusunda yabancı sermaye gelsin, bunları yap-sın. Çünkü bizim özel sektör için bunlar çok pahalı girişimler, ikincisi turizm sanayinde gelsin yap-sın. Çünkü turizm sadece para meselesi de değil. Lokantacılığ, otelciliği bilmek, turistlerin ihtiyaçlarını bilmek gibi bir takım usulleri, bilgileri de gerektiriyor, onun için oraya da yabancı sermaye gelsin. Bir de su suşöylüyor bizim sanayici burjuvazi: İleri teknoloji transferi yapacak yatırımları da yabancı sermaye yap-sın. Yeni, ileri teknoloji

transferi yap-sın, yani en ileri teknoloji ile kurulacak olan sanayi kuruluşlarını da yabancı sermayenin olunca da bütün milli ekonomi naye kesimine, hatta bütün ekonomiyegemene olabilecektir olan en büyük, en modern teknik yatırımları yabancı sermayenin olacak; yabancı sermayenin olunca da bütün milli ekonomi bu sermayenin egemenliği, en azından etkisi altına girecek. Yalnız Türkiye burjuvazisinin diğer bazı geri ülkeler burjuvazisinden bir farkı var. O da şu: Yabancı sermayenin Türkiye'ye, sömürgele geldiği gibi gelmesini istemiyor. Brezilya'ya, Güney Kore'ye geldiği gibi gelmesini istemiyor. Yani yabancı sermaye gelsin, kendi başına bir kuruluş kursun, teknolojinizi getirsin, üretimed bulunsun, üretimi de de meslekletlere ihraç etsin. Bununla yetinmek istemiyor. Neyi istiyor? Dış sermaye gelsin, ama kendisini de, Türkiye sermayedarını da, sanayicisini de girişimlerine ortak etsin. Talebi bu. Kavga buradan çıkıyor. Bu ortaklıkta bazı alanları daha çok yabancı sermayeye bırakmaya razı oluyor, ama bazı kesimlerin de sade kendisine kalmaması istiyor, diğer bazı kesimlerde de ortaklaşa iş yapmak istiyor. Yani bizim burjuvazi yabancı sermayeyi istemekle beraber, ortak olmak hususunda ve ülkeyi tek başına kendisi sanayileştiremediği için yabancı sermayeyle ortaklaşa sanayileştirmek istiyor. Burjuvazinin ülkeyi sanayileştirme hırsı var.

Şimdi biz Türkiye İşçi Partisi olarak burjuvazinin AET topluluğuna karşı yaptığı itirazları, eleştirileri, değişime tekliflerini, protokolü Türkiye'nin lehine olarak değiştirme, tümden ortadan kaldırıp yeni bir düzenlemeye gitme taleplerini destekleriz. Biz eskiden beri AET'ye karşı olan talepleri destekledik. Türkiye burjuvazisi henüz işlerin farkında olmadığı zaman bile biz Türkiye sanayininin çıkarlarını savunduk. Ama burjuvazinin AET karşısında bu taleplerini desteklerken, hiçbir zaman unutmayız ki, burjuvazi aslında AET'ye, yabancı sermayeye karşı değildir. Emperyalizmin ülkeyi nüfuzu altına almasına, sömürmesine karşı değildir. Büyük Terki Bakanının açıkça söylediğine göre serbest bölge —ki bu ilki İskenderun'da Yumurtalık mevkiinde olacaktır, ama daha sonra Türkiye'nin başka yerlerinde başka serbest bölgeler de kurulacaktır— serbest bölgeler, asayiş ve nizamın korunması ötesinde Türkiye hükümetinin, Türkiye devletinin yönetimi dışında olacaktır, aralarında Türkiye Cumhuriyeti kanunları yürürlükte olmayacaktır, bunun için İŞ Kanunu da yürürlükte olmayacaktır, geç hakkı olmayacaktır; bu bölgelere yabancı sermaye ve yerli sermaye serbestçe yatılabileceği gibi, oralar işçileri de dilediği gibi, toplu sözleşmesiz, grevsiz sömürme olanağı bulacaktır.

nun için yabancı sermaye ve emperyalizm karşı olur. Türkiye'de bu anlamda bir burjuvazi yok.

Şimdi AET konusunda bu gelişmeler olurken, sessiz ve derinden bir başka gelişme olmaktadır. Ve ilk başta akla gelmeyecek bir yöntemle, bir doğrultuda AET ile yabancı sermaye konusunda anlaşmaya doğru gidilmektedir. Şimdi yabancı sermayeyi teşvik kanununu değiştirmeye kalksa MC iktidarı, kamuoyunda müthiş gürlüti kopar. İşçi sınıfı, tüm demokratik güçler, dernekler hepsi ayaga kalkar, basın ayaga kalkar ve öyle sanayiorun ki, MC iktidarı yabancı sermayeyi teşvik kanununu, yabancı sermayeye daha da ödümler ve ayrıcalıklar tanıyacak yönde değiştirmez. Ama hiç bunlara gerek kalmadan bir yolunu bulmuştur MC iktidarı. Her zaman söyleriz, en önemli olaylar toplumda, en gürlüctü, en gözde çarpıp olaylar değillerdir. Gürlüctü patriciler olaylar bir yanda süredürsün, onun sis perdesi arkasında sessiz sedasız çok önemli gelişmeler, hareketler yer alabilir. Hele Türkiye'de bu hemen hemen kuraldır. Bugünlerde de bu olmaktadır. Yabancı sermayeyi teşvik kanununu değiştirmek yoluna gitmeden, o yola gidip de gürlüctü kopartmaya hacet kalmadan, sessiz sedasız yabancı sermayenin memlekette serbestçe yatmasını sağlayacak bir yöntem oluşturmaktadır MC iktidarı. Hepinizi zannederim unuttuğ, itiraf ederim ben de unuttumşun, 1953'de geçmiş bir serbest bölge kurulması kanunu var. O zaman geçirilmiş bir kanunla Türkiye'de serbest bölgeler kurmak kararını almış, hükümetine bu yetki verilmiş, 1956 da bu kanuna uygun olarak bir tüzüğü yapılmış. Şimdi MC iktidarı bu tüzüğü bir tarafa koyarak, ama 1953'teki kanuna dayanarak, bir serbest bölge kurulmasına ilişkin bir tüzüğü hazırlıyor, yakında bitecek, yakında Danıştay'a onaya gidecektir. Umarız, temenni ederiz ki Danıştay bu tüzüğü kabul etmez, geri çevirir. Bu tüzüğe göre serbest bölgelere yabancı sermaye tüm serbestçe yatacaktır. Yerli sermaye de yatacaktır. Gümrük Terki Bakanının açıkça söylediğine göre serbest bölge —ki bu ilki İskenderun'da Yumurtalık mevkiinde olacaktır, ama daha sonra Türkiye'nin başka yerlerinde başka serbest bölgeler de kurulacaktır— serbest bölgeler, asayiş ve nizamın korunması ötesinde Türkiye hükümetinin, Türkiye devletinin yönetimi dışında olacaktır, aralarında Türkiye Cumhuriyeti kanunları yürürlükte olmayacaktır, bunun için İŞ Kanunu da yürürlükte olmayacaktır, geç hakkı olmayacaktır; bu bölgelere yabancı sermaye ve yerli sermaye serbestçe yatılabileceği gibi, oralar işçileri de dilediği gibi, toplu sözleşmesiz, grevsiz sömürme olanağı bulacaktır.

İDEOLOJİK ÇALIŞMANIN PARTİ ÇALIŞMALARI İÇİNDEKİ YERİ

Bu yazı, Merkez Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosu Sekreteri
Yavuz Ünal'ın Merkez Semineri'nde yaptığı konuşmasından alınmıştır.

İşçi sınıfının geliştirdiği, örgütlediği ve yürüttüğü ilk mücadele biçimi ekonomik mücadeledir. Daha çok sosyal hak ve daha çok ücret, daha az iş saati temeli üzerinde yükselen ekonomik mücadele esas itibarıyla sömürünün kaynağına değil, sömürünün sonuçlarına yönelik bir mücadeledir. Bu mücadelenin geliştirilmesiyle işçi sınıfının burjuvazinin boyunduruğundan kurtulması mümkün değildir.

Ne varki, işçi sınıfının hak arama mücadelesi diyebileceğimiz işçi sınıfının bu ekonomik mücadelesi, geçen yüzyılın ortalarından itibaren bilim, ve teknolojiyle ilerlemelerle birlikte, sömürüyle ortadan kaldırılabilecek, sürekli bir barış, eşitlik ve durmaksızın gelişmenin teorisi olan bilimsel sosyalizmin oluşturulmasına yolaçtı. Bugün artık yüzüyle aşan bilimsel sosyalizm, dünya sosyalist sisteminin emperyalist - kapitalist kamp karşısında sağlanca yerini almıştı sadece bir teori olmaktan çıkıp tüm dünya nüfusunun 2/5 inin toplumsal yaşamı haline gelmiştir.

Dünya sosyalist sisteminin yanısıra uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları diye tanımlanan dünya devrimi güçleri her geçen gün kapitalist - emperyalist sistemin sömürü ve etki alanını daraltmaktadır. 1917 Ekim Devriminden beri tarih, işçi sınıfının sosyalist mücadelesinin zaferleri ve kazanımlarını kaydetmektedir.

İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI NİTELİĞİ

İşçi sınıfının beş kıtanın tümünde yükselttiği bilimsel sosyalist mücadeleye bayrağı aynı zamanda dünya işçi sınıfının dayanışma ve birlik yolunda attığı ileri adımların da bir göstergesidir.

Tarihin hiç bir döneminde, hiç bir toplumsal sınıf işçi sınıfı gibi uluslararası bir karakter taşımamıştır. İşçi sınıfının bu enternasyonalist niteliği, ayrı ayrı ulusal şekillenmeler altında aynı sömürü ve baskı mekanizmasına karşı mücadele etmelerinden gelmektedir. Tümenün hedefi ortaktır. Sermayenin tahakkümünden kurtulmak ve sömürü düzeni ortadan kaldırmak.

İşçi sınıfının bu niteliği ulusal şekillenmeleri inkar etmez. Ulusal şekillenmeler ise işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve birliği için bir engel olmadığı gibi, gerçek eşitlik anlayışı, karşılıklı hak ve çıkarlara saygı, yardımlaşma, güven ve işbirliğini de içerir. Tüm

toplumlar için kurtuluş, ileri bir yaşam düzeyine ulaşmak, işte bu dayanışma ve birlik temeli üzerinde yükselir.

Burjuvazinin yada burjuva sınıfların milliyetçilikleri ise sermaye sahiplerinin tahakküm, sömürü ve dolayım alanıyla belirlenir. Ve bunun doğal bir sonucu olarak da burjuva milliyetçiliği, içi kof bir sözden başka bir anlam taşımaz.

İşçi sınıfı hareketi gibi işçi sınıfının bilimi de enternasyonalisttir. Dünya çapında yeni deneylerle zenginleşmekte ve güçlenmektedir. Her ülkenin işçi sınıfı hareketi, bunca zengin deney sonuçlarından teorik ve pratik çözümlerlerinden yararlanır. Sadece bu kadar da değil, işçi sınıfının ideolojisi olan bilimsel sosyalizm toplumsal gerçeklik dışındaki tüm evreni kucağıyla bir bilimdir. Kendisiyle birlikte tüm halkın kurtuluşu için mücadele eden işçi sınıfına, tüm halkın kurtuluşu için bir eylem kilavuzudur.

Burjuvazinin dünyada kişileşmiş doğru gittiği günümüzde, saldırganlığı da artmıştır. İşçi sınıfının dar anlamda ekonomik mücadelesi de ideolojik ve politik mücadelesiyle uyum içinde yürütülmektedir. Sadece yeni ekonomik - demokratik haklar elde etmek için değil, kazanılmış hakların korunması için dahi ekonomik mücadelenin politik ve ideolojik mücadeleye uyum zorunludur. Bunun tersi bir tutumun sonucu bozgunudur. Kazanılmış hakların yitirilmesi, en diri militanların dağıtılması ve işçi sınıfı örgütlerinin geriletilmesi sonucu yaratır. Bu pek çok defalar dünya işçi sınıfı hareketinde görülmüş, sonuçları yaşanmış ve reddedilmiş yanlış bir tutumdur.

BİLİMSEL SOSYALİZM EYLEM KILAVUZUDUR

İşçi sınıfı hareketinin özünde enternasyonalist olması sömürü ve baskıdan kurtulması için yeterlidir. Onun örgütlerinin bu bilinçle donatılması gerekir.

Bunun ilk ve zorunlu şartı işçi sınıfı partisinin bilimsel sosyalizmi eylem kilavuzu olarak benimsemiş olmasıdır. Diğer kitle örgütleri ise partinin bu politik ve ideolojik eylem rotasında seyrederek.

İşçi sınıfı partisinin bilimsel sosyalizmi eylem kilavuzu edinmiş olması sadece yönetici kadrolarının ya da üyelerinin bilimsel sosyalizmi benimsemiş olmalarıyla belirlenmez. Parti bir bütün olarak kitleleri bilimsel sosyalizmin ilkeleri ışığında eğiten, örgütleyen ve

eyleme yönelten bir güç olarak belirleyici varlığını koruyup güçlendirmek ve geliştirmek zorundadır.

Böyle bir partinin kendisini öncü olarak ilan etmesi yetmez. Öncülüğünü ispat ve kabul ettirmesi gerekir. Bu da ancak bilimsel sosyalizmi eylem kilavuzu edinmiş partinin bu niteliğiyle kitleler içinde maddi, saygın bir güç olarak, öncü bir güç olarak kitleleri dar sınıf çıkarları dışında siyasi iktidar ve onun yönetimindeki aygıtlara olan ilişkiler ağı içinde bilinçlendirip örgütlemesiyle mümkündür.

Bu bizi günlük çıkar mücadelesini hafife almaya götürmez. Aksine politik mücadele sendikalaşımın gelişmesi ve başarısı için gerekli ve zorunludur. Diğer yandan, ekonomik mücadele politik mücadele için adeta bir kaldıraç görevi yapar.

Biz yeni bir dünyamızı, sosyalizmi sadece habercisi değiliz. Biz aynı zamanda bu yeni dünyanın örgütleyicileriyiz. Sadece örgütleyicileri de değiliz, aynı zamanda temsilcileriyiz.

Bunca zorlu ama onurlu bu tarihi mücadelenin her geçen gün yeni yeni kazanımlarla kesin zafere ulaşabilmesi ve başarısının biliminin artan bir hürs ve inançla öğrenmek ve öğretmek, yetiştirmek ve yetiştirmek, örgütlemek ve örgütlemek göreviyle mümkün olur.

DEVİRİMİ KİTLELER YAPAR

Parti, ne kendi içindeki üstün ideolojik ve politik donanımları olan kadrolarıyla ve ne de bir bütün olarak yiğitlik, fedakarlık cesaret ve döğüşkenliğiyle devrim yapamaz. Her ne yolla olursa olsun devrimi yapan bilinçlenmiş ve örgütlenmiş kitlelerdir. Devrimin, biçimini ne partinin yüksek seviyedeki kurmayları ve ne de partinin bir bütün olarak kendi tercihleri tayin eder. Toplumsal olayları, kitlelerin toplumsal iradeleri belirler. Ancak öncü olan parti, kitleleri en doğru, en etkili ve en az zarar ve de en çok kazanımları doğrultusunda yönetir.

Bu da kitleler içinde güçlü bir örgütlenme, deneyden gelen bir güven, politik uzak görüşlülük ve ideolojik yetkinlikle sağlanır.

Parti bir bütün olarak kendini yetiştirmek, ideolojik seviyesini yükseltmek ve gene yükseltmek zorundadır. Parti, ideolojik olarak yetistiksiz kitleleri tarihi oğuları içinde

ve daha derinden kavrayacak, politik esnekliği, örgütsel manevra gücü artacak ve gerçek bir mücadeleye örgütlü haline gelecektir.

İşçi sınıfı sadece günlük mücadelesinden çıkardığı deneylerle tutarı ve kendi içinde bütünlüğü olan bilimsel sosyalist ideolojik görüşe ulaşamaz. Bunun için bilimsel sosyalizmi kilavuz edinmiş partisi gereklidir. Parti işçi ve emekçi sınıfların kültür, duygu ve davranışlarını etkileyen, ve yükselten sınıfsal çıkarları doğrultusunda görüşler ve değer yargıları yaratmaya ve davranış normları koymaya yönelik politik, felsefi, dinsel, sanatsal fikirler sistemi olan bilimsel sosyalist ideolojik kitlelere ulaştırır ve onların sınıfsal görüşlerini belirler ve eylemlerini etkiler.

İDEOLOJİK BULANIKLIK BURJUVAZİYE HİZMET EDER

Dünyada iki temel ideoloji vardır. Birisi burjuva ideolojisi; burjuvazinin kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda her türlü aracı kullanarak sürekli biçimde propaganda ettiği, bilime aykırı, insanlığa düşman bir ideoloji. İkincisi, tüm insanlığın kurtuluşunun bir ifadesi olan bilimsel sosyalist ideoloji.

Bu iki ideolojiden başkası yoktur. Parti safından ideolojik belirsizlikler, bulanıklıklar doğrudan burjuvazinin sınıfsal çıkarlarına hizmet eder. Bu konuda tereddütte yer yoktur. Bu nedenle ideolojik mücadele sürekli gündemde tutulur. Partililerin, burjuva ideolojisinden arınmaları ve bilimsel sosyalist ideolojiye donanımları, parti eyleminin başarısı için vazgeçilemeyecek bir zorunluluktur.

Burjuva ideolojisi bilime karşıdır. Çünkü, bu ideoloji, burjuvazinin sınıfsal menfaatleri üzerine temellenmiştir. Her türlü aracı durmaksızın değişen metodlarla kullanarak sömürü ve baskısının devamı için işçi ve emekçi kitleleri bilmeyi, işçi sınıfı ideolojisini saptırmayı ve yozlaştırmayı amaç edinmiştir.

Bu bakımdan bilimsel sosyalist ideolojik yetkinlik uğrunda yapacağımız tüm çalışmalar için ne kadar gayretli olursak, bu çalışmaya ne kadar zaman ayırsak burjuva ideolojisinin karşısına dikilme, onu geriletme ve yerine işçi sınıfı ideolojisini hakim kılmaya yolumda o kadar çok mesafe almışız demektir. Bunun tersi bir tutum ise, bizi görevlerimizin üstesinden gelemeyecek bir sonuca, dağılmışlığa, başarısızlığa mahkûm etmek demektir.

BİLİMSEL SOSYALİZM ÜLKEMİZDE DE KİTLELERE MALOLMAYA BAŞLAMIŞTIR

Tüm dünyayı kapsayan bilimsel sosyalist mücadele 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi'nin kurulmasıyla ülkemizde de geniş kitleler için de yayılma, ve onları etkileme imkanı bulmuştur. Her geçen yıl kitlelerin ideolojik ve politik tercihleri sosyalizmden yana gelişmektedir.

Kapitalizmin dünya çapında artan bunalımı ülkemizde de sarılmıştır. Hayat pahalılığı ile işsizlik giderek artmaktadır. Buna karşılık işçi sınıfı hareketi gelişmekte, emekçi kitleler hızla bilinçlenmekte, işçi sınıfının ittifak-

lar yelpazesinin somut tabanı oluşmaktadır. İşçi ve emekçi kitleler giderek artan bir hızla sosyalizme yaklaşılmaktadır. Partinin bu gelişmeyi kucağıyla alabilmesi, yönlendirebilmesi ancak yüksek seviyede ideolojik yetkinlikle mümkündür.

Parti hareketimiz ikinci on yılını yaşarken görevlerimiz her geçen gün biraz daha artmaktadır.

Burjuvazi anti - komünizm silahıyla yaptığı saldırıyı artırıyor. Kendisine karşı yükselen ılerici, demokratik, sosyalist hareketi çeşitli yasal zorlamalarla baskı ve tehdit mekanizmasıyla ve de kanla bulayarak durdurmaya çalışıyor.

Partimiz geçen dönem verdiği şehitlerin yanısıra, geçenlerde Diyarbakır'da bir arkadaşımızı daha şehit verdi. Ayrıca yaralama ve cana kast olayları da pek çok.

Ancak, bu saldırılar ne işçi sınıfı hareketini, ne işçi ve emekçi sınıfların hareketini ve ne de Parti hareketini yıldıramıyor, yıldıramayacak. Burjuvazinin saldırısı bunlarla bitmiyor. Burjuvazi, giderek artan toplumsal huzursuzluğun bir sonucu olarak ortaya çıkan ve işçi sınıfı hareketi içinde disiplinle olmayan çeşitli göçüst akımları da kullanmaktadır. Bir tarafta Maoçu ve çeşitli göçüst gruplara meydan açarken bu maceracı, bölümlü akımların eylemlerini de ılerici, demokratik ve sosyalist hareketleri bastırma girişimlerinde gerekçe olarak kullanıyor.

Diğer yandan sosyalist örgütlenmenin karşısına sosyal demokrat hareketi çıkartarak, işçileri ve emekçileri bununla avutma ve kandırma peşindedir. Pek çok yığın ve örnek de burjuvazinin bu girişimine hizmetlerini sunmakta yarışıyorlar.

Partimiz dışında giderek eriyen ve etkisizleşen küçük sol örgütlenmeleri ise sosyalist hareketin parçalanmışlığı, bölünmüşlüğü ve bu nedenle güçsüz düştüğü gibi propagandalara malzeme yapıyor.

Bilimsel sosyalist ideolojisi bulandırma, yozlaştırma ve saptırma çabalarını geliştiriyor.

İşte biz bunca kargaşa içinde yolumuzu da şaşırmadan Parti örgütlerimizi güçlendirmeye, yurt sathına yaymaya ve bilimsel sosyalizmin o güçlü silahıyla donatmaya çalışıyoruz.

PARTİ ve İDEOLOJİK ÇALIŞMA BİR BÜTÜNDÜR

Partinin pratik çalışmalarıyla ideolojik çalışması bir bütündür. Bu bütünlüğü sağlamanın yollarını bulmalıyız, geliştirmeliyiz ve kökleştirmeliyiz.

Önce ideolojik çalışmanın örgütlü bir çalışma olduğunun vurgulanması gerekir. Bu, bireysel bir çaba, kişinin kendi başına sosyalist bilincini geliştirmesi demek değildir. Partinin bir bütün olarak ideolojik seviyesinin yükseltilmesiyle disiplinli ve tek merkezli bir örgüt oluşturabiliriz. Örgütümüzü ancak böyle geliştirebiliriz ve ancak böyle güçlenebiliriz.

Bu nedenle ideolojik çalışma ancak parti içinde ve parti eylemine bağlı olarak sürdürülebilirliği oranda hayata geçirilecek ve Partimizin etkinliği artabilecektir.

Parti eylemi için hayatın somut yorumu ne kadar vaz geçilemezse, ideolojik çalışma için de parti eylemine ve onun somut sorunlarına bağlılık ta aynı zamanda vazgeçilmez bir zorunluluktur.

İşçi sınıfı partisi bir tek üyelerinin enerjilerinin, yeteneklerinin ve bilinçlerinin toplamından defalarca daha büyük bir güce sahiptir. Partinin bu büyük gücü üyeler arasındaki ideolojik birliğe, bu birliğin oluşturma, pekiştireceği ve sürekli olarak yükselteceği parti disiplinine bağlıdır.

Partiye sürekli değişen koşullarda eylem yeteneği veren, başarısızlıklarını geçici yapan ve zaferini kesinleştiren bilimsel sosyalist ideolojik donanımı, bu donanımın durmaksızın geliştirilmesidir.

Üyelerinin partiye sahip çıkışı parti hareketini uyumlu, yönlendirici ve yaratıcı militan unsurları olabilmeli ancak yüksek bir bilinç düzeyiyle sağlanabilir. Sadece inanmışlık, dürüstlük, atılganlık, fedakarlık ve sosyalizme güven duygusu gibi nitelikler kişiyi iyi bir parti üyesi yapmaya yetmez. Bütün iyi niyet ve üstün duyguların, alışkanlıkların sürdürülebilmesi ve geliştirilebilmesi öncelikle işçi sınıfı ideolojisine dayanarak bir mücadele bilinciyile donanmış olmakla mümkündür.

İşte başlıca bu nedenledir ki, ideolojik çalışma bütün Parti çalışmalarının kalbidir ve Parti yaşamında vazgeçililmeyecek temel bir çalışmadır; ideolojik çalışma ve yetkinlik ancak parti yaşamında amaçla ile tutarlı hale gelir.

Parti üyelerinin bilinç seviyelerinin sürekli yükseltilmesi, bunun için devamlı ve sistemli bir çaba gösterilmesi zorunludur. Her seviyedeki yönetim organlarında görevli parti üyeleri için bu zorunluluk daha da ön plandadır. Sosyalist teorinin (ana kaynaklardan) derinliğine öğrenilmesi, yitincilik görevini yerine getirilmesi için, yerine bir başkası konulamayacak kadar acil ve zorunlu bir görevdir.

İDEOLOJİK ÇALIŞMA PARTİNİN BÜTÜNÜNÜ KAPSAYAN BİR ÇALIŞMADIR

Parti içi eğitimin amacı, partinin bir bütün olarak yönlendirilmesidir. Ve bu, üyelerin bilinç düzeylerinin geliştirilmesi ile sınırlı değildir. Asıl amaç, parti örgütünün bir bütün olarak yönlendirilmesidir. Partinin toplum yaşamı içinde kök salması, çoğu kez üyelerinin kişiliğinden somutlanır. Ancak, partinin politikası bir kitle örgütüne, bir işçi topluluğuna aktarıldığı, oraya hakim kılındığı zaman, oradaki ilişki parti üyesinin kişiliğini aşmış, parti ile kurulan bir ilişki olmuştur. Parti birimlerinin ve üyelerinin kitlelerle ilişkileri sürekli olarak kişisel ilişkiler olmaktan, parti ilişkileri olmaya doğru gelişir, gelişir. Bu ise, partinin, ilişkisinin kurulduğu çevreye politik çizgisi ve ideolojisiyle benimsetilmesi demektir. Partinin bilimsel sosyalist öncülüğü, ancak, kitleler içindeki temsilcilerinin, partiyi daha yetkin olarak temsil eder hale gelmesiyle sağlanır.

O halde, parti içi eğitimin amacı, üyelerinin ve birimlerinin partiyi işçi ve emekçi kitleler arasında yetkin bir biçimde temsil

etmelerini sağlamaktır. Bu nedenle, Parti için eğitimin örgütlerin ve üyelerin özel koşullarına göre ayrıntılarda geliştirilebilecek bir anlayışla, temel doğrultusunu sıkıca koruyan bir merkezi programa göre yürütülmesi ve merkezi olarak yönlendirilmesi zorunludur.

İDEOLOJİK ÇALIŞMANIN PARTİ ÇALIŞMALARINDAKİ YERİ

Parti eyleminin ve örgütlenmesinin bütünlük içinde ve olabildiğince süratli geliştirilmesi, eğitim çalışmalarının Parti eylemi içindeki yerinin kavranması ve Partinin diğer faaliyetleri ile ilişkisinin doğru olarak kurulabilmesine bağlıdır.

Partinin kitlelerinin öncüsü olarak kendi içinde yapacağı ideolojik çalışmayı, kitlelere dönük propaganda çalışması ile karıştırmak gerekir.

Öncelikle ideolojik çalışmayı, propaganda çalışmasından ayırmak zorunludur. İdeolojik eğitim çalışmalarının partinin tüm eylemleri arasında sıkı bir bağ vardır. Ancak Partinin tüm sorunlarının bir birine bağlı olması, bu sorunlar arasındaki ayırımı ortadan kaldırmaz. İdeolojik çalışma ile propaganda çalışmasının birbirine karıştırılması, ideolojik ve politik gelişmeyi önleyeceği gibi, propaganda çalışmasını da etkisizleştirir. İlkinin başarısı, yani yüzysellikten kurtarılması, kitlelerin içinde yapılacak propaganda çalışmalarının da başarısı olacaktır. İdeolojik eğitimin propaganda düzeyine düşürülmesi ise her iki çalışmayı da etkisizleştirecektir.

İdeolojik eğitim çalışmalarında bir başka yanıldan da kaçınma gereği ortaya çıkmaktadır: Eğitimin, örgüt içinde bir standart hedef almama, Parti eğitimini, uyması gereken genel doğrularından saptır. Parti içinde ve Parti eyleminde, Parti tüzüğünün gösterdiği ilkeler dışında, «ortalama» ya da «standart» üyeler ya da nitelikler yoktur. Belirli bir hedef doğrultusunda yerine getirilecek görevler vardır. Üyeleri örgüt birimleri içindeki yerlerinden soyutlayarak düşünmek;

eğitimi Parti eyleminin dışında bir bilgilendirme olarak görmek. Böyle bir eğitim anlayışı, Partide çeşitli sapmalara yol açmaktan başka işe yaramaz.

Diğer bir ilke de şudur: Eğitimin merkezen yönlendirilmesinin anlamı, bütün üyelerin tek bir yapıya kavuşturulması da değildir. Böyle bir bakış açısı, Partiyi (il, ilçe, vb. gibi) örgütlerini bütünü değil, üyelerin toplamları olarak görme sonucunu verir. Eğitimin Parti eylemine dönük olması fikri, merkezen yönlendirmeyi olduğu kadar, eğitimin kademeler eliyle örgütlenmesi, Partinin kitleleri içindeki uzantıları olan çalışma ekiplerine dayandırılması temel fikrini içerir.

ELESTİRİ ÖZELEŞTİRİ İLKESİNİ PARTİ YAŞAMINA GEÇİRMEK ZORUNDAYIZ

İdeolojik çalışmanın parti yaşamında devamlı gündemde tutulmasının bir diğer metodu da eleştiri özeleştirisi ilkesidir. İdeolojik, tutarsızlıkların, bulanıkların ve yetersizliklerin üyelerin ve örgüt birimlerinin eylemine de yansıtacağı doğaldır. Bir partideki çeşitli disiplinliliklerin, eylemdeki başarısızlıkların ve yenilgilerin altında yatan temel olgu ideolojik yapıya ilişkindir.

Bu nedenle, eksiklerimizi, yanlışlarımızı giderebilmemizin yollarından biri, ve belkide en önemlilerinden biri, eleştiri ve özeleştiridir.

Bu son derece ciddi ama aynı zamanda hassas ve parti düşmanlarının kolayca yararlanabileceği ilkeyi nasıl hayata geçireceğiz? Öncelikle hiç unutmayacağımız nokta, parti tüzüğünün bize verdiği yetki ve görevlerdir. Her türlü çalışmalarımızda olduğu gibi, ideolojik çalışmada ve bilhassa eleştiri ve özeleştirisi ilkesinin kullanılmasında bu hayati nokta hiç unutulmamalıdır. Her örgüt birimi parti tüzüğünün kendine verdiği yetki sınırları içinde çalışır. İkinci olarak, eleştiri ve özeleştirisi öncelikle örgüt içinde yapılan bir çalışmadır. Kişisel bir çaba ya da üyelerin

tek tek birbirlerine karşı uygulayacakları bir çalışma metodu değildir. Bu da son derece önemlidir.

Eleştiri, sadece ve sadece, üyelerin ya da birimlerin eylemine ilişkin olarak yapılabilir. Bunun tersi hiç bir somut kanıt getiremeyeceğinden bizim subjektif değerlendirmemizden öteye bir anlam taşımaz. Ve bu anlamda eleştiri adına yapılan her girişim kişilerle uğraşmak ve dolayısıyla disiplin suçlu işlemekten öteye gidemez. Bu özellikle kaçınmamız bir davranıştır.

Eleştiriden kasıt, üyelerin ya da birimlerin eyleminden ortaya çıkan, eylemin başarısına, etkinliğine ve parti tüzük ve programına uygunluğuna göre yapılan değerlendirmedir. Bu değerlendirmede ilet aksen ve yanlış yönler tesbit edilerek açığa çıkarılır. Bu anlamda eleştiri suçlu bulma çabası değil, parti eyleminin başarısını ve etkinliğini artırmak için alınması gereken önlemler ve kaçınılması gereken hatalı tutum ve davranışlardır.

Özeleştirisi de, bu önlemleri almayan, hatalı tutum ve davranış içinde olan üye ya da birimin yanlış ve eksiklerini kabul ederek, tekrarından kaçınmak için ideolojik ve politik eksikliğini gidermeye daha çok çaba göstermeyi kabul etmesidir. Sürekli yapılan hatalar, eksiklik ve yanlışlıklar özeleştirisi ile geçirilemez. Hataların ve eksiklerin sürgüt tekrarı halinde artık bu tutum disiplin suçu haline gelir.

İşte bu anlayışla ve bu titizlikle eleştiri ve özeleştirisi ilkesini parti yaşamına sokmalı ve en etkin bir biçimde kullanmalıyız. Ancak bu suretle parti bir bütün olarak, ideolojik ve politik yetkinliğe, hatalarından ve yanlışlarından arınmaya ve giderek kitleler içinde gitliççe artan bir etkinlik kazanmaya başlayacaktır.

Eleştiri ve özeleştirisi mekanizması böyle doğru bir biçimde kullanıldığı takdirde, işçi sınıfı partilerinde demokratik merkeziyetçiliğin en önemli ilkelerinden biri olan, üyelerin partide kararların alınmasına ve uygulanmasına katılmaları ilkesi gerçek anlamda korunmuş ve geliştirilmiş olur.

“YURT ve DÜNYA” ÇIKIYOR

YURT VE DÜNYA Türkiye İşçi Partisi Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma bürosu tarafından iki ayda bir yayınlanacak olan inceleme, araştırma, çeviri ve eleştiri dergisidir. Dergi yalnız parti üye ve sempatizanlarının değil, bütün ilerici ve yurtseverlerin başınımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini daha ileri, daha açık bir biçimde yürütülmesini katkıda bulunabilecek yazılarına açık olacaktır.

YURT VE DÜNYA yurdumuzda ve dün-

yada devrimci hareketin teorik - ideolojik sorunlarını inceleyecek, bilimsel sosyalist dünya görüşünün derinliğine kavranması ve yabancı etkilerle karşı savunulması için mücadele edecektir.

YURT VE DÜNYA bugünkü Türkiye'nin yapısal özelliklerini saptamaya ve yarınki Türkiye'yi nasıl kurabileceğimizi araştırmaya çalışacaktır.

Varolan aylık dergilerden daha büyük bir hacim içinde ve telif çalışmalarla yayın

eleştirilerine ağırlık verilerek yayınlanacak olan bu derginin bir sayısı 15 TL ve yıllık abonesi 75 TL olacaktır.

Abone maktubuzları 1 Kasım'dan itibaren bütün örgütlerimizle yollanacak olan Yurt ve Dünya'nın ilk sayısı 1 Ocak 1977 tarihinde çıkacaktır.

Parti eyleminde önemli bir boşluğu dolduracak olan bu dergiyi aboné toplanması ve satışının artırılabilmesi için üyelerimiz gerekli çabayı harcayacaklardır.

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

İLÇE KİTAPLIKLARI

Her ilçe merkezinde bir kitaplık kurulması!

Parti üye, aday üye ve sempatizanlarının kitaplığın kuruluşuna ve sürdürülmesine istekle katılmalarının sağlanması!

İlçe kitaplığının partililerin bilinç seviyesini yükselten, propaganda ve ajitasyon için gerekli kaynakları birarada bulunduran, araştırma çalışmalarında başvurulan etkili bir araç durumuna getirilmesi!

İşte partimizi biraz daha güçlü, ideolojik mücadelede biraz daha başarılı kılacak üç somut adım.

Kitap ve dergi fiyatlarının yükselişi, parti çalışmalarında yararlı olabilecek kaynakları tek tek üyeler olarak bulmanın zorlukları ilçe merkezlerimizde birer kitaplık kurulmasını zorunlu hale getiriyor. Şu anda kurulmuş olanların yeniden düzenlenip, genişletilmelerini gerekli kılıyor. Öyle bir kitaplık ki süs olsun diye bir kenarda durmasın, öyle bir kitaplık ki bütün partililerin katkılarıyla kurulup, her ay biraz daha geliştirilerek devam ettirilsin. Disiplinli bir şekilde yönetilsin, işlesin. Öyle bir kitaplık ki mücadelemizi daha titiz, daha bilinçli ve daha somut bir biçimde yürütmemize yardımcı olsun.

Bu hedeflere ulaşabiliriz. Yurdun dört bir yanındaki ilçe merkezlerimiz gerçekten yarar sağlayan bir kitaplığa kısa bir süre sonunda sahip olabilirler.

İLÇE KİTAPLIKLARININ ANA BÖLÜMLERİ

İlçe kitaplıkları için öncelikle gerekli olan yayınların büyük bir bölümü zaten ilçe merkezine gelmekte ya da üyeler tarafından satın alınmaktadır. Parti merkez yayın organı, parti broşürleri ile partili arkadaşlarımızın yönetiminde yayınlanan dergi ve kitaplar bu grupta yer alır. Sözlü edilen yayınların ilçe kitaplığında bulundurulmasının en düzenli biçimi dergilere kitaplık adına aboné olunması, kitap ve broşürlerin ise ödemeli gönderilmesinin istenmesidir. İlçenin henüz yeni kurulduğu, dolayısıyla para kaynaklarının çok sınırlı olduğu durumlarda, geçici bir süre için, bu tür yayınların üye ve sempatizanların başlılarıyla sağlanması yoluna gidilmesi ve çalışmalar için en büyük önem taşıyan yayınların seçilmesi düşünülebilir.

İlçe kitaplıkları için gerekli olup da şimdilik bütünü partinin ya da partililerin yayınlarıyla karşılanması mümkün olmayan bilimsel sosyalist klasikler için daha başka bir yol izlenmesi zorunludur. Bilimsel sosyalizmin temel yapıtları şimdiye kadar çoğunlukla ticari hesaplar önünde tutularak türkçeye çevrilmiştir. Aynı kitabın birbirinden hayli farklı

birçok çevirisi bulunabilmekte, çevirilerden bir bölümü eksik ya da aslına aykırı olabilmekte, aynı eser iki değişik adla yayınlanabilmektedir. Bu kitaplar ilçe kitaplığında alınırken titiz davranılmalı, öncelikler belirlenmeli ve en uygun çevirinin hangisi olduğu araştırılmalıdır. Kısa dönemde üyelerin büyük çoğunluğunun temel eğitimleri için özellikle yararlı olan yapıtların seçilmesine çalışılmalıdır.

İlçe kitaplıklarının sahibolması gereken üçüncü bölüm genel olarak Türkiye ile ve özel olarak o il ve ilçe ile ilgili somut, yararlı bilgileri içeren kitap, rapor ve dokümanlardır. İstatistik Yıllıkları, nüfus istatistikleri, seçim istatistikleri, köy envanter etüdleri, sanayi ve tarım istatistikleri, ticaret ve sanayi rehberleri, il yıllıkları gibi kaynaklar bu bölümün temel taşlarıdır. Bunlar Parti çalışmalarımız için kullanılacak bir çok değerli bilgiyi sağlayabilecek kaynaklardır. Aslında bunlar yasal olarak, öyle bir kitaplık için çıkartılmalıdır. Devlet İstatistik Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı, Bakanlıklar ve Valilikler tarafından parasız gönderilmesi gereken yayınlardır. Halbuki büyük çoğunluğu ancak özel ve ısrarlı bir çabayla temin edilebilirler. İlçe kitaplıklarının sorumluları ve bütün ilçe üyeleri bu çabayı göstermelidirler. Sözü edilen yayınların kendilerini temin etmenin mümkün olmadığı durumlarda, genel kitaplıklarda bu yayınların ilçe ile ilgili bölümlerinin kopya edilmesi de dahil olmak üzere alternatif yollar aranmalıdır. Çünkü partililer bu kaynaklardan sağladıkları bilgileri kendi topladıklarıyla birleştirerek çevrelerini daha iyi tanıyabilir, örgütlenme, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında daha somut noktalardan hareket edebilirler.

KİTAPLIĞIN YÖNETİMİ

İlçe kitaplığı için gerekli yayınların toplanmaya başlandıktan hemen sonra karşılaşılan somut sorun kitaplığın iyi bir şekilde yönetilmesidir. Geçmiş deneyler göstermiştir ki, ne kadar zengin olursa olsun başarıyla yönetilmeyen kitaplıklar kısa zamanda yararsız hale gelir ya da dağılır gider.

Büyük güçlüklerle sğlanan yayınların kaybolmaması, gerektiğinde kullanılabilmesi bir biçimde ilde tutulması, kitaplığın kitap ve dergilerin ödünc alınmasının belirli kurallar içinde yürütülmesi herşeyden önce ilçe yöneticilerinin ve üyelerinin kitaba, kitaplık çalışmalarına verdikleri gerçek değere bağlıdır. Ancak, birtakım biçimsel tedbirler de yararlı sonuçlar verebilir. Örneğin, ilçe kitaplığının belli bir sorumlusunun olması, kitaplığa giren ve ödünc

alınan yayınların düzenli olarak bir deftere işlenmesi, kitaplığın nasıl daha geniş ve yararlı hale getirilebileceğinin sık sık ilçe toplantılarında ele alınması yararlı olabilir.

İlçe kitaplıklarının kurulmasında ve şu anda varolan kitaplıkların yeniden düzenlenmesinde parti örgütlerinin işbirliği ve yardımlaşması büyük önem taşımaktadır. Merkez ilçe ve üye sayısı fazla, güçlü ilçe için öteki ilçe-lere yapabilecekleri yardımlar bir ilin bütün ilçelerinde mütevazı ölçülerde de olsa kitaplığın kurulmasını sağlayabilir. Merkez ilçe kitaplığının geniş bir şekilde kurulması öteki ilçe için öncelikli yayınlarla yetinip, gerektiğinde merkez ilçe kitaplığında başvurularına olanaklı hale getirilebilir. Halen Genel Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu tarafından oluşturulmuş olan arşiv ve kitaplık parti örgütünün başka yollarla karşılamadığı ihtiyaçlarına cevap verebilecek durumdadır ve daha da geliştirilmesi için çalışılmaktadır. Ama, elbette amaç kitap, dergi ve doküman ihtiyacının temel olarak ilçe ve il düzeyinde karşılanmalıdır; kitaplıktan yararlanmanın kolayca sağlanabilmesidir. Bu bakımdan her alanda olduğu gibi ilçe kitaplıklarının kurulması ve genişletilmesi sürdürülmesinde de dayanılacak temel kaynak ilçe üyelerinin fedakarlık, bilinç ve disiplinleridir.

TEMEL SORUN

Her ilçe bir kitaplık kurmak için gerekli girişimde bulunabilir. Bu çok zor değildir; basit ama temel ihtiyaçlar için yeterli bir kitaplığın kurulması nihayet birkaç yüz liranın içindedir. Her ilçe kurulan kitaplığın işleyiş üstüne belirli kurallar saptanabilir. Bir ilçe yöneticisinin kitaplığın hangi şartlarla yararlanılabileceğini yazıp duvara asmaya yetebilir. Asıl zor olan, başarılması büyük önem taşıyan kitapların, dergilerin en geniş bir şekilde okunması, kitaplıktaki dokümanlardan gerçekten yararlanılmasındır. Bu nedenle, kitaplık çalışmaları mutlaka okumanın önemini kavranması ve kavratılması, okuma alışkanlığının yaratılmasına temelinde oturtulmalıdır. Örgütlenme, propaganda ve ajitasyon çalışmalarının bilimsel bir temele dayanmadığı etkisiz kalacağı bilinçlerimizize kazınmalıdır. «Sosyalizmin bir bilim olduğu ve öteki bütün bilimler gibi açık sistemi ve sürekli bir çalışma ile öğrenilip, uygulanabileceği» ilkesi sözde bırakılmamalıdır. İlçe kitaplıklarımız, parti eylemi ile ideolojik çalışmanın bütünlüğüne dayanarak kurulan ve geliştirilen; kuruluş gelişmeleriyle de teori - pratik bütünlüğünü sağlamlaştırma görevi taşıyacak olacaktır.

PARTİMİZ, ŞİLİ HALKIYLA DAYANIŞMA GECELERİ DÜZENLİYOR

1973 yılı 11 Eylül'ünden beri Şili halkı Pinochet cuntasının faşist zulmü altında ezilmektedir. Çoğu kez işgal ordularının bile yapamayacağı bir vahşet ve zulüm Şili'de kol gezmektedir. Binlerce işçi, emekçi ve aydın öldürülmüştür. Stadyumlar, ıssız adalar toplama kampları haline getirmiştir. Onbinlerce insan ABD'nin Vietnam'da uyguladığından bin beter işkencelerden geçirilmiştir. Şili halkı, Cuntanın emrindeki ordu tarafından adeta soykırım gibi lanetli bir yoketme işlemiyle karşı karşıyadır.

Şili halkına karşı sürdürülen bu faşist kıyım, baskı ve yıldırma politikasının nedeni, bu halkın seçimle işbaşına getirdiği Halk Birliği hükümetinin (Unitad Popular) sosyo-ekonomik atılım ve reformlarını desteklemiş olması ve sahip çıkmasıydı.

Halk Birliği hükümeti, ABD tekelinin yatırımlarını ve diğer büyük işletmeleri kamulaştırmış, toprak reformu yapmış, daha bir çok toplumsal çeriikli atımlarla Şili'yi bağımsızlaştırmış, işçi ve emekçilerin baskı ve sömürden kurtulması yolunda önemli adımlar atmıştır.

Küba'dan sonra Amerika kıtasının güney ucundan başlayan bu sosyalist hareketin, tüm dünyada önemli etkileri olmuştur. Şili'deki sosyalist hareketin kazanımları nedeniyle başta ABD emperyalizmi olma üzere tüm gerici güçler giderek artan bir telaş içine girmişlerdir. Özellikle Amerika kıtasındaki anti-demokratik, faşist yönetimler paniğe kapılmışlardır. Bu ülke halklarının demokratik baskıları ABD kuklası bu yönetimleri temelinden sarsmaya başlamıştır.

Şili'de gelişen bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesi tüm dünyadan destek buluyordu. Bu gelişmeye karşı 11 Eylül 1973 günü CIA patentli faşist darbe yapıldı. Halk Birliği hükümetinin başkanı Allende öldürüldü. Bütün siyasi partiler ve demokratik örgütler dağıldı. ABD tekeline ve Şili'nin işbirliği burjuvazisine imtiyazları geri verildi. Bütün bunları yapabilmek için de, kanlı bir faşist terör ve yıldırma politikası uygulanmaya kondu.

Tüm bu teröre ve soykırıma rağmen Şili'de bugün anti - faşist eylem geçmektedir. Cuntanın emriyle kurulan ve yönetilen kitle örgütlerinin içinde Anti - faşist güçlerin etkinliği artıyor.

Yeniden toparlanan Halk Birliği partileri :

— Gizli polis örgütü DINA'nın baskı ve terörüne karşı, bu örgütün lağvedilmesi için güçlerini birleştirme;

— Tüm siyasi tutukuların affı ve sürgüncekinlerin geri gelmesi;

— Öldürme ve işkence suçlarının yargılanması;

— Halk tekelilerini örgütlenme, sendik hakların kazanılması ve savunulması, işsizliğe ve sefalete son verilmesi, sosyal güvenliğin korunması;

— Yabancı sermayeye peşkeş çekilen ulusal servetlerin, büyük tekelilerin hismına

kurban giden küçük ve orta işletmelerin savunulması;

— Eğitimin faşistleştirilmesinin engellenmesi, ulusal kültürün savunulması, binlerce öğrenci ve genç insanın eğitimine indirilen siyasal ve maddi darbelerin onarılması; etrafında oluşturulan bir ortak program etrafında güçlerini birleştirmeye karar verdiler.

Anti - faşist direnişin yayılması ve örgütlenmesi için başta İşçi Sınıfı Partisi'nin yayın organı olan **EL SIGLO** olmak üzere, birçok gazete gizlice basılıp elden ele dolmaktadır.

Terörün doruğuna ulaştığı dönemlerde dahi, işçi sınıfının 1 Mayıs kutlamaları engellenemedi.

Faşist Pinochet cuntasının ABD ve Mao Çininden başka hiç bir bağlantısı yok. Tüm dünya halklarının laneti, Pinochet ve surekasını her geçen gün biraz daha yalnızlığa ve kaçınılmaz sonlarına doğru itiyor. Bugün en gerici güçler bile bu lanetli cuntayı savnamaz duruma getirildi.

Ülkemizde de Şili'deki faşist cunta çeşitli biçimlerde protesto edilmektedir. Partimiz uluslararası sorumluluk ve görevinin bir gereği olarak bu konudaki görüşlerini çeşitli defalar dile getirmiştir.

«...gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ise gittikçe güçlenmesi ve yoğunlaşması, geri ülkelerde bağımsızlık demokrasisi ve sosyalizm mücadelesinin içiçe geçerek, bütünleşerek ve durmadan sosyalizmden yana güçlenerek yürütülmesini ve başarıya ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'deki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hareketi de dünyadaki bu oluşum ve hareketlerin bir parçasıdır ve ondan soyutlanamaz. Bu gerçeği gözünde tutan Türkiye İşçi Partisi, dünya sosyalizmindeki gelişmeleri, işçi sınıfı hareketlerindeki ilerletmeleri, anti - emperyalist bağımsızlık mücadelelerindeki başarıları yakından izler, olumlu karşılar; bu oluşum ve hareketlerle kardeşçe dayanışmayı öngörür...» (Tip Program'ından)

«İşçi sınıfı ile tüm emekçilerin mücadelesi birliği ve dayanışması tek tek ülke sınırları içinde kalmamaktadır. Yalnız çeşitli uluslardan, dillerden, din ve mezheplerden, ırklardan... işçiler arasında değil, bütün çalışanlar arasında, barış için, bağımsızlık için, demokrasi için birlik anlayışı ve pratiği Dünya çapında gelişmektedir. Termo - Nükleer savaşça karşı barış kampanyası, Vietnam halkının ulusal kurtuluş savaşının desteklenmesi ve Şili'de faşist darbe ve uygulamalara karşı protesto kampanyası bu yöndeki başarılı hareketlerin örnekleridir.» (İşçi Sınıfının Uluslararası Dayanışması ve 1 Mayıs broşüründen)

İşte bu anlayışa partimiz, Şili halkının anti - faşist direnişine güç vermek ve onunla dayanışma içinde olmak için Şili Halkıyla Dayanışma Geceleeri düzenlemektedir. İstanbul, Ankara ve İzmir'de düzenlenecek olan dayanışma gecelerinde, Şili'li sanatçılardan Angel

Parra, Isabel Parra, Particio Castillo Şili'deki anti - faşist mücadelesinin «soluğunu» ülkemize taşıyacaklar ve Türkiye'deki işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin dayanışmasını da Şili'ye aktaracaklardır.

Bugün tüm dünyada Şili Halkının anti - faşist mücadelesinin kendi alanlarındaki temsilcileri olarak kabul edilen bu Şili sanatçıları Isabel Parra, Angel Parra ve Patricio Castillo'nun, 1965'ten 1973 yılındaki faşist darbeye kadar ülkelerinde gerçek bir halk kültürünün oluşması yolunda önemli katkıları olmuştur.

Parra'lar ünlü bir sanatçı olan anneleri Violeta Parra'nın izinde Şili halk şarkılarını tüm Latin Amerika'ya nakletmişlerdir. Halk Birliği hükümeti döneminde «Yeni Şili Şarkısı Hareketi» tüm Şili'ye yayılmış ve onlar «umudun sesi» olmuşlardır. Şimdi ise Şili'deki anti - faşist mücadeleye tüm dünyada işçi sınıfının uluslararası dayanışmasında «Sür-gün'ün sesi» oluyorlar.

Patricio Castillo ise 1965 yılından beri «Yeni Şili Şarkısı Hareketi» içinde şair, yorumcu, kompozitör olarak ünlü bir isim. Şimdi birlikte çalışıyorlar. Angel Parra yetiştirmeni ve Şili halk kültürünün gelişmesini şöyle anlatıyor :

«Violeta anemimizi. Söylemeye utanıyorum, ama o tüm dünya için o kadar önemli ki. Bir köylü ailesinin kızıydı. 13 kardeşim var. Violeta ilk şarkılarını annesinden öğrenmiş. 1950 yılından itibaren elinde bir gitar ve teyp ile Şili yollarını arşınlamaya başladı... Tüm ülkeyi dolaştı... Yaşlılarla konuşarak Şili'nin halk kültürünün derledi... Bu yolculukları ona aynı zamanda Şilin toplumsal gerçeğini gösterdi... Violeta hem Şilin siyasal sorunlarını ve hemde Şili halkı içinde yatan kültürel kalıtımı öğrendi. İşte bu keşiften kaynak şarkılarını oluşturdu.

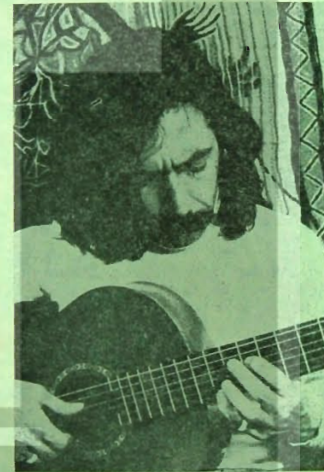
İsabel ve ben «Yeni Şili Şarkısı»ndan ve tüm yoldaşlarımız bu kaynaktan iktik. O olmasaydı, onun araştırmaları olmasaydı, Şili şarkıları hiçbir zaman oantik bir biçimde popüler ve siyasi tonu kazanmayacaktı.»

«1964 yılında Allende'nin kampanyası tüm sıcaklığıyla sürerken «Yeni Şili Şarkısı Hareketi» başladı. Başlangıçta insanlar biraz şaşkınlıkla, tüm iletişim araçları bize yasaktı. Radyo stüdyolarına çıkamıyorduk. Gazeteler bizden söz etmiyordu. O zaman bizde doğrudan halka gittik. Köylerde ve fabrikalarda, köylüler ve sendikacılarla birleşerek söyledik. Bu usul derhal başarı kazandı.»

«Ülke çapında yürüttüğümüz bu çalışmalar paralel olarak Santiago'da bir kulüp (La Pena) kurduk. Victor Jara (Faşistlerin Şili Stadında döverek öldürdükleri ünlü şarkıcı) ilk olarak 1965 de «Pena» da söylemeye başladı. Sonra başkaları da geldi... ve bu klupte 200 den çok Şili Hark şarkıcısı yetişti. Bunlar tüm yurda dağıldılar...»

«Pena giderek semtin kültürel merkezi haline geldi. Çevre halkı burada kültürel ve siyasi faaliyetlerini organize ediyordu. Çeşitli ortak görevler, komite toplantıları ev işleri, zanaatkarlık, halk resmi konularında yetiştirme merkezi, halkelik sergileri, bu arada ev kadımlarından işçilerden öğrencilerden folk lor grupları kurduk.»

«Pena kesintisiz olarak 8 yıl boyunca, Eylül 1973'e kadar çalıştı. Ve bu yıllarda Pena'nın dinleyicileri, şarkıcıları, grupları yakın ilişkiler içinde oldular, her zamanki

ANGEL PARRA

doşlar, yoldaşlar olarak, tüm sadelikleriyle...»

Parra'lar Latin Amerika'nın çeşitli ülkelerinde tek başlarına çeşitli plaklar doldurdular. Sadece Angel Parra 25 plak yaptı. Bunlar arasında Violeta'nın şarkıları var. Parra'lar devrimci şarkıların yanı sıra, halk müziği, çocuklar için şarkılar da yaptılar.

Kısaca Parra'lar tüm Latin Amerika'nın kültürünü üstlenmişler.

Angel Parra bu konuda da şunları söylüyor :

«...Söz konusu olan artık yalnızca bir halkın mirasını ve Violeta'nın yapıtlarını kollanmamıza taşınacak değildi. Önemli olan halkımız için günü gününe bir kültür yaratmaktır. Bu anlamda Violeta'dan farklıyız. İlk şarkılarımızı yazmaya ve ilk plaklarımızı doldur-

ISABEL PARRA

mayla Kuzey Amerika (ABD) tarafından yazılan sanatsal sömürgecilik ortamı içinde başladık. Elvis Presley radyolarımızın dalgalarıydı. Bir şeyler yapmak gerekiyordu.

PATRICIO CASTILLO

1946 yılında Şili'nin güneyinde Cautin kasabasında doğdu. Faşist darbeden önce Şili Üniversitesinde felsefe öğrenimi yapıyordu. Bunun yanı sıra Üniversitenin konservatuvarında kompozisyon dersleri aldı. 1965'ten itibaren Şili içinde ve çeşitli yabancı ülkelerde konserler verdi. En önemli konserleri de Halk Birliği'nin kültür elçisi olarak Avrupa ve Latin Amerika ülkelerinde verdikleridir. Aynı zamanda plak çalışmaları da katılmıştır.

İSABEL VE ANGEL PARRA

Violeta Parra'nın çocukları olan Isabel ve Angel Parra, Avrupaya ilk kez 1962 yılında yolculuk ettiler. Finlandiya'da, Almanya'da, SSCB'de, İsviçre'de ve Fransa'da çeşitli resitaler verdiler. Plaklar doldurdular ve çeşitli ödülleri aldılar.

1964 yılı sonunda Şili'ye döndüler ve «La Pena de los Parra» yı kurdular. 1967 yılında anneleri Violeta Parra öldü.

Küba'da, Uruguay'da, Arjantin'de ve Equator'da bir dizi resital verdiler. Bu arada dünya çapında üne kavuşan pek çok plak yaptılar.

1973 Eylülündeki faşist darbeye Angel tutuklandı ve bir toplama kampına hapsedildi.

Kardeşi Isabel ise yurt dışına kaçmayı başarmıştı. Angel 1975 yılında yurt dışına sürgün edildi. Ve iki kardeş

1975 yılında Meksiko'da tekrar buluştu. Dünyanın birçok ülkesinde birlikte konserler verdiler. Şimdi Paris'te Orsay tiyatrosunda Patricio Castillo ile birlikte çalışıyorlar.

Parra'lar Şili'de sanat kuruluşları tarafından verilmiş pek çok ödüle sahiptirler. «Altın Defne», «Altın Madalya», «Altın Plak», «Eğleştiri Ödülü», «Folk lar Ödülü» gibi...

Bütün bu ödüllerin dışında, Isabel Parra'ya Demokratik Alman Cumhuriyeti, ti Sanatlar Akademisi (DAM) tarafından «Akademi Onur Üyesi» ödülü verilmmiştir. Isabel 1946, Angel ise 1943 doğumludur.

Amerikan Üslerinden etkilenen Şili'lilere kendimizi duyurmak için aynı silahları kullanmaktan çekinmedik. Biz de elektronik müziği kullandık. Bu da bize Şili halkını «bilinçlendirme» eylemini sürdürmemizi sağladı.»

«Bu tabii bizim kreasyonumuzun yalnızca bir görünümüdür. Halkımız için yeni ve özel bir dil bulmaya da çalıştık. Fernando Alegria ve şair Manuel Rojas ile işbirliği yaptım. Pablo Neruda ile ortak olarak «Arte de Pajaros» plağını yaptım. Bu her türlü deneyi, araştırmayı ve artistik teknikleri geliştirme içindeyken Halk Birliğinin zaferi geldi.»

«Bugün Şili'de Pablo Neruda'nın kitapları bulunmuyor. Halk birliği zamanında her yerde bol miktarda vardı. Bu bir simgedir. O dönemde gerek bir kültür rönesansı tandık. Çünkü kültür artık müze yada üniversite ürünü değildi. O günlük bir şeydi... Neruda'nın mısraları işçi ve emekçilerin ağızlarındaydı. «Yeni Şili Şarkısı Hareketi'nin tüm şarkıcıları, tüm grupları fabrikalardan köylere tüm Şili'yi katediyorlardı. Yiğitlik plak yapıyorduk. Tiyatro grupları her yandan fıskırıyordu. Benim kişisel olarak televizyonda iki programım vardı. Bana öyle geliyor ki büyük bir ekim yaptık fakat hasat gelmedi. Ne yazık ki bugüday daha sürgünken biçildi.»

«Umut kırıklığı söz konusu değil. Şili şarkıcılarını kimse susturamayacaktır. Halkımız

PATRICIO CASTILLO

çizme altında... bizler kalabalığız. Halkımızın ve onun kültürünün yorulmaz yolcuları olabiliriz. Bugün bizler Fransa'dayız, başkaları İtalya'da, yarın biz Almanya'da olacağız, başkaları başka yerlerde. Acil görevlerimiz var. Şili toprağında kalmış bulunan yoldaşlarımız için para biriktirmek zorundayız. Şili'nin özgürlüğüne kavuşması için tüm dünyada mücadeleye devam ediyoruz. Şarkı söyleyerek yaptığımız yolculuklar yalnızca halkımızla olan dayanışmanın ifadesidir. Biz de kendi anlamızda savaşacağız.»

Her yerde savaşılıyorlar da. Ve 11 Kasım'dan itibaren Türkiye'deler. 13 Kasım'da İzmir'de başlamak üzere İstanbul ve Ankara'da «Şili Halkıyla Dayanışma Gecelelerinde» söyleyecekler.

İKİ ZIT TOPLUMSAL SİSTEME BÖLÜNmüş ÜLKE

K O R E . . .

Bugünlerde hem kuzey ve hem de Güney Kore hakkında gündelik basında çeşitli haberler ve yorumlar çıkmaya başladı.

Kore'ye 1950 Haziran ayında yapılan emperyalist müdahaleden beri, Kore sorunu Türkiye'deki politik yaşama girmiş ve zaman zaman en önemli sorunlardan biri olmuştur. Çünkü bu emperyalist müdahaleye Anadolu'nun emekçi çocukları da elbet bir gün hesabı sorulacak olan bir oldu bittiyle katılmış, birçokları orada kanlarını akıtmış, hayatlarını vermişlerdir.

ABD emperyalizminin yanı sıra Türkiye'nin içinde bulunduğu 16 müttefiki üstün teknolojik donanımları yanı sıra bakteriyolojik silahları dahi kullanarak 3 yıl boyunca sürdürdükleri bu savaş sonunda Kuzey Kore'deki sosyalist rejimi çökertmek bir yana eski sınırlarda dahi, ancak baskı ve terörle ayakta durabilecek hale gelmişlerdir. Ne var ki, savaş sonrası yeniden bölünen Kore halkı'nın yanı sıra ABD emperyalizmi Güney Kore'ye işleri ve tesisleriyle yerleşmiştir.

Kore ilk kez 1910 yılında Japonlar tarafından işgal edildi. Bu işgal 2. Dünya Savaşı sonuna dek devam etti. Porsdam konferansında Kore'deki Japon işgali kaldırılarak şimdiki sınır olan 38. enlemin kuzeyi SSCB ve güneyi de ABD askeri birliklerince kontrol altına alındı.

1946 Şubatında SSCB bundan böyle Kuzey Kore diye tanımlanacak olan bölgenin yönetimini «Geçici Halk Komitesi» ne devretmiştir. Bu suretle Kim İl Sung başkanlığındaki Kuzey Kore İşçi Partisi, SSCB'nin de yardımlarıyla sosyalizmi inşa etmeye başladı.

Güneyde ise ABD askeri işgaline dayanarak Syngman Rhee başkanlığında kukla bir yönetimi iş başına getirmiştir.

Bu suretle Kore'nin kuzeyinde sosyalizm, güneyinde ise ABD denetimi altında kapitalizm inşa edilmeye başlanmıştır.

Böylece Kore, iki zıt toplumsal sisteme bölünmüş oldu.

Güney Kore'de ABD emperyalizminin desteğindeki işbirlikçi burjuvaziye dayanan Rhee'nin faşist yönetimine karşı demokratik güçlerin direnişi gitgide gelişerek 1950 yılı başlarında ileri boyutlara ulaşmıştır. Demokratik güçlerin artan direncine ABD soğuk savaş yıllarının MC Carty politikasıyla cevap vermiş ve Güney Kore, ABD ve yandaşları tarafından işgal edilmiştir.

Geçici Halk Komitesi, yönetimi SSCB'den devraldıktan sonra, Kuzey Kore'de derhal toprak reformu uygulanmasına başlanmış, köylülerin eski borçları iptal edilmiş ve kısa

sürede etkin ve yoğun bir toprak reformu uygulanmıştır.

Hammedde kaynakları ve akarsuları bakımından çok zengin bir ülke olan Kuzey Kore, kısa sürede elektrik üretimini hızla artırmış ve ağır sanayiye temeli üzerinde bir sanayileşme uğraşına girmiştir.

Savaş sonrası Kuzey Kore'nin ekonomik ve siyasal başarılarına karşın Güney Kore'nin ekonomik büyümesi ise, siyasal baskı ve terör ve bunun tabii bir sonucu olarak sosyal sefalet pahasına yürütülmeye çalışılıyor.

Kore ekonomisi büyük bir çıkmaz içindeydi. Bu konuda zamanın ABD dışişleri Bakanı Dean Acheson «ABD yardımı olmazsa Güney Kore 2-3 ay içinde batır» diyordu.

Emperyalizmin uydu ülkelerde yıpranan yönetimleri değiştirme politikası doğrultusunda, askeri bir darbe ile Rhee yönetimi devrilmiş ve yerine bağınaz bir anti - komünist olan Park başkanlığında yeni bir kukla yönetim getirilmiştir. Park, koyu bir faşist dikta rejimi kurmuş, İşçi ve emekçi sınıflarını ABD ve Japon tekellerinin sömürsüne terk etmiştir.

Emek son derece ucuzdur. İşçilerin grev, toplu sözleşme gibi sosyal hakları, emeklilik gibi hiçbir övgenceleri yoktur. Tüm demokratik hak ve özgürlükler ağır bir baskı altına alınmıştır.

Benzeri ülkelerde olduğu gibi Güney Kore'deki ekonomik gelişme de yapay bir gelişmedir. Dışa bağımlıdır. Ekonomi, ağır endüstri, maden çıkarma ve işleme endüstrisi, ve donatım araçları endüstrisinden yoksundur. Ekonomi, Uluslararası tekellerin istekleri ve çıkarları doğrultusunda ucuz ve yoğun emek sanayi temeline dayalı olarak daha çok ihracata dönük hafif endüstri ve montaj sanayi niteliğindedir.

Tarıma elverişli toprakları olan Güney Kore, ikiye ayrılmazdan önce tüm Kore'nin tarımsal gereksinimini karşılayabildiği halde, bu çarpık kapitalist gelişme nedeniyle bugün sadece Güney Kore'nin dahi tarımsal gereksinimleri karşılanamamaktadır. Pek çok gıda maddesi yurt dışından ithal edilmektedir.

Dünya jandarmalığını yüklenen ABD, Güney Kore gibi bazı uydularını bu görevi içinde de kullanmaktadır. Örneğin, ABD Vietnam'da sürdürdüğü emperyalist savaşta 8 yıl süre ile 50 bin Güney Koreli asker kullanmıştır.

Diğer yandan her iki Kore devletinin de başkanları, başından beri Kore'nin birleşmesinden yana olduklarını her fırsatta halklarına ve dünya kamuoyuna vadetmektedirler.

Kuzey Kore başkanı Kim İl Sung 1972 yılında birleşmenin koşullarını üç temel ilke üzerinde yoğunlaştırıyordu. Bunlar; bağımsızlık, barışçı beraberlik, ulusal bütünlük idi. Ayrıca Kuzey Kore; sınırın kaldırılmasını, Güney ve Kuzey Kore'deki bütün siyasal partilerin ve diğer örgütlerin ve her yaşta insanların her iki tarafta da serbestçe siyasal faaliyetlerinde bulunmalarını da öneriyordu.

Kuzey Kore yönetiminin bu kendine güvenli tutumuna karşın, Güney Kore'nin Park yönetimi, tüm anlaşma önerilerini sürekli yokuşa sürmüş ve hatta her iki Kore'nin dünya kamu oyunda resmen ikiye ayrıldığının tesvili için Kuzey Kore'nin de Birleşmiş Milletler'de temsil edilmesini önermiştir.

Diğer yandan Güney Kore'de muhalefeti yürüten Kim Dae Jung da Kuzey Kore ile aynı paralelde önerileri savunmaktadır. Kuzey ve Güney Kore birleşmelidir, diyen Jung, ABD ve Japon tekellerine karşı çıkarak, ülkenin demokratikleşmesini savunmaktadır. 1971 yılında yapılan seçimlerde tüm baskılara rağmen Park'a karşı oyların % 46'sını alan Jung, daha sonra gizli istihbarat teşkilatı tarafından kaçırılarak hapsedilmiştir.

Çeşitli baskılarla aldığı küçük bir oy farkına dayanarak iktidarda kalan Park, faşist baskı rejimini giderek artırmıştır. Ülke halen sıkıyönetimle yönetilmektedir.

Diğer yandan ABD ve Park yönetimi 1950 yılında kurulan Birleşmiş Milletler Ortak Komutanlığını da kaldırarak yerine ABD ile yeni bir ortak komutanlık kurmak için Birleşmiş Milletlere baş vurdular.

Bu yeni durumda Birleşmiş Milletlerin tavrının ne olacağı şöyle yorumlanmaktadır. «Konu Birleşmiş Milletler gündemine girdiğinde, Güney Kore'de devam eden faşist yönetim nedeniyle 1950 anlaşması uyarınca Birleşmiş Milletlerin üstüne düşen görevlerin yapılması istenecektir. Bu nedenle bir kere daha Park rejimi üstünde baskılar yoğunlaşacaktır. Ve büyük bir olasılıkla Park rejimi iki Kore'nin birleştirilmesi önerileriyle karşı karşıya kalacaktır. Bu takdirde ABD'nin de Güney Kore'deki askeri ve siyasi nüfuzu tartışılacak ve belki de artan baskılar nedeniyle ABD güçlerini geri çekmek gibi bir sorunla karşı karşıya kalacaktır.»

Kore'nin bu yazgısı yalnızca Kore'ye özgü bir olay değildir. Emperyalizmle işbirliğinin diğer yüzü de sömür, baskı ve terördür. Güney Kore halkının bugün içinde bulunduğu bu durumdan başta ABD emperyalizmi olmak üzere Türkiye burjuvazisi de sorumludur. Ve Kore'deki anti - faşist mücadelenin başarısı bir kere daha emperyalizmin ve tüm dünyadaki işbirlikçilerin yenilgisi olacaktır.